
జ్యోతి
మార్చి 72
ఒక రూపాయి

సచిత్ర మాస పత్రిక

7 A. శివాజీ స్ట్రీట్

టి. నగర్. మద్రాసు-17.

ఫోన్ : 442001

విడి ప్రతి వెల

ఒక రూపాయి

ఏడాది చందా

పన్నెండు రూపాయలు

సంపుటి 10

మార్చి 1972

సంచిక 3

సంస్థాపకులు :

శ్రీ. శే. వి. వి. రాఘవయ్య

మేనేజింగ్ ఎడిటర్ :

శ్రీమతి వి. లీలావతి రాఘవయ్య

అసోసియేట్ ఎడిటర్:

వ్యాస్‌చంద్

Edited & Published by V. Leelavaty Raghavaiah, 7-A, Sivaji Street, Madras-17 and Printed by B. V. Narasimha Rao at Sri Krishna Chitra Printers, 7. NageswaraRao Road, Madras 17

Associate Editor : Vyaschand

విషయసూచిక

ముఖచిత్రం

ప్రముఖ చిత్రకారి

"చిట్టెల్లి"

తొలిమాట

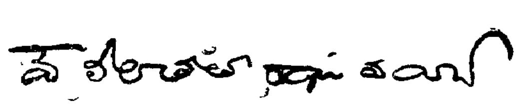
పరీథావినామ సంవత్సర శుభ సందర్భాన "జ్యోతి" పాఠకులకు, ఏజంట్లకు, రచయిత[త్రు]లకు, ప్రకటనదారులకు మా హృదయ పూర్వకాభివందనములు స మ ర్పిం చుకుంటున్నాము.

* * *

'ఆశల శిఖరాలు' కోసం వేయికళ్ళతో ఎదురుచూస్తూన్న పాఠకుల నిరుత్సాహాన్ని దూరం చేస్తూ శ్రీమతి యద్దనపూడి సులోచనారాణిగారి సీరియల్ ఈనెలనుంచి యథాతథంగా మీకు అందిస్తున్నామని తెలియ జేస్తున్నందుకు సంతోషిస్తున్నాము.

* * *

భారత స్వాతంత్ర్య సమరంలో వీరోచితంగా పోరాడి అమరులైన వారి కుటుంబాలకు, సజీవంగా వున్నవారికి ప్రభుత్వం ప్రతినెలా ధనసహాయం చేయ సంకల్పించింది. ఈ తరుణంలో ప్రతివారూ సమరవీరులుగా సృష్టించుకుంటారు. అసలువారు మట్టిలోమాణిక్యాల్లా మి గి లి పోతారు. ఇలా జరగడం చరిత్ర పారంపర్యం. ప్రభుత్వ రంగాలు సరైన న్యాయం చేకూర్చగలవని ఆశిస్తున్నాము.

ఉత్తరాలు

జ్యోతి సంపాదకులకు వందనములు

ఫిబ్రివరి జ్యోతిసంచికలో మీరు 'సంస్మరణ' క్రింద ప్రచురించిన కీ.శే. రాఘవయ్య గారి జీవితం నన్నెంతో ఆకర్షించింది. వారిని గురించి ప్రచురించి మమ్మానందింపచేసినందుకు మీకు నా హృదయపూర్వక నమోవాకములు. మజుందార్ గారి 'నిద్రనాది కలనీది', డి. కామేశ్వరి గారి 'పాపం ప్రకాశం' కథలుబాగున్నవి, ప్రేమకుమార్ గారి 'ఆకలి! ఆకలి!! ఆకలి!!!' గేయంకూడ బావుంది. రాను రాను జ్యోతిని ఆకర్షణీయంగా తీర్చిదిద్దుతున్నందుకు మీకు మరొకమారు నా ధన్యవాదములు.

శైలజ (నార్తురాజపాళెం)

* * *

ఎడిటర్ గార్కి—

జనవరి 72 సంచికలోని ఫిఫ్టీ-ఫిఫ్టీ కథలో, హీరో అన్నట్లుగా వాళ్ళిద్దరూ అన్నింటినీ సమానంగా పంచుకోలేదు. ప్రపోజ్ చేస్తున్నప్పుడు ప్రభాకర్‌కి తన జాతకం విషయం తెలుసు కానీ, సుభాషిణి జాతకంలోని లోపము తెలియదు కదా. ఏ లోపమూ లేని ఆ అమ్మాయితో తన జీవితాన్ని ముడిపెట్టడం స్వలాభాపేక్షసూచకం ఈ ప్రవర్తనతో పోల్చి చూస్తే, సుభాషిణి అతని గదికి వెళ్ళి అతని జాతకములోని లోపము తెలియక ముందే, తన విషయాన్ని కప్పి పుచ్చకుండా చెప్పటం గొప్పవిషయము.

అందువలన వాళ్ళ జాతకాలు ఒక రకమయినవే అయినా, వాళ్ళ మనస్తత్వాలు ఒక మాదిరివి కావు. మనస్సులు వేరేగా పని చేస్తున్నపుడు ఒకే విషయాన్ని సమానంగా పంచుకోవడం అసంభవమేమో!! సుభాషిణి 75 అయితే, ప్రభాకర్ 25 మాత్రమే 50-50 మాత్రము కాదు.

కె. వి. పి. రంగారావు

బరోడా

* * *

కీ॥ శే॥ రాఘవయ్యగారి సంస్మరణ సంచికగా వెలువడిన ఫిబ్రివరి జ్యోతి సర్వాంగ సుందరంగా ఉంది! సంచికంతటికి శ్రీవ్యాస్‌చంద్ గారి 'సంస్మరణ' మకుటాయమానంగా ఉంది, శ్రీ రాఘవయ్యగారి గురించి తెలియని ఎన్నో విషయాలు మాకుతెలియజెప్పింది. శిక్షసీరియల్ రసవత్తరంగా, రాబోయే సంచిక కోసం

ఎదురు చూచేలా ఉంది. శ్రీ రాఘవయ్య గారు లేని కొరతను పాఠకులకు తీరుస్తూ పత్రిక స్థాయిని పెంచుతున్న సంపాద కులకు మనఃపూర్వక అభినందనలతో-

షేక్ జహూర్ అహమ్మద్
కావలి

* * *

మీరు ఫిబ్రవరి మాసంలో మా కం దించిన జ్యోతి చాలా బాగుంది. అందులో "ఆకలి .... ఆకలి .... ఆకలి" గేయం, 'పాపం ప్రకాశం' కథ మాకు చాలా ఆనందాన్ని ఉత్సాహాన్ని కలిగించాయి. "పచ్చిక, మనసుజారితే" (నాటకం) మొదలగునవి చాలాకుతూహలాన్ని కలిగి స్తున్నాయి.

"జ్యోతి" ముమ్ముందు కూడా ఇట్లాగే మమ్మల్ని ఆనంద పరవశుల్ని చేస్తుందని భావిస్తున్నాము.

మీ అభిమాన పాఠకులు
యడవల్లి రామలక్ష్మి
యడవల్లి శ్రీరామ
హైదరాబాదు-20.

* * *

ఈ నెల వెలువడిన మీ 'జ్యోతి'ని చదివినాము. చాలా ఆకర్షణీయముగా యున్నది. ముఖ్యముగా మీరు ప్రచు రించిన రాఘవయ్య గారి "సంస్మరణ" చాలా చక్కగా యున్నది. పైడిపాల గారి "లేడికళ్ళు" కథ చాలా బావుంది. మరియు ముఖ్యంగా కె. మాధురి గారి రచన "ఫస్ట్" అన్న కథ అన్నిటికన్న చాలా చక్కగా యున్నది. వీరి రచనలు ముందుముందు మాకు అందజేస్తారని ఆశి స్తున్నాము. డి. కామేశ్వరి గారి "పాపం ప్రకాశం" కధ కూడ పర్వాలేదు. విజయ బాబు రచన "మనసుజారితే" నాటకం కూడా మాకు బాగా నచ్చింది. యద్దన పూడి సులోచన గారి రచనలు అసలు రావటం లేదు. కార్టూన్స్ బావున్నాయి. లోపలి బొమ్మలు కూడా చాలా చక్కగ ఉన్నాయి. ప్రతినెల మీరు జ్యోతి ఆకర్ష ణీయముగా అందచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

"చక్రధర్" వైరా

* * *

డియర్ ఎడిటర్, ఫిబ్రవరి నెల వెలు వడిన మీ జ్యోతిని మేము స్వీకరించాము. "కీ॥ శే॥ రాఘవయ్య" గారి 'సంస్మరణ' వలన వారి జీవిత విశేషాలు చాలా తెల్సు కున్నాము. సంపాదకీయం (రాజకీయాలు) చాలా చక్కగా వివరించారు. "రాజా" గారి "కొన్ని నిజాలు" ఒక్క పేజీ అయినా చాలా నవ్వు పుట్టించింది. "కె. మాధురి" గారి "ఫస్టు" కథ. కొద్దిదైనా చాలా బావుంది. "విజయబాబు"గారి "మనసు జారితే" నాటకం మాకు చాలా సంతృప్తి కలిగించింది. "పాపం ప్రకాశం (డి. కామేశ్వరి గారి కథ) చాలా బావుంది. మాదిరెడ్డి సులోచనగారి "శిక్ష" సీరియల్ క్రొత్త మలుపు తిరిగింది. కార్టూన్స్- జోక్స్ బావున్నాయి. రాఘవయ్యగారు లేని లోటుతీర్చి "జ్యోతి"ని సర్వాంగ సుందరంగా తీర్చిదిద్దుతున్నందుకు నా అభి నందనలు. వి. బి. చలం, వైరా

సుప్రసిద్ధ రచయిత - కళా విమర్శకుడు

హాస్య - వ్యంగ్య రచనలో సిద్ధహస్తుడు

చలసాని ప్రసాదరావుగారి

'కబుర్లు'

(సాంఘిక - సాంస్కృతిక విషయాలపై

హాస్య-వ్యంగ్య వ్యాసావళి - వ్యాఖ్యావళి)

'జ్యోతి' లో ఏప్రిల్ సంచిక నుండి నెల-నెలా ప్రచురించనున్నామని తెలుపటానికి సంతోషిస్తున్నాం.

—మేనేజర్

రాజకీయాలు

ఈ శీర్షిక మీ చేతుల్లో కొచ్చేసరికి — అమెరికా అధ్యక్షుడు నిక్సన్‌గారి పెకింగ్ యాత్ర పూర్తి అవుతుంది. కాని అప్పటికైనా వారేమి చర్చించినదీ, ఆ చర్చల వల్ల ఫలితాలేమైనదీ స్పష్టంగా బయట పడక పోవచ్చును. తన యాత్రకు కారణమేమిటో నిక్సన్ స్పష్టంగా చెప్పక పోయినా, ఆయన చైనా ఎందుకు వెళ్తున్నదీ రాజకీయ పరిశీలకులు ఊహించ గలుగుతున్నారు.

శ్రీ రిచర్డ్ నిక్సన్ చైనా వెళ్ళబోతున్నాడనే వార్తను గత ఏడు మాసాలుగా, మనిషి ఏ చంద్రలోకానికో, శుక్రగ్రహానికో వెళ్తున్నంత అట్టహాసంగా ప్రచారం చేస్తున్నారు చైనా యాత్ర ముగిసేక యింకా ఎక్కువగా ప్రచారం జరగడానికి నిక్సన్‌గారితో పాటు 168 మంది పాత్రికేయులు వెళ్తున్నారు. దీనంతటి వల్ల నిక్సన్ శాంతి దూతగా ప్రసిద్ధికెక్కి రాబోవు అమెరికన్ ఎన్నికలలో ఆయన విజయం సాధించడానికి వీలు కలుగ వచ్చును.

అయితే యీ యాత్రవల్ల ప్రపంచానికి ఒరిగేదేమిటని ఎవరైనా అడగవచ్చును. ఈ యాత్రవల్ల వియత్‌నామ్ సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఎందుకంటే వియత్‌నామ్ యుద్ధం చైనా అమెరికా సంభాషణల వల్ల ముగియదు. అమెరికన్ దురాక్రమణ సేనలు వియత్‌నామ్ నుండి పూర్తిగా వైదొలగినప్పుడే ఆ యుద్ధం అంతమవుతుంది. ఇక పోతే తైవాన్ సమస్య అసలే పరిష్కారం కాదు. పోనీ యీ యాత్రవల్ల చైనా అమెరికా సంబంధాలు మరింత సన్నిహితమవుతాయనుకోడానికి కూడా ఏమంత ఆస్కారం కనిపించటం లేదు. అయితే మరి నిక్సన్‌గారు యీ యాత్రను ఎందుకు తల పెట్టినట్లు? నలభై ఏళ్ళ అనుభవం గల చార్లెస్‌యోస్ట్ అనే అమెరికన్ దౌత్యనీతి ప్రవీణుడు ఈ ప్రశ్నకు చక్కటి సమాధానమిచ్చాడు. "చైనీయులను రష్యావారి మీదికి వుసికొల్పి పాత కాలపు ప్రమాదకరమైన నాటకమే ఆడాలని నిక్సన్ ప్రయత్నిస్తున్నట్టుగా వుంది" అన్నారాయన. ఈ విషయం బయటికి ఎవరూ చెప్పకపోయినా యీ యాత్రకు ఇదే ముఖ్య కారణంలా కనిపిస్తుంది. బ్యాలన్స్ ఆఫ్ పవర్ రాజకీయాలలో చైనా అమెరికాల ఏకీభావం యీ మధ్య మనకి కనిపిస్తూనే వుంది. పాకిస్తాన్‌లోని యాహ్యాఖాన్‌ను యీ రెండు దేశాలు బలపరిచాయి. తూర్పు బెంగాల్ ప్రజలను వెన్నుపోటు పొడిచాయి.

కాబట్టి అమెరికా చైనా నాయకులు పాకిస్తాన్‌తో కలిసి ఒక మిత్ర మండలిగా ఏర్పడి ఆగ్నేయాసియాలో ఇండియా రష్యాల పలుకుబడిని దెబ్బ కొట్టాలనే నిర్ణయానికి రావచ్చును. చైనా రష్యాలలో రష్యా బలమైనది కాబట్టి చైనా సహాయంతో రష్యాను దెబ్బ కొట్టాలని నిక్సన్ గారి తాపత్రయం.

* * *

మార్చి నెలలో పదహారు రాష్ట్రాలలో అసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరుగనున్న సందర్భంగా ప్రధాన రాజకీయ పార్టీలైన కొత్త కాంగ్రెసు, పాత కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ, మార్క్సిస్టు పార్టీ, సోషలిస్టు పార్టీ, జనసంఘం, స్వతంత్ర పార్టీలు తమ తమ ఎన్నికల ప్రణాళికలను ప్రకటించాయి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో గల మొత్తం 287 సీట్లకీ కొత్త కాంగ్రెసు వారు పోటీ చేస్తున్నారు. వాటిలో అప్పుడే 17 సీట్లు పోటీ లేకపోవడం వల్ల గెలుచుకున్నారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ 59 సీట్లకీ, మార్క్సిస్టు పార్టీ 31 సీట్లకీ, జనసంఘం 54 సీట్లకీ, సంపూర్ణ తెలంగాణా ప్రజాసమితి 39 సీట్లకీ, పాత కాంగ్రెసు 9, రిపబ్లికన్ పార్టీ 5 సీట్లకీ పోటీ చేస్తున్నారు.

అన్ని పార్టీల వారూ తమ తమ ప్రణాళికలలో దేశంలోని దారిద్ర్యాన్ని నిర్మూలించేస్తామనీ, స్వయం సమృద్ధిని సాధిస్తామని, అంతటితో సామ్యవాదం కరతలామలకమవుతుందనీ నొక్కి వక్కాణించాయి. అన్ని పార్టీల వారూ చంటి పిల్లలకు చందమామను చూపించినట్టు సామ్యవాదాన్ని చూపిస్తున్నారు. ఇటువంటి ప్రచారంవల్ల ప్రజలలో గందరగోళం ఏర్పడి అంతా అయోమయంగా వుంది. వారి కంటికి స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నదల్లా కేంద్రంలో శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ. ప్రజల్ని పట్టి పీడిస్తున్న నిరుద్యోగం, పెరిగే ధరలు, లంచగొండితనం, అవినీతి, మొదలైనవి ఎలా తొలగిపోతాయో వారికి తెలీదు. ప్రజాచైతన్యం మూలంగా, ప్రజా వుద్యమాల ద్వారా ఏర్పడే సామ్యవాద వ్యవస్థలో మాత్రమే యీ సమస్యలు పరిష్కారమవుతాయనీ [illegible] నెలకొల్పడం ఎన్నికల ప్రణాళికల ద్వారా సాధ్యం కాదనీ వారికి తెలీదు. అందుకనే ఎన్నికల్లో పాల్గొనే పార్టీలన్నీ సామ్యవాదానికి దగ్గర దారి చూపుతామని అధికారంలోకి రావాలనుకుంటున్నారు.

కాని రాజకీయ రంగంలో ప్రసిద్ధి పొందిన శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ యీ గందరగోళమంతా తన పార్టీలోని ముసలి వాళ్ళను బయటకు తొలగించి కొత్త వాళ్ళకు చోటు కల్పించి, మా పార్టీని గెలిపిస్తేనే కేంద్రంలో స్థిరమైన ప్రభుత్వం వుంటుంది. అప్పుడే సామ్యవాదం వస్తుందని ప్రచారం చేస్తున్నారు. కాని ఆమె తన పార్టీలోని మనుషుల్ని అటునుంచి ఇటూ ఇటునుంచి అటూ మార్చినా పార్టీని విప్లవకర పార్టీగా మార్చి వేయలేదు. అందువల్ల కర్ర విరక్కుండా పాము చావకుండా చక్కగా నెట్టుకొస్తున్నారు. మరి ఆమె గెలుపుకు ఆటంకమేముంది?

—కృష్ణవేణి

ఎలా తెలిసిందో యేమిటో!!

కల్పన: కె. రఘురామం

రూప కల్పన:

గోవిందమ్మ పాన్‌షాప్

శివల జగన్నాధరావు

ప్రాతికేళ్ళ వరకు జీవితంలో అనేక విషయాల్లో చచ్చుగా వ్యవహారించిన గోవిందం, ఆ తరవాత పెళ్ళి విషయంలో మట్టుకు గొప్పసాహసం చేశాడు. తమ వీధిలో వున్న సుందరమ్మని గాఢంగా ప్రేమించి, ఒట్టి ప్రేమతో తమకాన్ని ఓపజాలక లేపుకుపోయాడు. అప్పటిదాకా ఓ మోస్తరు కష్టాలు పడిన వాడల్లా సాహసం చేశాక సిసలైన కష్టాల్ని ఎదుర్కొన్నాడు. ఇద్దరి తండ్రులూ వాళ్ళెక్కడ వుంటున్నారో వెతుక్కుంటూ వెళ్ళి ఇద్దర్ని నోళ్ళు నెప్పెట్టేవరకు తిట్టిపోసేరు. ఇళ్ళకి వొచ్చెయ్యమన్నారు.

> కిళ్ళీబడ్డీ వ్యాపారం మొదలెట్టిన వారు భార్యకు వక్కపొడి పొట్లాలు, పిల్లలకు మిఠాయిలు అందివ్వక పోతే ఏదో ఒకనాడు బడ్డీ బడ్డీ గల్లంతుగాక ఏమౌతుంది?

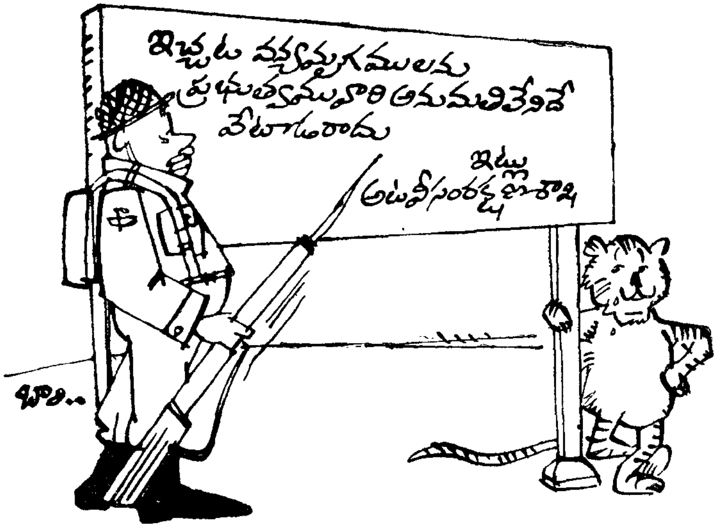
పెద్దలు చేతిమీదుగా పెళ్ళిచేసే పక్షంలో వస్తామన్నారు. సుందరమ్మా, గోవిందమూనూ, ఆఫళంగా-పెద్దవాళ్ళ అగ్గిరుద్రులైపోయి తిట్లూ, శాపనారాలు మంత్రాలూ, అక్షింతలూ కాగా దెబ్బలపెళ్ళి చేసి వెళ్ళిపోయేరు. మీ ఖర్మం మీరు అనుభవించండన్నారు. గోవిందానికి అల్లుడి పౌరుషం వొచ్చి మామగార్ని రెండన్నాడు. వెంటనే నాలుగు తన్నాడు. ఆరాత్రి మొగుడూపెళ్ళాం ఒకర్నొకరు ఓదార్చుకున్నారు. అప్పటికి బియ్యేపాసయి ఓ చోట ఆక్టింగ్ జాబ్ చేస్తున్న గోవిందాన్ని, పెళ్ళయిన మూణ్ణెల్లలో వాళ్ళు తీసేశారు. అక్కణ్ణించి అతను చూడని పేపరూ, పెట్టని అప్లికేషనూ, ఎక్కిదిగని ఆఫీసు గడపా లేవు. భవిష్యత్తు అగమ్యగోచరమైపోయింది. వున్న ఇంటికి అద్దె కట్టకపోతే ఇంటియజమాని ఇరవై నాలుగ్గంటల్లో ఇల్లు వదిలి పొమ్మన్నాడు. అయిన వాళ్ళని పెళ్ళి విరోధుల్ని చేసింది. స్నేహితుణ్ణి చేబదులడిగితే 'నీ కుద్యోగం ఏదీ లేదుగదా. ఏ ఆశ చూసుకు అప్పిమ్మంటావ'న్నాడు. గోవిందం సుందరమ్మ చేతులు పట్టుకున్నాడు. రెండు చేతుల్నీ రెండుజతల గాజుల్తో-మెళ్ళోపొళ్ళ నెక్లెసుతో-చెవుల్ని ముత్యాల జూకాల్తో సుందరమ్మ అతనికి ఆపదమొక్కులవాడిలా కనిపించింది. 'పాహిమాం' అన్నాడు. బుర్ర అడ్డంగా తిప్పింది సుందరమ్మ. చస్తే బంగారం ఇవ్వనంది. గోవిందం

కోపంవొచ్చి ఎగిరేడు. ఇద్దరూ కీచులాడుకున్నారు. ఈ పరిస్థితిలో ఆ వూరొదిలి, ఈ వూరొచ్చి మా ఇంట్లో-ఓ చిన్నవాటాలో దిగారు. ఏం కీచులాడినా సుందరమ్మ గాజు కుదువ బెట్టక తప్పలేదు! తనకి ట్యూషన్స్ కుదర్చమని ప్రాధేయపడగా గోవిందానికి నలుగుర్ని కుదిర్చేను. క్రమంగా వాళ్ళు పదిమంది అయేరు. గోవిందానికి సంసారం పెరుగుతోంది. ఆదాయం చాలటంలేదని గోల పెట్టేవాడు. ట్యూషను పిల్లలు కొందరు బళ్ళో మాస్టర్ల చేత చెప్పించుకుంటామని చెప్పి మానేశారు. ఉద్యోగం కోసంచేసే ప్రయత్నం, ప్రయత్నంలోనే వుండి పోయింది. రెకమెండేషన్లు, ముడుపులు లేక సమాజంలో అట్టడుగున వుండి పోయిన దురదృష్టవంతుల జాబితాలోకి గోవిందం చేరిపోయేడు. ఓ కొట్లో పద్దు వ్రాసే పని ఎట్లాగో సంపాయించి. ఆ గొర్రెతోక జీతంతో, నీరసంగా జీవితాన్ని తీసుకువెళ్ళే గోవిందం దృష్టి- వున్నట్టుండి కిళ్ళీబడ్డీ సత్తిరాజుపైన సెర్చిలైట్‌లా పడింది.

సత్తిరాజు వెడల్పాటి ముఖంతో, నొక్కులజుత్తుతో, మూతిమీద ఈగ వాలినట్టున్న మీసంతో, సర్వదా చిరునవ్వుతో కడుపునిండా విందుభోజనం చేసి, కమ్మటి కిళ్ళీ, ఖరీదైన సిగరెట్ బిగించిన వాడిలా నిబ్బరంగా ప్రశాంతంగా కనిపిస్తాడు. అలాగని సత్తిరాజు ధర్మరాజేమీ కాదు. అతన్లోని ఆవేశం, ఆగ్రహం వగయిరా మసాలా దినుసుల్లాంటి గుణాలున్నాయి. అయితే మామూలు వాలుగంటుల చూపులకి చలించక, దేవకన్యల హొయలకి మాత్రమే చలించే పవర్‌ఫుల్ మునీశ్వరునిలా అతను తనకంటే అధికుల ఆగ్రహానుగ్రహాలకు మాత్రమే వశ్యుడవుతాడు. అతను ఎవరి మాటయినా ఆలకించేడంటే వాళ్ళు కులంలోనో, సంపదలోనో అతనికంటె ఎక్కువయి వుండాలి

సత్తిరాజు కిళ్ళీబడ్డీ ఎట్లా లేపేడో, ఇప్పుడెట్లా సుఖపడుతున్నాడో నేను చెబితే, గోవిందానికి సత్తిరాజు మీద ఇంట్రెస్టు మరింత పెరిగింది. రోజూ భుజాలు పడిపోయేలా ఇరవై ముప్పయి కావిళ్ళ నీళ్ళు చుట్టుపక్క అందరిళ్ళల్లోకి మోసేవాడు. మండుటెండల్లో, వణుకుచలిలో, ముంచెత్తే వర్షాల్లో అలసట అన్నది ముఖంలో కనబడనియ్యని అతడు పడే శ్రమ చూస్తే నా మనసు జాలితో నిండిపోయేది. పడేకష్టం కంటె, ఏదో లక్ష్యానికి చేరుకోవాలన్న తపనే అతడి వదనం వ్యక్తమయ్యేది.

సత్తిరాజు పెళ్ళాం నాలుగిళ్ళల్లో పాచి పని చేసేది. రాబడికంటె ఖర్చు తక్కువ వాళ్ళకి. నెమ్మదిగా ఓ గేదెని కొన్నాడు సత్తిరాజు, పాలవ్యాపారం మొదలెట్టేడు పెళ్ళాన్ని పాచిపని మాన్పించి పాలమ్మకం చూసుకోమన్నాడు. ఆ తర్వాత మరో గేదెని కొన్నాడు. తను నీళ్ళమోత మాన

కుండానే పాల వ్యాపారం సాగించేడు. ఉన్నట్టుండి ఆ సెంటర్లో ఓ రోజు కిళ్ళీ బడ్డీ లేపేసేడు! ఇప్పుడు నీళ్ళ మోత మానేసి కొట్టుమీదే కూచుంటున్నాడు. ఓ పక్క పాలవ్యాపారం. మరోవైపు కిళ్ళీబడ్డీ వర్తకం! మునుపటి మురక పంచె, బనీనూలేవిప్పుడు. ఇస్త్రీ చేసిన లాల్చీ. షరాయి తొడుక్కుని నీటుగా. గోటుగా తయారయి చిన్న రాజ్యానికిఅధి పతిలా ఆ కొట్టుమీద అధిష్టించి వుంటాడు.

సత్తిరాజు హిస్టరీ విని గోవిందం "బ్రతకడం ఎలాగో అలాంటి వాళ్ళకే బాగా తెలుస్తుంది. మనం మధ్య తరగతి వాళ్ళం వాళ్ళలా కష్టపడలేము. ఆ ఓపికా వుండదు...." అని ఆగి—

"నాక్కూడా ఓ కిళ్ళీబడ్డీ లేపితే బావుంటు ననిపిస్తూందండీ— సత్తిరాజుతో సంప్రదించి ఆ పనేచేయాలింక...." అన్నాడు

నేను ఆశ్చర్యంగా చూశానతడి వంక.

"ఆశ్చర్యం ఎందుకండీ? నా స్థితిలో అంతకంటె మరో మార్గం కనిపించ లేదు."

"బాగా నేవుంది ఐడియాగాని డబ్బు వుండాలి గద కొట్టులే పటానికి!" అన్నాను.

అప్పటికి గోవిందం ఏం మాట్లాడ లేదుగాని అతనేదో నిశ్చయానికి వచ్చే ఈ తీర్మానం చేశాడనిపించింది. తర్వాత గోవిందం చెప్పాడు, భార్యతో బడ్డీలేపే

వుద్దేశాన్ని వెల్లడించేనని, ఆవిడి అదివిని రాగాలారంభించిందనీ: "మీకేదో గ్రిహం మారింది. కాకపోతే ఈ బుద్ధేమిటీ? మనం కిళ్ళీబడ్డీ పెట్టడం ఏమిటండీ? ఎప్పుడన్నా ఇలా చేశారా మన వాళ్ళు ఎవరన్నా?" అని నెత్తిమొత్తంకుంది।

"నీకు తెలీదు. సుందరం .... ఈ రోజుల్లో సౌఖ్యంగా కాలుమీద కాలేసుకు బ్రతకాలంటే ఏదయినా వ్యాపారం ఒక్కటే శరణ్యం అవి బడ్డీ కానియ్యి, బఠానీలమ్మటం కానియ్యి సత్తిరాజుని చూసేవా? ఎంత నిర్విచారంగా వున్నాడో" అన్నాడు.

"మీ వెర్రి బావుందిగాని అంత డబ్బెక్కడిదండీ ఇప్పుడు? కొంపనీసి....' అని ఆగిపోయింది సుందరమ్మ. భర్త ఏదో ఓషూ ఆత్యం చేసేడనిపించి' ఆ మాటనశానికి నోరాక్రిక। గోవిందం భార్య వొంటి మీది బంగారం మదుపుపెడితే కిళ్ళీబడ్డీ లేస్తుందని చెప్పాడు. సుందరమ్మ బావురుమంది, పిల్లలందర్నీ దగ్గరికి లాక్కుని ఏదో అన్యాయం జరిగినట్టు శోకాలుపెట్టింది. గోవిందం వూరుకోలేదు, సుందరమ్మని బ్రతిమిలాడేడు. "ఈ ఆలోచన నా కెందుకు పుట్టించేదో. దేవుడు? మనకి ముందు మంచి రోజులా సన్నమయ్యే యోగం వుంటే ఈ ప్రయత్నం తలపెడుతున్నానేమో? కొట్టు వృద్ధి అయ్యాక మన సొమ్మెవడు తినాలే అప్పుడు?" అన్నాడు. ఇంకా చాలా రకాలుగా భార్యకి నచ్చ చెప్పి ఒప్పించేడు.

"ఈ కొట్టు మాటకేం గాని- ఆవిడ బంగారం మీకుద్యోగం వచ్చేందుకు వుపయోగించుకోలేక పోయేనా?" అన్నాను నవ్వుతూ.

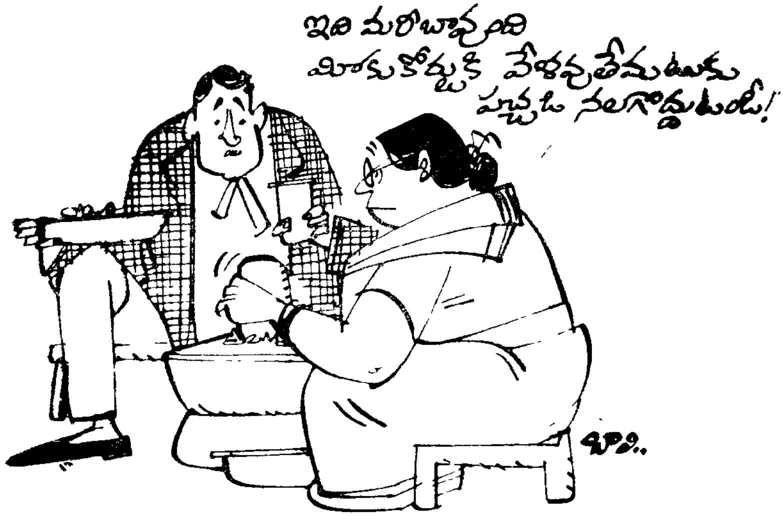
గోవిందం చాలా చికాగ్గా అయిపోయి- "ఆ వెధవ వుద్యోగం గురించి ఇంక చెప్పకండి" అన్నాడు। సత్తిరాజూ, నేనూ. గోవిందం బడ్డీ లేపే ప్రయత్నంలో పడ్డాం. ఎల్లాగయితేనేం పాన్ షాపు తయారైంది. పంచాంగం చూపి వారం తిథి మంచిది నిర్ణయించి, షాపు ఓపెన్ చేశాం. గోవిందం రంగుల్తో ఆకర్ష

హెల్పింగ్ హేండ్ రబ్బర్ బేండ్

"ఎవరైనా రబ్బర్‌బాండ్ వేసిన నోట్లకట్ట పారేసుకున్నారా?" అని అడిగాడొక పెద్ద మనిషి బ్యాంక్‌లో.

"ఔను....నాది....నాది।" అని అనేక కంఠస్వరాలు ఒకేసారి వినిపించినై.

"అల్లాగా? నాకు రబ్బర్‌బాండ్ మాత్రమే దొరికింది....ఎవరిదో తీసుకోవచ్చు" అన్నాడా పెద్దమనిషి.

తీయంగా బోర్డు రాయించి తగిలించేడు

"గోవిందమ్ పాన్‌షాప్."

అయినవాళ్ళు కొందరు రకరకాలుగా గోవిందాన్ని విమర్శించేరు. వాళ్ళ వంశంలో ఎవరూ ఇలాంటి పని తలపెట్టలేదన్నారు 'వాడికీ నాకూ వర్తకమేమిటి?' అన్నారు. వెనకటికి తమ వంశజుడే ఒకడు ఏదో వ్యాపారం చేస్తానన్చెప్పి బోలెడంత మదుపుపెట్టి దివాళా తీసి, ఆయింతా ఆ బెంగతో ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడన్నారు. గోవిందం నీరసపడిపోయేడు. కొందరు స్నేహితులు షాప్ తెరిచిన్నాడు వచ్చి అభినందించేరు.

"నీలాంటి సాహసవంతులు బయల్దేరితే జనం ఉద్యోగానికి ఎగబడక స్వయం కృషితో బతకడం నేర్చుకొంటారు" అన్నారొకరు.

"ఏదీ, నాలుగు మిఠాయికిళ్ళీలు కట్టించండి సాబ్! మాంచి పసందుగా వుండాలండోయ్! బావుంటే మీకు పైసా ఇవ్వక్కర్లేకుండా అడ్వర్టయిజ్ చేస్తాం...."

"అరటిపండు బావుంది గాని ఆరు పైసలికి ఒకటమ్మితే ఇంకా బావుంటుందేమో! బోతిగా మొదట్లోనే ధర ఎక్కువ పెట్టేమడ మేమి ఉంటారా...." తిన్న అరటితొక్క పారేస్తూ ఓ ప్రబుద్ధుని సలహా.

అయిదుగురు అయిదు నిమిషాల్లో రెండు పాకెట్ల సిగరెట్లు వూదేశారు. కొందరు సోడాల్తో దాహం తీర్చుకున్నారు.

''నా కీ వస్తువులేం వూరికే రాలేదు. మీ సలహాలికి వందనాలు. మీ అభినందనలకి నమస్కారాలు. వెళ్ళండిబాబూ! వెళ్ళండి!'' అని అందామని గోవిందం నోరు విప్ప బోతే విడదే! ఎలా విడుతుంది? వారిలో ఒకరు రెండు నెలల క్రితం చంటివాడికి ఒంట్లో బాగోలేకపోగా ఇంజెక్షన్ కొన డానికి అప్పుకోసం వెళితే ఆదుకొన్న మహానుభావుడు! మొన్నటికి మొన్న ప్రొద్దున్న కాఫీలోకి పంచదార లేకుంటే. సుందరమ్మ బయలుదేరగా గరిటెడు పంచదార యిచ్చి, కాఫీ తాగనిచ్చిన పక్కింటావిడ భర్త ఇల్లితనే! ప్రైవేటు కుర్రాళ్ళతో అందరూ పోగా ఒక్కడు ఇంకా మిగిలినవాడి ధర్మంవా అని పది రూపాయలు ముట్టచెబుతున్నాడు వాడి తండ్రి-తన హితవు కోరేవాడూ ఇదిగో ఇతనే!! వీళ్ళని ఎలా పొమ్మనటం. ముఖం చూస్తూ?....గోవిందం సత్తిరాజు దగ్గరికి పరిగెత్తేడు!

''మొగమాటలకీ, వ్యాపారానికి అస్సలు ఐతకుదరదు సార్! తెల్సినోళ్ళని కరుణించేమంటే చిత్తయిపోయా మన్న మాటే! జాలిపడితే గోతిలో పడతాం! అంచాత ఎంతదగ్గరోళ్ళయినా చేరదియ్యో కండి మెలకువగా వుండకపోతే పైకి నెట్టుకురాలేదు సరిగదా మొదటిది మునిగ్పో స్తుంది. ఇప్పుడు తైరుకొట్టే నా యాళ్ళే అప్పుడు యాళాకోళం చేస్తాడు'' అని హితోపదేశం చేశాడు సత్తిరాజు

గోవిందం ఇప్పుడు పరిచయస్థుల్ని లౌక్యం వుపయోగించి దూరంగా వుంచు తున్నాడు. ''వారానికి ఓ రోజు శెలవు ఇచ్చేదా నా వ్యాపారానికి?'' అని అడి గాడు నన్ను. కొట్టు కట్టేసి చేసేపని ఏముంది? ఆరంభంలో వీలయినంత అమ్మకం జరగాలి. అంచేత ఒక్కరోజు కూడా కొట్టుకట్టవద్దనిచెప్పాను. గోవిందం అప్పుడప్పుడూ తన పెద్దకొడుకు పదేళ్ళ వాడిని కొట్టుమీ దెక్కించుకొని ఏవస్తువు ఎంతకి అమ్మాలో చెబుతూ వస్తున్నాడు. సరుకులు పూర్తిగా అయిపోకుండా నే కొనటం- మరీ ఆశకి పోకుండా, లాభానికి వేసి అమ్మటం- ఆ లెక్కలు డొక్కలు చూసుకోడం- ఇలా పూర్తిగా వర్తకంలో మునిగిపోయేడు మా గోవిందం! అప్పు డప్పుడు సుందరమ్మ తనబంగారం తల్చు కొని ఏడ్చి, ఇంట్లో యుద్ధంలేపుతూందని చెప్పేడు.

ఓ రోజు సుందరమ్మ ఫోంచేశాక రెండు వక్కపొడి పొట్లాలు తెమ్మని చిన్నకొడుకుసుబ్బిగాడిని కొట్టుకిపంపింది. వాడు వొస్తూనే పిప్పరమెంటు సీసాల మీద, అరటిపళ్ళమీద పడి అల్లరిచేశాడు. గోవిందం వక్కపొడి పొట్లం ఒక్కటి కూడా ఇవ్వలేదు సరిగదా. వాణ్ని రెండు తగిలించి పంపించేశాడు. రాత్రి ఇంట్లో పెద్దయుద్ధం అయింది!

"మీకు పిల్లాడు వచ్చేడన్న 'ఇది' (అంటే మమకారం అన్నమాట) కూడా

లేకపోయిందన్న మాట! చిన్న వెధవ నాలికపీకి సీసాలమీద చెయ్యి వేసేడే అనుకోండి.... విడిలించి కొడతారా? ఏం ఓ బిళ్ళఇస్తే ఏంపోయిందీ? పక్కవాడి పొట్లం నాకు ఇవ్వలేదని నేనేం అనుకోటంలేదు. చిన్న వెధవని కసిరితేనే నాకు బాధిస్తున్నాది. అంతేలెండి....మీ బుర్ర మారిపోయింది వుద్యోగం లేదు, సద్యోగం లేదు సరిగదా.... ఈ భాగోతం ఓటి పట్టుకొని.... వున్న బంగారమంతా మంటబెట్టి ....ఆఖరికి ఏం చేస్తారో?.... పిల్లలమీద అభిమానం చచ్చిపోయి.... నేనంటే లక్ష్యం లేకుండాపోయి...."

గోవిందం సహనంచచ్చిపోయి గట్టిగా కేకలేసి సుందరమ్మని రెండు వేశాడు. ఆవిడ పెంకు లెగిరేలా శోకాలు పెట్టింది. ఇద్దరూ ఘోరంగా సమరం సాగించారు. పిల్లలు అదిరిపోయి ఏడ్పులు ఆరంభించారు. ఆ కొంపలో పుట్టిన ఆ చిచ్చు ఎంతసేపటికో గాని ఆరలేదు!

* * *

'ఉన్నవా డుండక తనెందుకీ సాహసము చేశాడు?' అనుకున్నాడు గోవిందం. ఈ మధ్య అతను విపరీతంగా బాధపడుతున్నాడు. కలత చెందుతున్నాడు.

సత్తిరాజు ఈ మధ్య తన షాపుని ఆకర్షణీయంగా మార్చాడు. రకరకాల పత్రికలు, పుస్తకాలు తెప్పించి విక్రయిస్తున్నాడు. బార్‌లైట్లు రెండు వేశాడు. రేడియో కొనిపెట్టేడు. షాపుకి రంగులు వేయించాడు. 'మందుబుడ్లు' అన్నింటి కన్నా ఆకర్షణీయమైన పెద్దమార్పు! మజా మజా సరుకుల్తో సత్తిరాజు దివిటీలా వెలిగిపోతూంటే, ఆ పక్క గోవిందమ్ పాన్ షాపు గుడ్డిదీపంలా వెలవెలబోతూంది. గోవిందం గొంతులో వెలక్కాయ అడ్డముగా పడినట్టయింది. జనంఅంతా సత్తిరాజు షాపుకే వెళుతున్నారు. అతడి షాపు తనషాపుకి బాగా దగ్గరగా వుండటంవలన గదా తనషాపు తక్కువ స్పష్టం అవుతూంది? అనుకున్నాడు గోవిందం. గోవిందం పాన్‌షాపుకి రాబడి పడిపోయింది. వున్న సరుకులు చెల్లటంలేదు. పరిస్థితిలా వుండగా తండ్రి మరణించినట్టు అతడిని వెంటనేరమ్మని టెలిగ్రాం వచ్చింది. కొడుకుని షాపులో కూచోపెట్టి వూరికి వెళ్ళేడు గోవిందం. ఆ అబ్బాయి తండ్రిపక్కనకూచుని ఇన్నాళ్ళూ షాపులో వస్తువులమీద తన అపేక్షని అణచుకొంటున్నాడు. ఇప్పుడు తండ్రి లేకపోగానే ధైర్యం వచ్చేసింది. తన స్నేహితుల్ని పిలిచి షాపులో తినగలిగిన సరుకులతో విందు చేసుకున్నాడు దాదాపు ఖాళీ! ఓ నాడు నేను ఆవైపు వెళ్ళి విస్తుపోయాను! గోవిందం కొడుకుని కనిపెట్టి వుండమన్నాడుగాని నా వుద్యోగంతో పగలు అంతా తెరిపిలేకుండాపోయింది. గోవిందం వూర్నించి వచ్చేసరికి ఇక్కడి పరిస్థితి ఇలావుంది! గుండెబాదుకుని, కొడుకుని నాలుగుబాది, గోవిందమ్ పాన్‌షాపు బోర్డు తీసేశాడు గోవిందం. వ్యాపారం తనలాంటి వాళ్ళకి అచ్చిరాదని చెప్పాడు చింతిస్తూ. *

మాదిరెడ్డి సులోచన

(గత సంచిక తరువాయి)

సుశీలకు కూతురుపుట్టిన సంతోషం లేకుండా పోయింది. సుధీర్ అరెస్టు అయినట్టు వార్త అందింది. అలాంటి సమయము యెప్పుడో వస్తుందని ఆశించినవారు కాబట్టి యెక్కువగా దుఃఖించలేదు. పెద్ద అక్షరాలతో పేపరులో వేశారు. ''అంతా అబద్ధం నా బాబు అలాంటివాడు కాదు.'' అని దావా పేపరు నేలకేసి కొట్టాడు. ఆనంద్, ప్రసన్నలు వచ్చి సుశీలను ఆదుకున్నారు. ఆనంద్ మంచిప్లీడర్ని మాట్లాడాడు. భోరున ఏడ్చే భార్యను ఓదార్చాడు కోర్టులో కలుసు కున్నప్పుడు సుధీర్. అతను నిశ్చింతగా, నిర్వికారంగా వున్నాడు, నారాయణ చెప్పేదానిని బట్టి సుధీర్ నిర్దోషిత్వము నిరూపించబడుతుందని ప్లీడరు చెప్పాడు. దీని కంతకు కారణము సుధీర్ బాబాయేనని తెలిసినది

సీరియల్

"ఏమంటా రవ్వయ్యా! నారాయణ నిజం ఒప్పుకుంటాడంటారా?" బేలగా చూచి నది సుశీల.

"ఏమవుతుందో చూద్దాము అన్నింటికి ఆ భగవంతుడే ఉన్నాడు. మన ప్రయత్నము మనము చేద్దాము." ఓదార్చాడు ఆనంద్.

కనకదుర్గమ్మ పవిగట్టుకుని ప్రసన్నను చూడటానికి వచ్చింది. 'మీ యింటికి వెళ్ళితే మవ్విక్కడున్నావని తెలిసింది! మీ కోసము అడ్డమైన కొంపలన్నీ తిరుగ వలసి వస్తుందే తల్లి" అన్నది కూర్చుంటూ "ప రా యి వారెవరమ్మా." ప్రసన్న అడ్డుపడింది. సుశీల హృదయం చివుక్కు మన్నది. విననట్టే ఊర్కుంది. "ఓ యబ్బదో! సంబడం! యింతున్నది. అం తున్నది. జమీందార్లు అంటే యేయో అనుకున్నాను. దొంగనోట్ల వ్యాపరమా? పైకి యెంత ఘరానా మనిషిలా గున్నాడే తల్లీ!"

"అమ్మా? సుశీల వింటుంది దాని కోసమైనా ఊర్కోవే",

"వింటే విననీ నా కోసం ఆదేం చేసిందని దాని కోసం నే నూ రు కు ం టానే?" కనకదుర్గమ్మ గొంతు హెచ్చు తుందేగాని తగ్గటం లేదు ప్రసన్న దారి గానక సంభాషణ వేరొక దిక్కు మళ్లించి నది.' అమ్మా! సంపత్ భార్యను తీసుకుని వేసు బోయాడట నిజమేనా?" అని తమ యింటి విషయాలు అడిగింది.

"వాడేం చేస్తాడు. సంగవాని నా తల్లి మాట పలకనట్టే, నోరువిప్పనట్టే ఉం టుంది. అది చేసింది".

"మనవాడు మంచి వాడయితే అదేం చేసిందే? మంచిని అనటం దేనికి?"

"బుద్ధి తక్కువై అన్నానే వీడు చీలి కలు పెట్టాడు, వాడు తనవంటూ వచ్చి మూడోభాగం కోమటి రంగనాధానికి తాకట్టు పెట్టినాడు. యెంత చెడి అమ్ము కున్నా యెకరం మూడువేలు చేస్తుంది. పది యెకరాల పొలం వెయ్యి రూపాయ లకు పెట్టినాడు." ఉస్సురన్నది.

"మరి నేను అనాడే చెప్పలేదుటే. వాళ్ళ చెప్పగానే తబ్బి ఉబ్బిబ్బయిపోతావు. వాడుపాడుగావడమేగాక ఆస్తిని పాడు జేస్తున్నాడు. నువ్విచ్చిన అలుసేనే అమ్మా".

"ఇస్తే యిచ్చాను లెద్దూ వాడిది వాడు తాకట్టు పెట్టుకున్నాడు. మీ ముల్లె యెవరిదన్నానా?"

"మాటాడితే అలా వారిని వెనుకేసు కొస్తావు మొన్నవారికి సినిమాలొ యెవరో క్రిష్టియను అమ్మాయితో కలిశాడట. నాకాబోయే భార్య అంటూ పరిచయం చేశా డట".

"చేస్తాడు. వాడిష్టమే ఈ కాలంలో ఆడమండలే బరి తెగించి పోతున్నారు దారిలో కలిసిన వాడు దొంగయినా ఖూని కోరయినా ఎర్రగా బుర్రగా సూటు,

జరిగిన కథ

సుశీల చిన్నతనంలోనే తల్లి-తండ్రులను పోగొట్టుకొని మేనత్త కనకదుర్గమ్మ దగ్గర పెరుగుతుంది విధివశాత్తు అరవై ఏళ్ళ చలపతితో వివాహం నిర్ణయమవటంతో యింట్లోంచి పారిపోతోంది సుశీల. కారు యాక్సిడెంట్లో సుధీర్‌తో పరిచయమేర్పడుతుంది. శీలాన్ని పోగొట్టుకున్న శశితో చలపతి వివాహమవుతుంది. సుధీర్ ఆవేశంలో చదవటమే గాక అతన్ని వివాహం చేసుకుంటుంది సుశీల. దుర్గమ్మ కుటుంబ పరిస్థితి తారుమారైంది. శంకర్ శశికి మానసిక శత్రువైనాడు. కుమారుడు రాజా పెంపకంలో జాగ్రత్త తీసుకుంటోంది సుశీల. భర్త పూర్వ వృత్తాంతం అర్థం కాక సతమతమవుతుంది సుశీల. వర్షంలో తడుస్తున్న ఉమాపతి దంపతులను యింటికి తీసుకు వస్తాడు సుధీర్. కోడలి జీవితాన్ని చూపి సంతోషించి కన్ను మూస్తాడు ఉమాపతి. సుధీర్‌పై పోలీసులు నిఘా వేశారు. గత జీవితాన్ని గురించిన ప్రశ్నలకు సుధీర్ సరైన సమాధానం యివ్వలేదు. తన పుట్టక వృత్తాంతం చెబుతాడు. నిజం తెలుసుకొని బాధ పడుతుంది సుశీల.

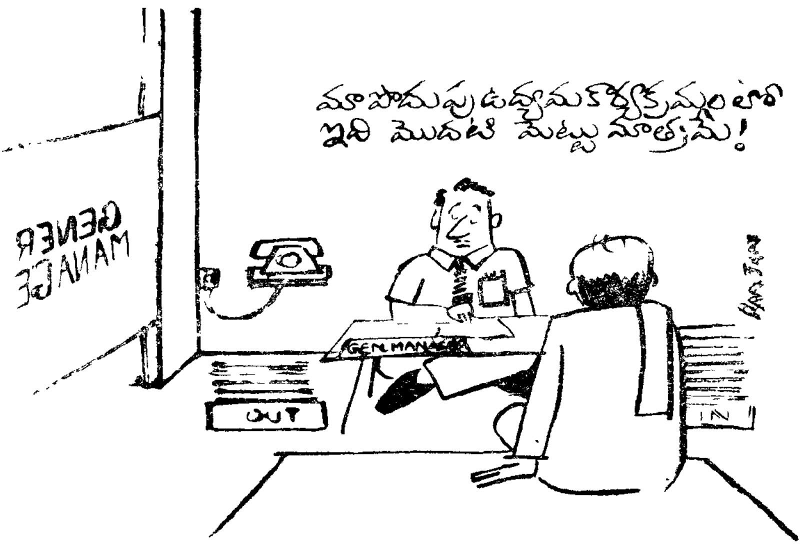
సుశీల యిప్పుడు గర్భవతి. ప్రసన్న రెండో పెండ్లివాడిని వివాహమాడేందుకు ఒప్పుకుంది శశి చిన్నన్నయ్య వస్తున్నట్టు ఉత్తరం చూచి అందరూ సంతోషించారు. సుధీర్‌ను పోలీసులు అరెస్ట్ చేశారు.

—ఇక చదవండి

బూటు. వేసుకుంటే చాలు. వెంట బ పోయి చేసుకొంగా లేనిది మొగ మహారాజు వాడికేమిటే?" అన్నది.

"మన ఏడ్పు మన మేడువక, మంది గురించి యెందుకు?" ప్రసన్న కోపంగా అన్నది.

"నీ చిర్రు, బుర్రు లెందుకే! కడుపు తీపి చూచి పోదామని ఈ కొంపకొచ్చాను ఈ దొంగల కొంపలో నాకేం పనే. పిల్ల దాని పరీక్షలు కూడాను" కొందరి స్వభావము విచిత్రము. యెదుటివారు నోరు మూసుకుంటే మరీ రెచ్చిపోతారు. మరి కొందరు ప్రత్యుత్తరము లభించక పోగానే మాట్లాడటం ఆపి వేస్తారు. దుర్గమ్మ మొదటి రకానికి చెందిన మనిషి. సుశీలను నానామాటలని చిన్న బుచ్చాలనే ఆమె తాపత్రయము. ఒక్క విషయము మరిచి పోయినది. సుశీల ముందటివ్యక్తి కాదు. ప్రాణమిచ్చే భర్తా, ప్రేమించే పిల్లలూ, సంఘములో గౌరవము సంపాదించి పెట్టే డబ్బు ఉన్న వ్యక్తి. దుర్గమ్మ వెటకారాలు భరించే ఓపిక లేదు. సుశీల చిర్రున వారున్న చోటికి వచ్చినది. "అత్తయ్యా! యెదుటి వ్యక్తిని దూషించే ముందు మన అర్హతలు కూడా కాస్త తెలుసుకుంటే మంచిది. మేము దొంగలము దోపిడి దార్లము చాలునా! ఒక్క విషయము మరిచి పోతున్నావు. దొంగతనము చేసిన నీ కుమారునికి శిక్ష పడకుండా రక్షించినది మా వారు. మరోసారి

పేకాట వద్ద తన్నుకుని పోలీసుల వరమైతే విడిపించినది మా వారు. ఆయనని పెద్దబుద్ధి. ఒక్కమాటయినా చెప్పలేదు. ఒక రోజు నీ కుమారుడు బయట కనిపించి మా వారికి కృతజ్ఞత చెప్పుకుంటే తెల్సింది. మేము మంచివారము కాము. మీరు రావద్దు. మాట్లాడితే ,మనుషుల్ని చులకన చేయడము మనసుల్ని బాధపెట్టడం అంతకంటే మరేంరాదు. నీ యింటి కొచ్చిన నాడు యిష్ట మొచ్చినన్ని మాటలను....''

''యెంత దానవయ్యావే? నీ యింటి కొచ్చాననేగా నీ దెప్పుడు? పెద్దదాన్ని. పెంచిన దాన్ని అనే గౌరవమయినా ఉన్నదా? అందుకే కాలం యిలా మండి పోతుందమ్మా!''

''పెద్దదానవు. పెద్దరికము ఏనాడయినా నిలబెట్టుకున్నావు? అంటే కోపంగాని అత్తయ్యా! నన్ను నీవు పెంచావా? నా తలిదండ్రుల ఆస్తిపెట్టి దర్జాగా నీపిల్లల్ని పోషించుకున్నావు. దిక్కులేని పక్షికన్నా అధ్వాన్నంగా చూచావు. ఎవరు లేక మా యింట్లో ఉన్న దాదాను మావారు గౌరవిస్తారు. దాసీజనం కన్నా అన్యాయముగా చూచిన నీవు పెంచినానని యెలా అనగలుగుతున్నావు? అమ్మాయి నిస్తేనే చాలు. కాని కట్నం వద్దని చెప్పంపిన్నాడు దయ దలచి పెండ్లి చేశావుకదా? పాపం! మేనత్తవుగా? నన్నో బొమ్మను చేసి ఆడించావు. నీ మాటలతో, నీ చేష్టలతో అలసి పోయి, వారి నీడన స్వాంతన

హిం దా ను. వారిని ఒక్కమాటన్నా సహించలేను. గుర్తుంచుకోండి'' ప్రసన్నకు ఈ మాటలు వినడానికి కష్టముగా ఉన్నాయి. తల్లితత్వము తెలిసితను సహించగలదు. సుశీల కేం పని?

''ప్రసూ! నీకు చెవులు వినిపించటము లేదే? అది మెడబట్టి గెంటేవరకు ఉంటావే? కులగోత్రము లేదని ఉచితంగా పెట్టాపెడతారు. దెప్పొదెప్పుతారు. నా ఖర్మకాలి నీ పెళ్ళి ఈ కొంపలో అయింది పట్టుకుంటే పోలీసులు నా పిల్లాడినే పట్టుకున్నారు. దీని మొగుడిని ఎవడు విడిపించమన్నాడో!''

''అమ్మా! ఏమిటే గొడవ ఒకరింటికి వచ్చి మాటలు అనటం ఏం బావుండదు'' దుర్గమ్మ యింతెత్తున లేచింది. చేతులు జాడిస్తూ ''కూటికిలేక వచ్చానా?గుడ్డకులేకా? నీకు సిగ్గులేకుంటే నాకు లేదా? కుంటిదో గుడ్డిదో నా బిడ్డ నా కుంది'' సంచి పట్టుకుని బయలుదేరింది. అటువంటి తరుణములో వాదించి లాభము లేదని తల్లి వెనక రోడ్డు వరకు వెళ్ళి రిక్షా మాట్లాడి పంపివేసినది ప్రసన్న. సుశీల ముందు పిల్లల్ని పెటుకుని ఏడుస్తున్నది.

"ఏమిటి సుశీ! అమ్మ గుణము తెలియదా? క్రొత్తగా విన్నట్లు బాధపడతావేం?"

''బాధపడక? కొన్నాళ్ళు కోపం ఉన్నా కొన్నాళ్ళకు మారి పోతారు. నేనేం అపకారము చేశాను? నన్ను చూడగానే అలా మారి పోతుంది. అత్తయ్యా!'' ఏం జవాబు చెప్తుంది ప్రసన్న? సాయంత్రము కోర్టు నుండి ఆనందు వచ్చాడు. "ఈ రోజు విశేషము ఏమీ లేదమ్మా నారాయణ జీవితమే చర్చించ బడినది. యింకా కేసు అసలు పాయింటుకు రాలేదు''

''నిజమేగాని జామీనుపై వారిని విడిపించేందుకు వీలు లేదా అన్నయ్యా?''

''ఇప్పుడు లాభం లేదమ్మా. మొదటే విడిపించాలంటే సుధీర్ ఒప్పుకోలేదు. నేనువెళ్తాను. అమ్మకు జ్వరంగా ఉంది.'' ఆనంద్ లేచాడు.

''ఫరవాలేదు. వదిన్ని తీసుకెళ్ళండి. పిల్లలు ఆమె యెలా ఉంటారు!''

బకల్ కేవిటీ

- ''నిద్రపొయ్యేప్పుడు నోరు తెరుచుకొని ఉంటుంది. దానికి మందేమన్నా ఇవ్వండి'' అన్నా డొక స్థూలకాయుడైన రోగి.

డాక్టర్ రోగిని పరిశీలించి "మీ వ్యాధి కుదరదు. మీ చర్మం చాలా ముడుచుకుపోయింది. కళ్ల మూసుకున్నప్పుడు నోరు తెరుచుకోక తప్పదు!'' అన్నాడు డాక్టర్.

''వద్దమ్మా నువ్వు ఒంటరిగా యెలా ఉంటావు?'' ఆనంద్ వెళ్ళబోయాడు.

''వదినను తీసుకెళ్ళండి. నాకేం పరవా లేదు. పిల్లలను పని మనిషి చూస్తుంది. పెద్ద దిక్కు దాదా ఉండనే ఉన్నాడు. ఇంకే అవసరము వచ్చినా. చేయూత నిచ్చే వారు చాలామంది ఉన్నారు. వారికిప్రాణాలు కూడా యిస్తారు.'' అన్నది తల్లి మాటల వల్లగాయ పడ్డ సుశీల మనసు వంటిగా ఉంటేనే కోలు కుంటుందని భావించి ప్రసన్న భర్తతో వెళ్ళిపోయింది. వారిని కారువరకూ సాగనంపి వచ్చి దిండులో తల దూర్చింది. చల్లని స్పర్శకు తల యెత్తినది దాదా విల్చున్నడు. ''ఊర్కో తల్లీ! నీవలా ఏడుస్తుంటే రాజాబాబు బిక్క మొహం వేశాడు బాబుగారికేం పరవాలేదు. వారు నేను యెరిగినంత వరకు యితరులకు సహాయం చేశారు. తప్ప, అన్యాయం చెయ్యలేదు.'' అతని చేతులు పట్టుకుని ''నిజమా దాదా!''

అన్నది ఆశగా 'నిజమే తల్లీ నా బాబు గుణం నాకు తెలియదూ?' ఊరట కలిగించి. లోకం చూచిన వృద్ధుని మాటలు నిజమని నమ్మినది.

శశికి అన్నీ ఉన్నాయి మనశ్శాంతే లేదు. యెప్పుడూ 'ఏయ్! యెక్కడున్నావే' అనే చలపతి పిలుపులతో విసిగిపోతోంది. అతను విసిరి పోయాక విశ్రాంతికని యివతలికి వస్తే కోడలి సూటీ పోటీ మాటలు. ఆమె యిన్వాళ్ళ రేపు క్లబ్బులు అన్నీ మానుకుని భర్తకు కాపలా కాస్తుంది. ఆరోజు లేస్తుండగానే చలపతి అరుపులు వినిపించినాయి. శశి కళ్ళు నలుపుకుంటూ వెళ్ళింది. "అంత మొద్దు నిదుర పోకపోతే మొగుడున్నాడనే జ్ఞానం ఉండచే నీకు? రాత్రి కూరలు రుచిగా తగులబడి రెండుముద్దలుయెక్కువ తిన్నాను.... ఒకటే యెదలో రొద, వాంతులవుతున్నాయి.... అలా గుడ్లప్పగించి చూడక పోతే.... బేసిన్ పట్టారాదు." బేసిన్ పట్టుకు వచ్చింది. తిన్నదంతా వాంతి చేసుకున్నాడు. అది పని మనిషి చేత తీయించింది. ప్రక్క బట్టలన్నీ పాడయినాయి. అతన్ని పనిమనిషి సాయంతో కుర్చీలో కూర్చుండ బెట్టింది. బట్టలు తీసి వేరెబట్టలు పరుస్తుండగా, కనకదుర్గమ్మ గదిలోకి వచ్చింది. "ఒంట్లో బావుండ లేదా మామయ్యా?" అడిగి కుర్చీ లాక్కుని కూర్చున్నది.

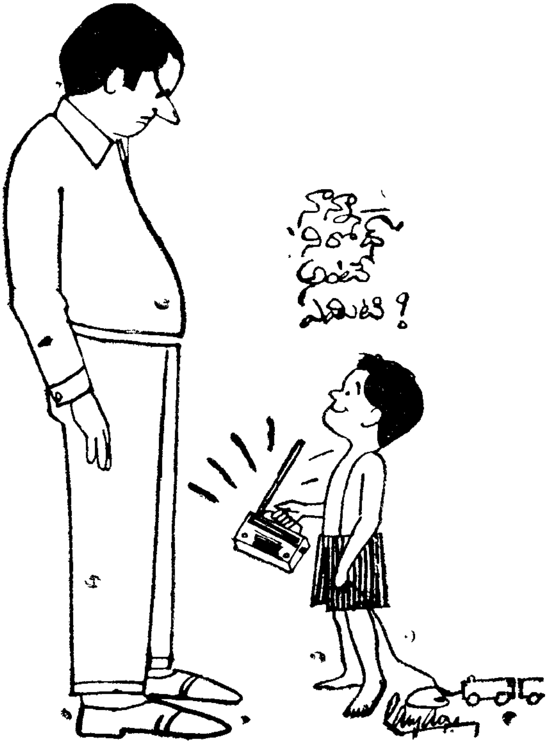
"ఏం బాగానే! నా మెడలు వంచి పెళ్ళి చేశావు. మహా సుఖపడి పోతున్నాను...."

"చాల్లే! సిగ్గులేకుంటే సరి కాటికి కాళ్ళుచాపి కల్యాణ మంటపము యెక్కింది చాలక పైగా మాటలు! నీతో నేను సుఖపడిపోయినట్టు! 'యే జన్మరుణమో తీర్చుకుంటున్నాను. ఒక్క పని మనిషి పట్టుమని పది రోజులుండదు. యే హాస్పిటల్లోనో చేరిస్తే పీడా పోతుంది." శశి నుండి వచ్చింది ఈ జవాబు. ముసలతనికి మండి పోయింది. లక్షాధికారి తను ఆస్పత్రిలో చేరుతాడా? కేకలు మొదలు పెట్టాడు. "వేషాలు యెక్కువయినాయి. నేను ఆస్పత్రిలో ఉంటే హాయిగా కొడుకుతో కులకుదామని నీ ఉద్దేశం? పాపిష్టి దానా! సిగ్గులేదూ? వాడంటే మొగాడే! నువ్వు ఆడముండవు...."

"ఊఁ అంటే నోరు చేసుకుంటావు. బుద్ధి సిగ్గు నీకుండాలి. నా గొంతు కోశావు"

"ఇప్పటికయినా పోవే నీ వుంది యెవడిని ఉద్ధరిస్తూన్నావు...." దుర్గమ్మ అడ్డుకుని కూతురినే మందలించింది". 'ఏమిటే! పెద్దవాడు అంటే నువ్వు అరిగిపోయావా? ఈ కాలపు పిల్లలే అంత మామయ్యా పిచ్చిపిల్ల బయట సరదాగా తిరిగే వాళ్ళను చూస్తే బాధకదూ?"

"యెంత నంగనాచిలా చెప్తున్నావే, నేను నీ యింటికి నీ బిడ్డను యివ్వమని

వచ్చానుటే? దిక్కు లేనిది పిల్ల ఉంది. పెళ్ళి పేరుతో యింట్లో పెట్టుకుని సేవ చేయించుకో అన్నావు ఈ రంగసానిని అంటగట్టావు. యెప్పుడన్నా మంచిగాపల కరిస్తుందా?''

''మన సంబడానికి సరసము ఒక్కటే తక్కువయింది. ముద్దుగా పలుకరించాలిట వయసుకు తగ్గ పనులా? రాత్రి చెప్తూనే ఉన్నాను. అరగదండి అని తినడంయిప్పుడిలా నానా మాటలు అనడము.'' విసుక్కుంటూ. పడక దగ్గరకు తీసుకెళ్ళింది శశి, అతనుఅసహాయుడయి పడుకున్నాడు. ఈ పూటయినా కాస్తంత విమ్మరసం తీసుకుంటే ఉద్ధరించినట్టే. శశి క్రిందకు వచ్చింది. బట్టలు పిండుతూ పని మనిషి ఒకటే తిట్టుకుంటుంది.... ''పాడుపని.... వెధవకంపు డబ్బుకు గడ్డితింటామా! పడుచు పెళ్ళాం ఉతికితే పోలా? ఖర్మ?....''శశికి తెలుసు. తనేమన్నా అంటే రెండవ రోజే పని మానేస్తుంది.

అందరి ఫలహారాలు అయినాయి. పాలలో విమ్మరసము వేసి. విరిగిన పాలను వడగట్టి. ఆ నీళ్ళు తీసుకుని పైకి వెళ్ళింది శశి ''త్రాగండి''. అతను దాని వంక అసహ్యంగా చూచినాడు. గ్లాసు అందుకోనే లేదు. ''ఏమే. కట్‌లెట్ చేశారట కదా? యెక్కువ వద్దు రెండు పట్టుకురా'' అన్నాడు మెల్లగా ''అవి మీకు జీర్ణము కావు. రెండు రోజులు పోయాక చేసి పెడతానులే'' అన్నది. అతను నానా తిట్లూ తిడుతూ ఆ పూట అభోజనంగా ఉన్నాడు, ఆరోగ్యానికి మంచిదని ఊర్కున్నాడు.

మధ్యాహ్నము కొడుకు భోజనానికి వచ్చాడు. కోడలు వంటమనిషి వెళ్ళిపోయిందని విసుక్కుంటూ కూర, చారు అన్నం బల్లమీద పెట్టి వడ్డించ సాగింది. శశి చిప్స్, పచ్చడి తెచ్చి పెట్టి వెళ్ళిపోయింది, పైనుండి ముసలాయన అరుపులు వినిపిస్తున్నాయి.

''ఏమిటి పిన్ని' నాన్నగారు భోజనం చెయ్యలేదా?''

''రాత్రే యెక్కువ తీసుకున్నారు. అబ్బాయిగారూ. వాంతులు అవుతున్నాయి విమ్మరసము తీసుకోమంటే తిడుతున్నారు'' జవాబు చెప్పి వంట యింట్లోకి వెళ్ళింది

''పెద్ద వయసులో జిహ్వాచాపల్యము యెక్కువ అవుతుందిలా వుంది పాపం. ఊర్కే ఆవిడను విసిగిస్తాడు'' సానుభూతి చూపినాడా యువకుడు.

''పాపం! మీకే బాధగా ఉన్నట్టున్నదే. పనులు మాని తండ్రిగారి సేవ చెయ్యరాదుటండీ''.

''ఆ రోజు వస్తుందిలే పాప కనిపించదేం? అన్నం తిన్నదా?''

''అన్నం యెందుకు తినదు? అందరికంటే ముందే మేస్తుంది. అమ్మమ్మ దగ్గర పడుకుందేమో!''

''నెయ్యి లేదేం? వంటమనిషి త్వరగా పోయిందేమిటి?' కోడలు లేచి నెయ్యి తీసుకు వచ్చింది.

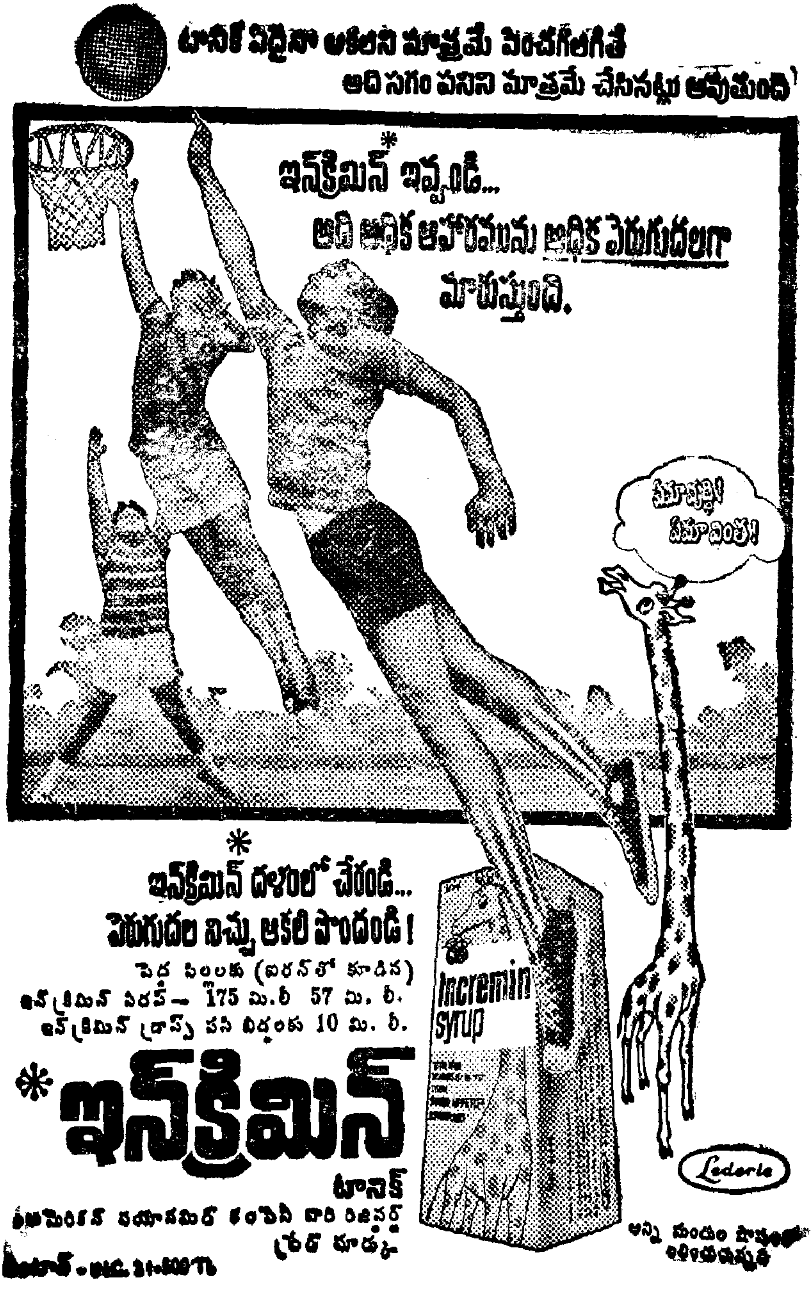
''మీకు వడ్డించాలని మీ పిన్నికి ఉంటుంది. కాబోలు అందుకే మూడు రోజు

థింక్ యిట్ ఓవర్

- ''మీ అత్తగార్ని కిటికీలోంచి బైటికి తోశావని మీ మీద అభియోగం- ఏమంటావు?'' అన్నాడు జడ్జి.

  "తొందరపడి నే నా పని చేశానండీ!" అన్నాడు నేరస్థుడు.

  ''వీధిలో ఎవరి మీదన్నా ఆమె పడితే నడిచేవారికి ఎంత ప్రమాదమో కాస్తన్నా ఆలోచించావా?'' అన్నాడు జడ్జి.

టానిక్ ఏదైనా ఆకలిని మాత్రమే పెంచగలిగితే
అది సగం పనిని మాత్రమే చేసినట్లు అవుతుంది
ఇన్‌క్రిమిన్* ఇవ్వండి...
అది అధిక ఆహారమును అధిక పెరుగుదలగా మారుస్తుంది.
ఏమా వృద్ధి! ఏమా వింత!
* ఇన్‌క్రిమిన్ దళంలో చేరండి...
పెరుగుదల నిచ్చు ఆకలి పొందండి!
పెద్ద పిల్లలకు (ఐరన్‌తో కూడిన)
ఇన్‌క్రిమిన్ సిరప్ — 175 మి.లీ 57 మి. లీ.
ఇన్‌క్రిమిన్ డ్రాప్స్ పసి బిడ్డలకు 10 మి. లీ.
*ఇన్‌క్రిమిన్
టానిక్
*అమెరికన్ సయానమిడ్ కంపెనీ వారి రిజిష్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్క్
Incremin syrup
Lederle
అన్ని మందుల షాపుల్లో లభించును

లకో సారి వంట మనిషిని త్వరగా పం పించి వేస్తుంది. ఆవిడను మొదట మీకే యివ్వాలను కున్నారట కదా?'' ''అబ్బబ్బ నీకు లేని పోనివి యెలా తోస్తాయి? పిచ్చిమాటలు యెవరన్నారుట నాకిస్తామని? నీ ఊహాగానాలకో నమస్కారం. భోజనం చెయ్యనియ్యి'' విసుక్కున్నాడు.

''నా మాటంటే విసుగు దేనికి? నేను ఊహించలేదు. ఊర్కే అనటం లేదు. మీ పిన్ని అమ్మగారే స్వయంగా చెప్పి నారు. మాటి మాటికి మిమ్మల్ని చూచి ఆవిడ నిట్టూరుస్తున్నది అడిగాను'' శశి అన్నీ వింటోంది. పట్టులేని కోపముతో తల్లి గదిలోకి వెళ్ళింది. అప్పటికే దుర్గమ్మ నిదుర బోయింది. అస్తా విస్తంగా పడుకున్నా కూతుర్ని ప్రక్కకు జరిపి పడుకోబెట్టి తను నడుము వాల్చింది ''అమ్మా! అయ్యగారు రమ్మంటున్నారు'' పని మనిషి వార్త మోసుకొచ్చింది. లేచి పైకి వెళ్ళింది. ''నన్ను చంపాలని ఉంటే యింత విషమివ్వరాదే కడుపు మాడ్చి యెందుకు చంపుతావు?'' మరేమీ మాట్లాడక ఒక వెండి గిన్నెలో మజ్జిగ అన్నం తీసుకు పోయింది. అబగా తిని పడుకున్నాడు.

శశి తిరిగి వచ్చింది. దుర్గమ్మ ఆవి లిస్తూ కళ్ళు విప్పింది.

''యింకా పని తెవల్లేదే?'' అని అడి గింది.

''అమ్మా! పని తెమిలింది గాని, నీకు యింకా యెవరితో యెలా మాట్లాడాలో తెలియలేదే!''

''నేనేం చేశానూ? ఏదో ముసలాయన తృప్తిపడుతాడని నిన్ను మందలించినట్టు అన్నాను గాని నువ్వంటే నాకు పగటే పిచ్చిపిల్లా!'' అన్నది లేచికూర్చుని, జుట్టు ముడివేసుకుంటూ.

''ఆ సంగతి కాదమ్మా. నన్ను మా అబ్బాయిగారికే యివ్వాలని అనుకున్నాం. అని అన్నావుటగా? ఆవిడసలే అను మానపు మనిషి. ఏమేమో ఊహించు తున్నది.''

''వినమ్మా అంటూ ఆవిడకు చెప్పా నుటే. మనసుండబట్టలేక నాలో నేను అనుకున్నాను.''

''కొన్ని మాటలు జాగ్రత్తగా మాట్లా డాలమ్మా. చిన్నప్పుడు యెంత స్వతం త్రముగా హాయిగా తిరిగానో యిప్పు డంత బానిసగా మారిపోయాను. అను క్షణము అందరికీ భయపడి తిరగాలి. నా బ్రతుకిలా అవుతుందని ఏనాడూ అను కోలేదు.'' శశి కంట తడిబెట్టింది.

''అంటే ఏడుస్తావు గాని శశీ ఉపా యంగా పనులు చేసుకోవడం తెలియదు. చేసేపనులు గుట్టుగా చేయాలి. అందరికీ తెలిసేలా చేస్తావా?'' దుర్గమ్మ గునగుస లాడింది.

''అమ్మా ఏమిటి నవ్వంటున్నది

ఆ ముసలాడి మాటలు నమ్మి అనుమా నిస్తున్నావా?''

"యెందుకే అంత వులికిపాటు! నిప్పు లేనిదే పొగ రాజదు. దుర్గమ్మ అంటే నిప్పులాంటి మనిషి అని పేరు గాంచినిది. నా కడుపున చిచ్చుబెట్టినావు. నా పేరు మంట కలిపినావు. వినీ విననట్టు ఊరుకు న్నాను. నువ్వూ ఉప్పూ కారం తింటున్న మనిషివే. ప్రపంచంలో యెందరులేరు ''

''అమ్మా నేను చెడ్డదాన్నే కావచ్చు. మీ రనుకున్నంత మాత్రం కాదు. నా కిప్పుడే ఆశలు లేవు. పుణ్య ఫలమో, పాపఫలమో నాకు ఒకపాప వుంది. అదే మొగపిల్లవాడయితే బాధ లేకపోవును. నాలుగిళ్ళు దోచినా తనపొట్ట తాను పోషించుకు నేవాడే. అది ఆడపిల్ల. ఈ విష యంలోకూడా విధి చిన్నచూపు చూచినది నన్ను. దానికోసం నలుగురిలో తిరుగుతూ బ్రతుకుతున్నాను." ఈ సారి శశి నిజంగా ఏడ్చింది.

దుర్గమ్మ కూతుర్ని నమ్మలేకపోయింది. అడికాక మారుటి తల్లికి పుట్టిన పిల్లలం టేనే అసహ్యించుకోవడం చూపింది, అబ్బాయిగారు పాపను చాలా ప్రేమగా యెత్తుకుంటాడు. ఆ పిల్లతో కబుర్లుచెప్పు తాడు అవంతా ఆ పిల్లమీద ప్రేమనే అంటే ఎవరూ నమ్మరు. శశిగుణము తెల్సిన తా నెలా నమ్ముతుంది? అతను రాకుంటే భోజనం పంపాలని భార్య మరిచిపోయినా, శశి మరిచిపోదు? దాని కర్థం ఏమిటి? ప్రపంచమును ఒక వైపు నుండే చూచే దుర్గమ్మ అభిమానాలను అర్థంచేసుకోదు. తన గత జీవితము విని, అసహ్యించుకోక సానుభూతితో అర్థం చేసుకుని, ఊరడించిన యువకు డంటే భక్తిభావమని ఆమె కెలా తెలుస్తుంది? పాపను చూడగానే ఆమె జన్మ గుర్తుకు తెచ్చుకుని, జాలిని ప్రేమరూపంలో ప్రద ర్శిస్తున్నాడని ఎలా అర్థం అవుతుంది? మనసులు మలినపరచుకొని, మమతలను మభ్యపెట్టి, మనుగడ సాగించడమే మన లక్ష్యము అయినప్పుడు సత్యము అసత్య ముగా నిజము నటనగా కనిపిస్తుంది. అది దుర్గమ్మ తప్పుకూడా కాదు అనాదిగా వస్తున్న ఆచారం. ఒకసారి తప్పుచేసిన వ్యక్తి ఒప్పుగా ఏదిచేసినా అది తప్పుగానే కనుపిస్తుంది. పశ్చాతాపం, క్షమ అనే పదాలకు అర్థం తెలిసిననాడే మానవుడు మానవోత్తము డగునుకాని. క్షమను బల హీనతగా. పశ్చాతాపాన్ని నటనగా తీసుకునే మానవుడు దానవుడే కాదలు స్తున్నాడు. నిజమైన మానవుడిని అను కుంటున్నాడు.

దుర్గమ్మ ఆ కోవకు చెందినదే. క్షమ అంటే ఆమె దృష్టిలో అతి చులకన. కన్న కూతురిని నమ్మలేక పోయింది. అమె యెవరినీ నమ్మదు. తన యందు తనకే నమ్మకంలేని మనిషి.

చలపతికి మూత్రవ్యాధి క్రొత్తగా

ప్రారంభమయింది. అరగంట కో దుప్పటి మార్చడం శశికి ప్రాణ సంకట మయింది. డాక్టరు వచ్చి ఆస్పత్రిలో చేర్పించమని చెప్పాడు. అతని గదిలో భరించరాని దుర్వాసన మొదలయినది. అబ్బాయిగారు వచ్చిచూచి ఆస్పత్రిలో చేర్పించినాడు. దినమంతా శశి దగ్గరుండి రాత్రి ఇంటికి వచ్చేది. ఆస్పత్రిలో ఉండటము కూడా దుర్భరంగా తయారయింది. ఉదయమే పాలఫ్లాస్కుతో వార్డులో అడుగుపెట్టింది. ఒక ఆయా యెదురువచ్చినది.

"ఏమ్మా! మీ నాన్న. తాతా ఏ మవు తాడోగాని ఒకటేగోల పెట్టాడు డాక్ట రొచ్చి నిద్రమాత్రలు యిస్తే నిదురబోయి నాడు'' అని వార్త అందించింది.

శశి హృదయం చివుక్కు మన్నది. భారముగా అడుగులేస్తూ మంచము చేరి నది. ''ఇంటిదగ్గర ఏం ముంచుకుపోయే పనులున్నాయే? రాత్రిళ్లు గొంతు ఎండుకు పోయినా మంచినీళ్ళు పోసే దిక్కులేదు'' చలపతి విరుచుకుపడ్డాడు.

''యెంత ఓపికగల కోడలవమ్మా! పెట్టిపెట్టినాడు మహానుభావుడు. కొడుకు కూ చూడముగా శాంతమూర్తి'' ప్రక్క మంచంలో ఉన్న మరో వృద్ధుడు సంబ రముగా శశివంక చూచాడు.

అబ్బాయిగారిని, శశిని భార్యాభర్తలు అనుకున్నాడల్లే ఉంది.

''కోడలా కూరినా? దీనికి మామ. అత్త ఉంటే కాపరం చేస్తుందా? మా యింటావిడ బాబూ!"

ప్రక్క బెడ్డుమీద ఉన్నాయన గడగడా నీళ్ళు తాగాడు. శశి వంగిన శిరస్సు పైకి లేపలేక పోయినది. అతనికి ముఖం కడి గించి పాలు తాగించింది. నర్సులు వచ్చి ప్రక్క దులిపి వెళ్ళారు.

పదకొండు గంటలప్పుడు ఓ పెద్ద గుంపు వచ్చింది. వాళ్ళంతా 'హౌస్ సర్జ నులని' అర్థం చేసుకుంది శశి.

''ఏమి తాతా ఈ పూట ఎలావుంది?'' ఒకతను ప్రశ్నించాడు.

''ఆవకాయతో అన్నం తినాలని ఉందా?'' యింకొకతను అడిగాడు.

''ఏమి టా హాస్యం?" ఒకమ్మాయి యిద్దరినీ కొరకొర చూచి ముందుకు వచ్చింది. "ఎలాగుంది? నిద్ర పట్టకపోతే ఈ టాబెట్లు తెప్పించుకోండి'' చీటీ తీసి యిచ్చినది. చలపతి అందరినీ మింగేటట్లు చూచాడు. (సశేషము)

ఇన్స్టంట్ మెంటాలిటీ

"నేను కిందినుంచి పని ఆరంభించి ఇప్పుడు పై దాకా పాకిపొయ్యాను.''

''ఎట్లా?''

"మొదట్లో బూట్ పాలిష్ వేసేవాణ్ని. ఇప్పుడు మంగలిని!''

యాజమాన్యం తదితర వివరాలు

"జ్యోతి"

ఫారం 4 (8 వ నిబంధన ప్రకారం)

ప్రచురణ స్థలం	:	మద్రాసు
ఎంతకాలానికొకసారి	:	మాస పత్రిక
ముద్రాపకుని పేరు	:	బి. వి. నరసింహారావు
జాతి	:	భారతీయుడు
విలాసం	:	7. నాగేశ్వరరావు రోడ్, మద్రాసు-17.
ప్రకాశకుని పేరు	:	శ్రీమతి వి. లీలావతి
జాతి	:	హిందు
విలాసం	:	7A. శివాజి స్ట్రీట్, టి. నగర్, మద్రాసు-17.
సంపాదకుని పేరు	:	శ్రీమతి వి. లీలావతి
జాతి	:	హిందు
విలాసం	:	7A. శివాజి స్ట్రీట్, టి. నగర్, మద్రాసు-17.
పత్రిక యజమానులు	:	శ్రీమతి వి. లీలావతి 7A. శివాజి స్ట్రీట్, టి. నగర్, మద్రాసు-17.

పై విషయాలు నాకు తెలిసినంతవరకు వాస్తవమైనవని తెలియచేయుచున్నాను.

మద్రాసు - 17 [సం] వి. లీలావతి

ఉగాది శోభలు

ఉగాది పండుగ వచ్చింది
శుభాలనెన్నో తెచ్చింది
ఊరు వాడ మెచ్చింది
ఉల్లాసాలను యిచ్చింది.

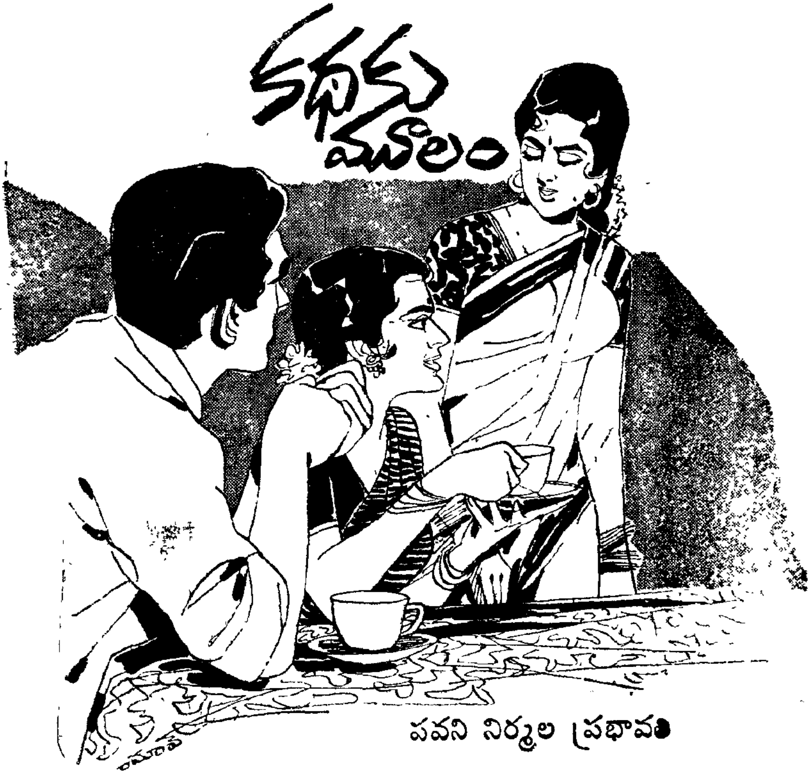
పువ్వుల మొగ్గలు విరిశాయి
నవ్వుల మోములు పరిచాయి
కోకిలమ్మలు పాడాయి
మావి కొమ్మలు ఆడాయి.

పచ్చని ప్రకృతి వెచ్చదనాలు
గలగల పారె వాగు వంకలు
కిలకిల నవ్వుల రువ్వింది
పరవశించి మైమరచింది.

ఉగాది పండుగ వచ్చింది
శుభాలనెన్నో తెచ్చింది.

—తెన్నేల ఎలీషా.

కథకు మూలం

పవని నిర్మల ప్రభావతి

ఎదురింటి డాబా కేసి చూశాను.

ఆ అమ్మాయి....అలసటగా ఈజీఛేర్‌లో వెనక్కు వాలి, కళ్ళు మూసుకుని వుంది. సుమారు నెల రోజులుగా సాయంత్రం ఐదున్నర, ఆరు గంటల ప్రాంతంలో నేనలా ఆ మేడ కేసి చూడటమూ, ఆ అమ్మాయి అలా విశ్రాంతి కోరుతున్న దానిలా అరమోడ్పు కన్నులతో వెనక్కు వాలి వుండటమో, పిట్టగోడ దగ్గర పచార్లు చేస్తుండటమో - అలవాటుగా జరుగుతున్న పని!

ఈ నెల రోజులలో, ఆ అమ్మాయిని గురించిన వివరాలు చాలా సేకరించ

గలిగాను. ఆ అమ్మాయి పేరు సుజాత. వయసు ఇరవై అని చెప్పుకొంటోంది(ట) గానీ, సుమారు ఇరవై ఎనిమిది వుండ వచ్చును(ట)! ఎం. ఏ పాసై లెక్చరరుగా పని చేస్తోంది(ట)! ఈ మధ్యే ఇక్కడి కాలేజికి ట్రాన్స్ఫరై వచ్చింది. ఎదురింటి మేడ మీద గది అద్దెకు తీసుకుంది.

తల్లిదండ్రులకు గంపెడంత సంసారం. సుజాతకు యిద్దరన్నలు. వాళ్ళిద్దరూ ఒకడు భిలాయ్‌లోనూ, మరొకడు ఢిల్లీలోనూ సుమారైన ఉద్యోగాలు చేసుకుంటూ, తమ తమ భార్యలతో కులాసాగా కాలం వెళ్ళబుచ్చుకుంటున్నారు. తలిదండ్రుల గురించి గానీ, తమ తర్వాత పెళ్ళిడుకు వచ్చిన సుజాతను గురించి గానీ వాళ్ళిద్దరికీ ఏలాటి బెంగా, బాధ్యతా లేవు!

సుజాత తర్వాత ఇద్దరు తమ్ముళ్ళు, ఇద్దరు చెల్లాయిలూ వున్నారు. సుజాత తండ్రి తాలూకా ఆఫీసులో గుమాస్తా! ఆ సంసారపు బరువంతా ప్రస్తుతం సుజాత భుజస్కంధాల మీదే వుంది!

వసంత శోభల వనంలో మోడువారిన వృక్షము సైతము పులకాంకితమవుతూంటూంది ఆస్వాదనతో కొని విచక్షణా జ్ఞానం నశించనంతమేరకు పరులదయ అభిమానాలకు అతిదూరంగా జీవితాన్ని వెళ్ళబుచ్చుతుంది-తనకోర్కెలతో పరులకు హానికలుగకుండా!

నెలా నెలా వచ్చే జీతంలో చాలా కొద్దిగా మాత్రమే తనకుగానూ మిగుల్చుకుని, మిగతాదంతా తండ్రికి పంపేస్తుంది. బట్టలు కూడా చాలా తక్కువ ఖరీదువి.... (ఆ అమ్మాయితో పాటు ఉద్యోగం చేసే వారి బట్టలతో పోల్చి చూస్తే....) కట్టుకుంటుంది. మెడలో ఒకే ఒక నకిలీ ముత్యాల హారం. చెవులకు రింగులూ, (అవి బంగారంవో కావో తెలీదు.) ఓ చేతికి వాచీ, మరో చేతికి బంగారు రంగు రాజస్థాన్ లక్క గాజులూ....

అంత సింపిల్‌గా వున్నా అందంగానే వుంటుంది. నిజానికి ఆ అమ్మాయి వయసు పాతిక లోపే అన్నా నమ్మేంత నవ-నవలాడే అందం!

నాకిలాటి కన్యలను చూస్తే, ఎంతో జాలి కలుగుతుంటుంది. అటు అన్నల స్వార్థానికీ, ఇటు తోబుట్టువుల - తలిదండ్రుల మీద మమకారానికీ, వీరి జీవితాలు బలై పోతున్నాయనిపిస్తుంది! ఈ మధ్య మరో భావం కూడా నాలో స్థిరంగా పీఠం వేసుక్కూర్చుంది. ఇలా ఉద్యోగి

నులుగా మారిన కన్యల కసలు వివాహం అవసరం లేదన్నట్లు నిర్లిప్తంగా వుండి పోతారు తలిదండ్రులు....తమ మిగతా పిల్లల అభివృద్ధి కాంక్షిస్తారే తప్ప. ఈ కన్య సరే సరి! తమకు, తమ తలి దండ్రుల-తోబుట్టువుల బెడద వదిలింది; అంతే చాలనుకుంటారు....ఇక ఈ కన్యల స్వార్థ త్యాగం....జీవితాలు....కత్తిరింప బడిన క్రోటన్ మొక్కలులా. పుష్పించని చెట్లలా మిగిలి పోవలసిందేనా?

మరీ సుజాతనలా చూస్తున్న కొద్దీ, నాలో పైరకం భావాలు మరింతగా ఉక్కిరి బిక్కిరి చేయసాగాయి! అనుకోకుండా ఆ అమ్మాయి మీద జాలి....ఉప్పెనలా పొంగసాగింది. అన్నిటి కంటే నేను భరించలేక పోతున్న విషయం - ఈ వీధి లోని అమ్మలక్కల-కొందరు మగధీరుల వాలకం!

నాకు ఆ అమ్మాయిని గురించిన వివరా లన్నీ మొదటి వారంలోనే చెప్పిన అనసూయ, మరువారం నుంచే—

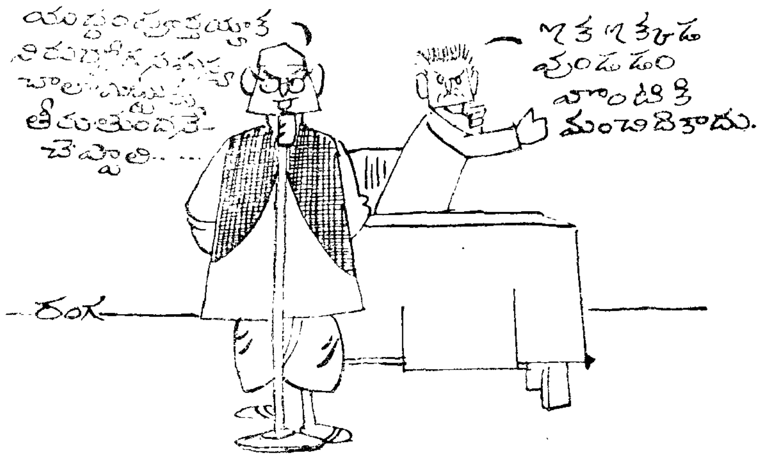
"మీరెనైనా చెప్పండి లలితా! ఇలాటి అందమైన-వయసులో వున్న అమ్మాయిలు-ఉద్యోగాల పేరుతో, ఊళ్ళ మీద పడటం బాగా లేదు! ఎడం పాపిడీ తీసి, నుదురు సగం మూసుకు పోయేలా బోడిగా దువ్వి, ఆ జడేమిటి? ముప్పై ఏళ్ళు రాబోతుంటే....పెళ్ళి కాలేదు గానీ, అయ్యుంటే ఆరుగురు పిల్లల తల్లి అయ్యుండేది కాదూ?" అనటం మొద లెట్టింది.

నాకు ఒళ్ళు మండింది. ఈ అనసూయే అస్తమానం సుజాత వెంటా-వెనకా తిరిగి ఐదూ-పదీ అప్పుగా తీసుకొంటోందని తెలిసింది.

"ఏమిటో-ఈవిడ డాబా మీద చేరాక, మా శ్రీవారు క్లబ్బుకు వెళ్ళటం చాలిం చేశారు! అస్తమానూ మా డాబా మీదే పచార్లు చేస్తున్నారు! అదేమంటే చల్లగాలి కోసంఅంటారు! కాకుంటే ఇలాటి అమ్మా యిల తలిదండ్రులకు - ఇదో తమాషా అయిపోయింది ఆడపిల్ల తన అందం ఎరతో, కట్నం లేకుండా ఎవణ్ణో ఒకణ్ణి ఎన్నుకుంటుంది లెమ్మని....వదిలేసి వూరు కుంటారు! లేకుంటే, ఆ పిల్లని ఒక్కర్తెనీ ఇలా పరాయి వూళ్ళో అట్టే పెడతారా?" అంటూ, తన శ్రీవారి దుర్బుద్ధిని సమ ర్థించుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తోంది పక్కింటి సరోజ....

నాకవన్నీ వింటూంటే-చూస్తుంటే, సుజాత పట్ల అపరిమితమైన జాలీ, స్నేహ భావం కలగసాగాయి. అందుకే మెల్లిగా పరిచయం చేసుకున్నాను.

రెండో నెల తిరిగేసరికి, సుజాత నాకు బాగా చేరిక అయ్యింది. కాలేజి నుంచి రాగానే, ఒక్కోరోజు సరాసరి నా దగ్గరకు వచ్చేస్తుంది. బాబుకూ, పాపకూ చాక్లెట్లు తెస్తుంది. వాళ్ళిద్దరితో ఆడుకుంటుంది

చిన్నపిల్లలా! కాలేజి కబుర్లు చెబుతుంది. ఏ పండగో ప్రత్యేకతో వుంటే, నేనే భోజనం చెయ్యమని బలవంతం చేస్తాను. చేస్తుంది....

"మీరు చాలా అదృష్టవంతులు అక్కయ్యా!" అందోసారి సుజాత.

"ఏం?" అన్నాను నవ్వుతూ.

"బావగారు, శేఖర్‌గారు .... చాలా అపురూపంగా చూచుకుంటారు మిమ్మల్ని! భర్త భార్యకి ఎంత గౌరవం ఇవ్వాలో, ఎంత అభిమానంతో-అనురాగంతో చూచుకోవాలో....అలాగే భార్య భర్తని ఎలా అభిమానించి తన చల్లని చిరునవ్వుతో, మంచి మాటలతో సేద దీర్చగలదో.... మీ దాంపత్యంలో చూస్తున్నాను నేను. ఇద్దరికిద్దరూ అదృష్టవంతులు. ముచ్చటైన దాంపత్యం. రత్నాల్లాటి పిల్లలు....నాకిక్కడున్నంత సేపూ గంట ఒక నిముషంలా గడిచిపోతోంది. మీలాటి సంస్కార హృదయుల స్నేహం దొరికినందుకు నాకెంతో సంతోషంగా వుంది. ఆ మాటే వ్రాశాను మొన్న, మా నాన్నకు ఉత్తరం వ్రాస్తూ!"

నాకు గర్వంతో బాటు, ఓ ఆశ కూడా మొదలైంది. ఇందాకా సుజాతతో ఎంత చనువుగా మాట్లాడినా, ఆ అమ్మాయి వివాహాన్ని గురించి చెప్పగల ధైర్యం రాలేదు. సుజాత మాటలతో, నాకా ధైర్యం వచ్చింది....

"....పోనీ నువ్వూ అలాటి అదృష్టవంతురాలిలా మారరాదూ సుజాతా!...." అన్నాను నవ్వుతూ.

"అదెలా సాధ్యం అక్కయ్యా!" అంది సుజాత.

"పెళ్ళి చేసుకుంటే సరి!"

సుజాత క్షణ కాలం తల వంచుకుంది. తర్వాత మెల్లిగా అంది. "నా తర్వాత ఇద్దరు తమ్ముళ్ళు. ఇద్దరు చెల్లా యిలూ...."

"....వున్నారు-నాకు తెలుసు. కానీ వాళ్ళంతా నీ అంత అయ్యేసరికి—నీకిక పెళ్ళి అవసరం వుండదు. పైగా నీ ఈ స్వార్ధ త్యాగానికి అర్ధం లేదు. ఇదో విధంగా మీ తలిదండ్రుల బాధ్యతా రాహిత్యం కూడాను....నీ భవిష్యత్తును గురించి నువ్వాలోచించుకో ఒక్కసారి!" అన్నాను ఆవేశంగా.

సుజాత చిరునవ్వు నవ్వింది. "మీరేదో ఎమోషనల్‌గా వున్నారీ రోజు!" అంటూ ఆ సంభాషణ ఆపేసింది.

ఇక అది మొదలు-సుజాతతో మాట్లాడే ప్రతి పది మాటలలో ఒక మాట ఆ పిల్ల పెళ్ళికి సంబంధించిందిగానే మారింది నాకు.

"లోక నింద....మగాళ్ళ వంకర చూపులు - నీ మీద ప్రసరింపబడకుండా వుండాలంటే...." అంటూ నోలెట్టామొద లేదో సుజాత నవ్వింది. "కొంపదీసి మీకూ నామీద దురభిప్రాయం లేదు కదా? మీ ఇంటికి వస్తుంటే-బావగారిని గురించి భయం లేదు కదా?" అంది నా వేపు సూటిగా చూస్తూ.

నాకు అవమానకరంగా తోచాయి ఆ మాటలు....

"మీ బావగారిని గురించి నాకెలాటి భయమూ లేదు సుజాతా! ఆయనగారు అందరు మగాళ్ళలాటి వారు కారు!" అన్నాను రోషంగా.

"శ్రీరామచంద్రులా?" కొంటెగా నవ్వుతూ అంది సుజాత.

"కాదు."

"శ్రీరామచంద్రుడు, పక్కన పర్ణ శాలలో సీతమ్మ వుందనీ, శూర్పణఖతో తనే మాత్రం వెర్రి వేషాలు పడినా, సీతమ్మ పసి కడుతుందనీ; లక్ష్మణుడి ముందు తన పరువు కడిగేస్తుందనీ భయ

స్టుపిడాలిటీ

"నా కుమార్తె బీదదైనప్పటికీ, ఇప్పటివలెనే ఆమెను నీవు ప్రేమించ గలవా?" అని అడిగాడొక ధనవంతుడైన పిల్లతండ్రి – తన కూతురి ప్రియునితో.

"తప్పకుండా!" అన్నాడా ప్రియుడు.

"చాలు...ఇక దయచెయ్—మా కుటుంబంలో మూర్ఖులకు తావులేదు!" అన్నాడా తండ్రి.

పడి వుంటాదేమో! ఆ తర్వాత ఆయనకు ఎల్లవేళలా ఎస్కార్ట్స్ లక్ష్మణుడు, సుగ్రీవుడు, ఆంజనేయుడు....ఇలా సవాలక్ష మంది వుండనే వుండిరి. ఉత్తర రామాయణం జరిగే నాటికి—ఆయనగారికి రొమాంటిక్ లైఫ్ మొహం మొత్తేసి వుంటుంది. రాజ్యభారమూ, బాధ్యతలూ వుండి వుంటాయి.

కానీ మా శ్రీవారలా క్కాదు. ఏకపత్నీవ్రతులంటే....వ్రతులే! అంచేత నాకెలాటి భయాలూ, ఎవరి గురించీ లేవు. ఎటొచ్చీ-నీ మేలు కోరి చెబుతున్నాను. మీ వాళ్ళేలాగూ నీకు పెళ్ళి చెయ్యరు ''

నా ఈ ఉపన్యాసాలతో సుజాతలో మార్పు వస్తోందనిపించింది నాకు. నా సలహా మీద పోయిన నెలలో ఓ జత బంగారు గాజులు కొనుక్కుంది. మరో రెండు నెలల్లో ఒంటి పేట చెయిన్ కొనుక్కుంటానంటోంది. ఇక త్వరలో పెళ్ళి కూడా చేసుకొంటుంది! నాకెందుకో-పరిస్థితుల ప్రాబల్యంతో బలి అయిపోతున్న ఓ కన్య జీవితం నా సహవాసంతో ఉద్ధరింపబడుతోందన్న సంతోషం ఎక్కువై పోతోంది!

"పాపం-సుజాతకింకా పెళ్ళి కాలేదు!" అన్నాను శ్రీవారితో ఆ రోజు. డాబా మీద ఈజీచేర్‌లో వాలి సిగరెట్ తాగుతూన్నారు.

''అయితే నీకు బాధెందుకు మధ్య?'' అన్నారు నవ్వుతూ.

ఈ మధ్య మీసకట్టు మార్చారు. చాలా సన్నగా కత్తిరించారు. ఏదో కొత్త అందం వచ్చిందనిపిస్తోంది వారిలో.

''....సాటి ఆడపి....ఆమె జీవితం క్రోటన్ మొక్కలా, వసంతం రాని వనంలా, ఫలించని వృక్షంలా....''

''స్టాప్....ఫుల్‌స్టాప్....ఏదైనా సీరియల్, సీరియస్‌గా చదువుతున్నావా?''

''మీకు వేళాకోళంగానే వుంటుంది. నా మటుకు నాకు అలాటి అమ్మాయిలను

చూస్తుంటే గుండె చెరువౌతోంది! ఈ దేశం ఎప్పుడు బాగుపడుతుంది ''

''సుజాతకు పెళ్ళి అయితే బాగో...!''

'' వెక్కిరింపు ధోరణి పక్కన పెట్టండి. మీరు సీరియస్‌గా ట్రై చెయ్యండి. . మీ ఫ్రెండ్స్‌లో ఎవరైనా, కాస్త మాంఛి ఉద్యోగమూ, షుమారైన అందమూ వుండేవాడిగా . . బ్రహ్మచారి వుంటే చూద్దాం . . ఓ పెళ్ళి కుదిర్చిన పుణ్యం దక్కుతుంది కూడాను!''

''....ఇంతకు సుజాత కసలు పెళ్ళి చేసుకోవాలని వుందో ... లేదో ..నీకు తెలుసా?'' అన్నారు ఆలోచిస్తూ.

''ఇది మరీ బావుంది. తల్లిదండ్రులు పట్టించుకోకా-అన్నల ఆలనాపాలనా లేకా. తనంతటతానుగా బయట పడలేకా-ఆ సంసారపు పూబిలోనుంచి బయటకు రాలేకా .. అలా వుందిగానీ_సుజాతకిష్టం లేకపోవట మేమిటి? అందాకా ఎందుకూ? ఎన్నోమార్లు మన దాంపత్యం తనకెంతో నచ్చిందంటూ కబుర్లు చెబుతుంటుంది!''

''ఈ విషయంలో సుజాతతో స్వయంగా మాట్లాడిగానీ. ఆ అమ్మాయి అభిప్రాయాలూ, ఆలోచనలూ, బాగా పరిశీలించిపిదే... నే నో నిర్ణయానికి రాలేను లలితా!'' అన్నారు.

''ఆల్‌రైట్! అలాగే కానీండి....'' అన్నాను. నాకు తెలుసు. శ్రీవారు నా మాట సబబేనని ఒప్పుకుంటారని. ఆ రోజునుంచీ. శ్రీవారు సమయం చిక్కినప్పుడల్లా సుజాత. నాసంభాషణల్లో పాల్గొంటున్నారు పెళ్ళిని గురించి సుజాతను రకరకాల ప్రశ్నలూ వేస్తున్నారు, మొదటిలో సుజాత కాస్త సంకోచించేది, జవాబులు చెప్పటానికి... రాను రాను ఆ బెరుకు తగ్గి ఉత్సాహంగా సరయిన జవాబులు చెబుతోంది....

'ఇంతకూ మీ అక్కయ్య సెలెక్టు చేస్తే చాలన్నమాట వరుణ్ణి?' అన్నారు శ్రీవారు నవ్వుతూ, సుజాతతో పదిరోజుల క్రితం.

''అహా! అక్కయ్య మనస్ఫూర్తిగా ఒప్పుకుంటే చాలు!'' అంది సుజాత కూడా నవ్వుతూ.

నాకు కొండంత బలం వచ్చింది. ''విన్నారా?'' అన్నట్లు చూశాను శ్రీవారి వేపు....

* * *

మా చినమామగారి కొడుకు, గోపాల్ ఉద్యోగరీత్యా ఇక్కడి కొచ్చాడు. మెడికల్ రిప్రజెంటేటివ్‌గా పని చేస్తున్నాడు. వయసు ముప్పై లోపే. తనజాబ్ పెర్మినెంట్ అయ్యేవరకూ పెళ్ళి చేసుకోనని భీష్మించుకున్న అభినవ భీష్ముడు! అతగాడి కంపెనీ పనిమీద సుమారు రెండు నెలలు ఇక్కడే ఉండాలని తెలిసింది.... వేరే రూంచూసుకుంటానని గొడవచేశాడు

గానీ, ఒప్పుకోలేదు మే మిద్దరం....అతగాడు వచ్చాక... నా బుర్రలో....సుజాతకు సరైన జోడీ అన్న భావం పెరిగి పెద్దది కాసాగింది... నా అంత నేనుగా బయటపడటం ఇష్టం లేక....శ్రీవారితో నా ఆలోచన చెప్పాను....

"వెనకటికి కుక్క చేసేపని, గాడిద చేసి....తన్నులు తిన్నదట....ఆ అమ్మాయికి అమ్మా, నాన్నా, అన్నలూవున్నారు. వీడికీ వున్నారు....ఈ పెళ్ళిళ్ళ పేరమ్మ ....పెత్తనం నీ కెందుకు?" అన్నారు చిరాగ్గా!

మగాళ్ళంతా ఇంతే! తమ మనసుకు నచ్చితే, నెత్తిన వేసుకచేస్తారు. ఎంత కష్టమైన పని అయినా, లేకుంటే లేదు.

గోపాలం కూడా మాతో ఒకడిగా కలిసిపోయాడు. సుజాతతోనూ స్నేహంగా మాట్లాడుతున్నాడు ..

శ్రీవారు, నేనూ, సుజాత, గోపాలం గంటల తరబడి కారెమ్స్ ఆడుతున్నాము. నాకు సరిగ్గా చేతరాకున్నా పేకాట ఆడుతున్నాం....

వారంరోజుల్లో సుజాత శలవులకు వెళుతుంది. ఈ వారంలోనే గోపాలం వెళ్ళిపోతాడు.... ఆ రోజు సుజాతతో మెల్లిగా అన్నాను....

"మా గోపాలం గురించి నీ అభిప్రాయ మేమిటి?"

"మంచివాడు...."

"అందగాడు కాడూ!"

"అందం సంగతి నాకేం తెలుసు అక్కయ్యా? అసలలాటి విషయాలలో ....మీలాటి గృహిణులకే చాలా విషయాలు తెలిసివుంటాయి.... పోనీ నువ్వు చెప్పు. శేఖర్ బావగారి అందానికి ... పర్సనాలిటీ ముఖ్యమో.... మొహంలో అందమో .నా కింతవరకూ తెలీలేదు!"

ఆ అమ్మాయి అమాయకత్వానికి పక్కున నవ్వొచ్చింది.... "మీ బావగారి గుంటకళ్ళు.... అందంగా వుంటాయి.... సన్నని మీసకట్టు బావుంటుంది.. .నవ్వితే కళ్లు మూసుకుపోతే, అదోరకమైన అందం ....పర్సనాలిటీ కూడా బావుందనుకో ... గోపాలాన్ని, మీ బావగారితో పోల్చకుండా చూస్తే.... అందగాడే ఏమంటావ్?"

"అవును...."

"నువ్వెలాగూ శలవులకు వెళ్తున్నావు ....మీ అమ్మా. నాన్న గార్లతో ఈ సంబంధం విషయం చెప్పు. వాళ్లు ఒప్పుకుంటారా సరే లేకుంటే, ధైర్యంగా రిజిస్టర్ మారేజ్ చేసుకో.... నేనూ మీ బావగారు దీవిస్తాం....చాలు.... అంతే గానీ.... మీ వాళ్ళ స్వార్థానికి బలికావొద్దు.... క్రోటన్ మొక్కలా .... వసంతం రాని .... లేని వనంలా.... ఫలించని వృక్షంలా...."

సుజాత నవ్వి వెళ్ళిపోయింది ..

ఆ రోజే గోపాలాన్ని కదిలించాను....

"సుజాత గురించి నీ అభిప్రాయమేమిటి గోపాలం?"

"ఏముందీ? మంచి అమ్మాయి. ఉద్యోగినికి వుండవలసిన ఠీవి, దర్పంకంటే. ఎక్కువగా స్నేహశీలత; వాక్చాతుర్యము వున్న అమ్మాయి."

"ఓ మాట చెబుతాను ...ఏమీ అనుకోవు కదా?" అన్నాను అసలు విషయానికి వస్తూ.

"నా మేలుకోరే వదినవు! మంచికాక. చెడు చెబుతావటమ్మా? తప్పక చెప్పు... " అన్నాడు గోపాలం వినయంగా. వెయ్యి ఏనుగుబలం వచ్చింది నాకు.

"నీకూ ముప్పైఏళ్ళు రాబోతున్నాయి గోపాలం....ఇంకా పెళ్ళి చేసుకోకపోవ

శ్రీ ప్రిన్స్‌పాల్స్

● "ముళ్ళ పందిమీద మూడు సందర్భాలలో హాయిగా కూర్చోవచ్చు" అన్నాడొక పెకింగ్ నివాసి.

"ఆ మూడు సందర్భాలు ఏమిటి?"

"ఒకటి__పందికి శుభ్రంగా క్షవరం చేసినప్పుడు; రెండు__నీవు రేకుతో తయారైన లాగూ ధరించినప్పుడు; మూడు__కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆజ్ఞాపించినప్పుడు!"

టము ఏం బావుంది చెప్పు? ఉద్యోగం పెర్మినెంట్ అయింది కూడాను....ఇంకా ఆలస్యం దేనికి?''

గోపాలం క్షణకాలం నా వేపు ఇబ్బం దిగా చూచి, తల దించుకుని మెల్లిగా అన్నాడు....

''నీకు మా కుటుంబ విషయాలు తెలి యనివి కావు ఒదినా! నా తర్వాత ఇద్దరు చెల్లాయిలు పెళ్ళికావలసి వున్నారు.... వాళ్ళకి చెయ్యకుండా ...నేను....''

''....వాళ్ళకి తప్పక త్వరలోనే చేద్దు గానీ....కానీ ముందు నీ పెళ్ళికానీ....లక్ష ణంగా ఉద్యోగం చేస్తున్న పిల్ల....నెలకు సుమారు ఐదువందలు తెస్తున్న బంగారు బాతు! కట్నం లెక్కవేసుకున్నా....ఇంత కంటే ఎక్కువ వస్తుందేమో లెక్క వేసుకో .... సంవత్సరానికి ఆరు వేలు. ఒక్క ఏడాది ఆ అమ్మాయి జీతం ఆప కంగా బ్యాంకిలో వేశావంటే, నీ చెల్లాయి కొక్కత్తెకు పెళ్ళి అయిపోయినట్టే! అందమూ వుంది....అణకువా వుంది ... ఏమంటావ్?''

గోపాలం ఐదారు నిముషాలు మవునంగా కూర్చొని, తర్వాత మెల్లిగా లేస్తూ అన్నాడు ...''నే వెళ్ళాక వుత్తరం వ్రాస్తా నొదినా!''

''అలాగే! మీ అమ్మా నాన్నా కాదనరనుకుంటాను!'' అన్నాను హుషారుగా వంటింటికేసి వస్తూ.

అదే రోజు .. సుజాత వాళ్ళవూరికి వెళ్ళింది. వెళ్ళేముందు మరీమరీ చెప్పాను ....తప్పక ఈసారి పెళ్ళికి సిద్ధమయ్యే రావాలని.... గోపాలమూ వెళ్ళిపోయాడు. వెళ్ళేముందు ... మరోమారు హెచ్చరించాను. 'చక్కటి సంబంధం .... బాగా ఆలోచించుకో' మని....

ఎవరో ఫ్రెండ్‌కు వీడ్కోలివ్వటానికి స్టేషన్‌కు వెళ్ళారు శ్రీవారు....అదే ట్రెయినులో సుజాతకూడా వెళ్ళిందట...

ఆ రోజంతా శ్రీవారు పరధ్యానంగా వున్నారు ...

''నువ్వు అమాయకురాలివి లలితా! ఇప్పుడా అమ్మాయి పెళ్లి గురించి నీకు బాధ్యతెందుకు?'' అన్నారు రెండు మూడు మార్లు.

నేను నవ్వి వూరుకున్నాను.

* * *

పదిరోజులు జరిగిపోయాయి. సుజాత రాలేదు. కాలేజి మొదలైనా....

''ప్చ్! పెళ్లి, పెళ్లి అని తరిమావు! ఆ అమ్మాయి హడలిపోయుంటుంది ఎక్కడ పెళ్లి చేసేస్తావోనువ్వని....సెలవు పెట్టి ... ట్రాన్సఫర్ చేయించుకుంటుందో ఏమో? బొత్తిగా. ఇల్లు బోసి పోయినట్లుంది.... అలవాటుగా వస్తూండేదా? సరదాగా వుండేది పాపం.'' అంటూ బాధ పడ్డున్నారు శ్రీ వారు.

''ఏకంగా పెళ్ళి కబురుతో వస్తుంది లెండి!'' అంటున్నానో లేదో, 'పోస్ట్!' అన్న కేకా, రెండు కవర్లూ వచ్చేశాయి. ఆత్రంగా తీసుకున్నాను.

ఫ్రమ్ అడ్రస్‌లు చూశాను. గోపాలం దగ్గర్నుంచి ఒకటీ, రెండోది సుజాత దగ్గర్నుంచి.

మొదట గోపాలం ఉత్తరం పైకి తీశాను.

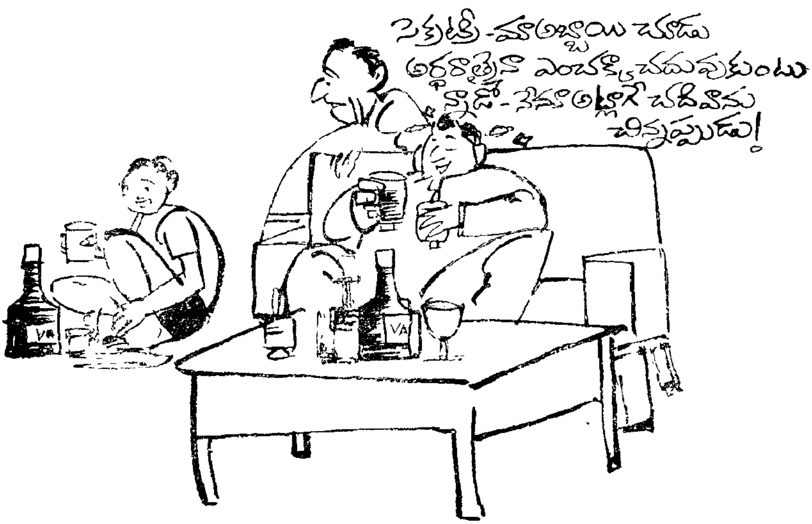
ప్రియమైన వదినకు,

నమస్కారం. నే నున్న రెండు నెలలూ, కన్న తల్లిలా నన్ను ఆదరించినందుకు-నా మనఃపూర్వకమైన కృతజ్ఞతాభివందనములు.''

(పిచ్చి పిల్లాడు!)

''....నా వివాహ విషయంలో కూడా మీరు కనపరచిన ప్రత్యేక శ్రద్ధా, అభిమానమూ నేనెన్నడూ మరువలేను.

కానీ ఈ విషయంలో మీకు నిరాశ కలిగిస్తున్నందుకు క్షమించ గోరుతాను.

సుజాతలో మీరు చెప్పినట్లు ఏ లోపం లేదు. డబ్బు వేపు ఆలోచించినా మీరు చెప్పిన ఆలోచన సబబుగానే వుంది.

కానీ నాకెందుకో, ఉద్యోగం చేసే అమ్మాయిని పెళ్ళాడాలంటే భయం.... ఇది కేవలం నా బలహీనత! నాలానే ఆ అమ్మాయికీ పుట్టింటి వేపు వారి బాధ్యత లుంటాయి; భర్తననే అహంతో, ఆమె డబ్బు నా కుటుంబ బాధ్యతల కోసం వాడు కోవటం నాకు నచ్చదు.

పదుగురిలో మెలుగుతూ, ఉద్యోగం చేయాల్సిన స్త్రీ, కులాసాగా నలుగురి తోనూ కలిసి-మెలిసి వుండక తప్పదు. అది అరికట్టడం అమానుషం....

మొన్నను శేఖర్ అన్నయ్యతో ఆమె కబుర్లు చెబుతుంటేనే, నేను సహించలేక పోయాను. అలాంటిది నా భార్యగా మారాక ఉద్యోగం చేయటం నే సహించ గలనా? ఊహుఁ, ఆ విషయంలో నేను కుసంస్కారినని మీరన్నా, నేనేమీ బాధ పడను. నిజమే!

మొన్ననే ఇక్కడికి దగ్గర్లో వున్న ఓ పల్లెటూరి మోతుబరి రైతు, తమ ఒక్కగానొక్క కూతుర్ని నాకిస్తామని వచ్చాడు. పిల్ల బావుంది కాని సెకెండు ఫారం వరకే చదువుకుని, చదువు ఆపిం చేశారు. పిల్లకు పెట్టే ఇరవై తులాల బంగారం కాక, పిల్ల పేరిట రెండెకరాల భూమీ, అల్లుడికి కట్నంగా పదిహేను వేల రూపాయల రొఖమూ ఇస్తామన్నారు....

పిల్ల చదువుకోలేదు కాబట్టే-వాళ్ళంతగా ప్రాధేయపడ్తున్నారని తెలిసింది. అమ్మా నాన్నగారి మాటలా వుంది-నాకే నచ్చిందీ సంబంధం. నాకు ఇంటి పట్టున వుండి - నా వేళకు అన్నీ అమర్చే ఇల్లాలు కావాలి....

అందుకే ఆ సంబంధం స్థిరపరచమని చెప్పాను నాన్నగారితో ఇందులో ఏలాటి త్యాగమూ లేదు నా వాళ్ళ కోసం బలి కావటమూ కాదు మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరించాను. నేను ప్రాక్టికల్ మనిషిని. ఉద్యోగం పెర్మనెంట్ అయ్యేవరకూ పెళ్ళాడకూడదని నిర్ణయించుకున్నట్లే - నాకంటే అన్ని విషయాలలో కాస్త తక్కువగా వుండే స్త్రీ వల్లే నేను సుఖపడగలననే నమ్మకం కలవాణ్ణి.

చెల్లాయి లిదరికీ సంబంధాలు చూస్తున్నాము. తగిన మనువులు కుదరగానే. నా కట్నం డబ్బుతో వాళ్ళిద్దరికీ పెళ్ళిళ్ళు చేసి, అదే ముహూర్తాలలో నేనూ చేసుకుంటాను పెళ్ళిళ్ళకు మీరు తప్పక రావాలి. వివాహ పరిచిననందుకు క్షంతవ్యుణ్ణి....

మరది
గోపాలం.

తల గిర్రున తిరిగినట్లైంది.

"మూర్ఖుడు" అన్నాను కసిగా.

"ఎవరు?"

"మీ తమ్ముడు.... బాబు చదువుకోండి. సిరిగామో కాలద్దేకట ఇలాటివాడే ఎవడో! ఇతగాడి తత్వం తెలీక—పాపం సుజాతకు లేనిపోని ఆశలు కల్పించేను. ఏం వ్రాసిందో ఏమిటో...." కోపంతో బాధతో శ్రీవారి వేపు గోపాలం ఉత్తరం గిరవాటేసి. సుజాత వ్రాసిన కవరు గబగబా చింపి. ఉత్తరం పైకి తీశాను

ప్రియమైన లలితక్కయ్యకు,

నమస్కారం గత పది నెలలుగా మీతో నేను గడిపిన ప్రతి క్షణం ఓ మధురమైన జ్ఞాపకంగా కలకాలం గుర్తుంచుకుంటాను.

నిజంగా మీలాటి అమాయకులు—దేవుడు మిమ్మల్ని ఎల్ల వేళలా రక్షించాలి.

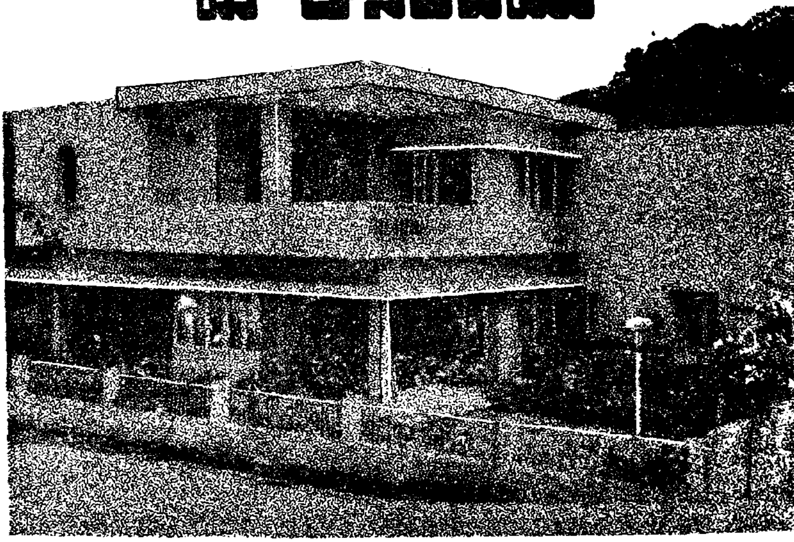
నా వివాహ విషయంలో మీరు చూపిన శ్రద్ధకు నా మనఃపూర్వక కృతజ్ఞతలు ...

సెన్స్ ఎబిలిటీ

● "నన్ను ప్రేమిస్తున్నట్టు మొట్టమొదట నీకు ఎప్పుడు తెలిసింది?" అన్నది ప్రియురాలు.

"నాకు పిచ్చెక్కిందప్పుడు... ప్రజలు నన్ను కురూపి అనీ, మెదడు లేనివాడనీ అంటున్నప్పుడు—నిన్ను గాఢంగా ప్రేమిస్తున్నానని ఖచ్చితంగా తెలుసుకున్నాను!" అన్నాడా ప్రియుడు.

మీ ఇంటి అందమే మీ ఆనందము

మీరు కట్టించు ఇల్లు, మీ జీవితాంతము కష్టపడి, పొదుపుగా చేర్చబడిన మీ కష్టార్జితముతో కొన్న స్థిరాస్తి. కన్న కలలు నిజమయ్యే శుభసమయము. దీనివల్ల కలుగు ప్రయోజనములను, మీ తరువాత తరములవారికికూడా శాశ్వతపరచుటకుగాను, కె.సి.పి. & దుర్గా సిమెంటుతో కట్టండి.

స్థిరముగా శాశ్వతముగా కట్టండి! కె.సి.పి. & దుర్గా సిమెంటునుపయోగించండి. ఆ సిమెంటు మీకు కావలసిన గుణములకంటె అధిక మోతాదులలో కల్గియున్నది. అంతేకాదు, ఇది గట్టిబడుట, బీటలు వారకుండుట. త్వరగ గడ్డకట్టుట, చూడచక్కని మేలురకపు చక్కదనమును కన్పింపజేయుట మొదలగు గుణములను గల్గియున్నది. అంతేకాదు. కె.సి పి. & దుర్గా సిమెంటుయొక్క ప్రత్యేకత ఏమాత్రం కల్తీ జరిగినా మీకే తెలుస్తుంది!

కె.సి.పి. & దుర్గా సిమెంటు

తయారుచేయువారు:

ది కె.సి.పి.లిమిటెడ్.
38. మౌంటు రోడ్. మద్రాసు-6

ది ఆంధ్రా సిమెంటు కంపెనీ లిమిటెడ్.
సేల్సు ఆఫీసు—విజయవాడ

SISTA S-KCP-188 TEL

కానీ ఇంకా మిమ్మల్ని మభ్యపెట్టడం నాకిష్టం లేదు.

నా వివాహ విషయంలో నా తలిదండ్రు లకు గానీ, నా అన్నలకు గానీ ఏలాటి బాధ్యతా లేని మాట నిజమే! అయితే, నేనెప్పుడు వివాహం చేసుకున్నా - వారి కేలాటి అభ్యంతరమూ కూడా లేదు.... న్నాకై నేనే, ఈ బాధ్యతల్ని స్వీకరించాను. కారణం నా తమ్ముళ్ళు, నా చెల్లాయిలు, తలిదండ్రులు....వాళ్ళెవరు? నాకు ఊపిరి పోసిన వారూ, నాకు రూపం కల్పించినవారు నాకు విద్యాబుద్ధులు నేర్పిన వారూ కారా? ఈనాడు మా అన్నల స్వార్థమనండి, మరేదేనా అనండి-ఆర్థికంగా తగ్గు స్థితిలో వున్న నా తలిదండ్రుల్ని ఆదుకొనే బాధ్యత ఆడపిల్లగా, కాదు, ఒక బిడ్డగా నాకు లేదా? నా తమ్ముళ్ళు, చెల్లాయిలు, రెక్కలు రాని పక్షులు-కాస్త చేయి అందించటం మనిషిగా నా కర్తవ్యం కాదా?

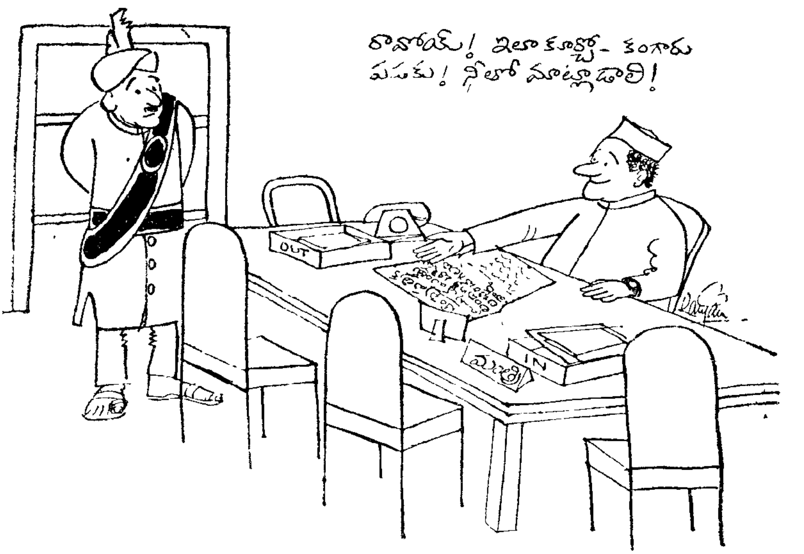
'క్రోటన్ మొక్కలా....వసంతంరాని లేని వనంలా....ఫలించని వృక్షంలా....' అంటూ మీరు తరచు నా గురించి జాలి పడటం నాకు తెలుసు. అలా నాకనిపిం చటం లేదు, చక్కగా సంపాదించుకుంటు న్నాను. నా వారికి సాయం చేస్తున్నాను. నా లానే, నా తర్వాత వారూ-మనుషులుగా నిలబడటానికి మార్గం వేస్తున్నాను.... ఎందరో పురుషులు నన్ను చూచి మూర్ఛ పోవటం నాకు తెలుసు, (ఇది నాకు గర్వ కారణమని నేనూ చెప్పటం లేదు.) నా పరిధిలో నేను సగర్వంగా నిలబడి వున్నాను. ఇక నాకు లోటేమిటి?.... కాకుంటే పెళ్ళి కాని దురదృష్టవంతురాలి నంటారు-అవునా?

మిమ్మల్ని చాలా మార్లు అదృష్టవంతు లని అన్నాను. మీరూ సంతోషించారా మాటకు.

కానీ, నిజానికి ప్రపంచంలో సంపూర్ణ మైన అదృష్టం ఎవరికీ దక్కదేమో!

శ్రీరాముని ఏక పత్నీవ్రతాన్ని హేళన చేస్తూ-మీ శ్రీవారి మనోనిగ్రహాన్ని మెచ్చు కుంటూ ఎన్నో కబుర్లు చెబుతుంటారు మీరు....మీ అమాయకత్వం నాకు జాలి కలిగిస్తుంటుంది అలాటి సమయాలలో! చూశారా మరి! మీరు నా గురించి జాలి పడితే - నేను మీ గురించి జాలి పడుతు న్నాను.

ఇక గోపాలంగారితో నా వివాహం - నాకే ఇష్టం లేదు. వివాహమయ్యాక కూడా నా ఉద్యోగం నాకుండాలి. నా ఉద్యోగం తాలూకు డబ్బులో, నా పుట్టింటి వారికి సాయపడ గలగాలి. అందుకు నాక్కా బోయే భర్త ఏలాటి అభ్యంతరమూ చెప్ప కూడదు. పది మందితో కలిపి మెలిసి తిరుగుతూ సరదాగా వుండే స్వభావం నాది!....అందుకు అభ్యంతరం చెబుతూ, అపార్థాలతో నరకం సృష్టించే మొగుణ్ని- మగాణ్ని భర్తగా భరించటం నా తరం

కాదు; అంతకంటే నేనిలా అవివాహితగా వుండిపోయినా, నాకే బాధా లేదు.

ఇక అన్నిటి కంటే ముఖ్యమయిన విషయం - నేను కొంత కాలం పాటు శెలవు పెట్టి, అక్కణ్నుంచి ట్రాన్స్ఫర్ చేయించుకోబోతున్నాను.

మీ అమాయకత్వం ఎరగా, ఆకర్షణ సాకుగా తీసుకుని-మీ ఆనందమయ జీవితంలో విషం చిలకరించలేను; ఏ మగాడూ ఏకపత్నీవ్రతుడు కాడు. అవకాశం అంది రానంతవరకే అన్ని వ్రతాలూను; అవకాశం అంది వస్తే చాలు-అన్ని వ్రతాలూ గాలికెగిరి పోతాయి చాలా మందికి!

మీ కుటుంబానికి దూరంగా వుండటమే నే చేయగల సాయం. అదయినా కేవలం మీ మీద నాకు గల ప్రత్యేకాభిమానం వల్లా-జాలి వల్లా....

ఆఖరుగా నేనూ, ఏనాడో ఓ నాడు పెళ్ళి చేసేసుకుంటాను. ఐతే నా లోనూ ఓ రూపం హత్తుకు పోయి వుంది.

గుంటకళ్లు, సన్నని మీసకట్టు, నవ్వుతున్నపుడు మూసుకుపోయే కళ్లు, మాంచి పర్సనాలిటీ—వుండే వ్యక్తి....బ్రహ్మచారి ... ఎదురయేంతవరకూ ఆగుతాను.

మీతో అబద్ధాలాడలేను. అంచేతే మనసు విప్పి వ్రాస్తున్నాను.

ఇక వుంటా!

మీ చెల్లెలు
సుజాత."

నా కళ్లు నిజంగా తిరుగుతున్నాయి. ●

ఉద్యోగం

పలివాడ మార్కండేయులు

"చెల్లాయ్...."

"ఆఁ వస్తున్నా!" లోపలనుండే సమాధానమిచ్చింది లలిత.

"త్వరగా రావాలి!" సుబ్బారావు మళ్ళీ పిలిచాడు.

"ఏఁవిటన్నయ్యా?" అంటూ బయటకు వచ్చింది లలిత.

"అహ....ఏం లేదు. అప్లికేషను పోస్టు చేయాలి....ఒక రూపాయి...." అంటూ సుబ్బారావు సిగ్గుతో నసిగాడు.

స్నేహితురాలు తన వద్ద వుంచుకున్న డబ్బులో రెండు రూపాయిల నోటు తీసి అందించింది లలిత.

సుబ్బారావు విస్తుపోయాడు. "ఒకటి చాలమ్మా...."

"పర్వాలేదు ఉంచనీ అన్నయ్యా!" చేతిలో కుక్కింది.

చేతకానితనం చేపట్టిన ఉపవర్ధతకు అవమాన భారంతో. వంచిన తల ఎత్తకుండా. ఆ నోటు లలిత చేతిలో పెట్టి. వడి వడిగా బయటకు వెళ్ళిపోయాడు సుబ్బారావు.

అన్నయ్య అనుభవిస్తున్న బాధను గ్రహించగల లలిత మనసు చివుక్కుమంది. ఎదలోనే అణచుకోవాలనుకున్న ఆవేదన అందులో వుండనంటూ-ముత్యాల బిందువుల్లా కన్నుల చుటూ నయగారం చేయసాగింది.

* * *

జగన్నాధంగారి పోషణలో ఆ కుటుంబంలో కష్టాలెలా వున్నా. తన పిల్లలకు మాత్రం అతి సామాన్యంగా చదువులు సాగాయి సుబ్బారావు బి. కాం ఫైనల్‌కు వచ్చేడు. లలిత హైస్కూలు చదువు పూర్తయింది. అంతలో జగన్నాధంగారి జీవితంలో కలిసి రావల్సిన కాలం కాటు వేసింది. అతని మరణం ఆ కుటుంబాన్ని పెద్ద దెబ్బ తీసి కుదేలు చేసింది. రాబడి లేక ఆ సంసారపు ఆర్థిక స్థితి రోజు రోజుకీ సమస్యగా పరిణమించింది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో యిక చదివేందుకు అవకాశం లేక. చదువుకి స్వస్తి చెప్పి ఉద్యోగాన్వేషణలో పడ్డాడు సుబ్బారావు.

రోజులు. నెలలు ఆఫీసర్ల యిళ్ళ చుట్టూ కాళ్ళరిగిపోయేట్టు తిరిగాడు. ఫలితం మాత్రం శూన్యం! పాపం కొద్ది రోజుల్లో సుబ్బారావు ఎంతగా మారిపోయాడు? 'కుటుంబ బాధ్యత' అనే భయం మనసులో వుంచుకుని రోజు రోజుకీ బలహీనుడై పోయాడు. మనిషి చాలావరకు కృశించి పోయాడు.

ఎప్పుడూ ఏవో ఆలోచనలతో సతమత మవుతుండే వాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు నిద్రలో కలవరింతలతో కాలం గడిపే వాడు।

"ఒరేయి వాసూ....। నేను దౌర్భాగ్యుణ్ణిరా। చెల్లెలు సంపాదించే జీతం మీద ఆధారపడి బ్రతుకుతున్నానురా। ఒక ఆడకూతురి ఆసరా అవసరం లేకుండా జీవించ లేని, అప్రయోజకపు గబ్బిలాన్నయి పోయానురా నేను। నా అంతటి దురదృష్ట జాతకుడు యింకెవడేనా వుంటాడా చెప్పు....? ఎంతో పాపం చేసుకుంటేనే గాని, నాలాంటి నిష్ప్రయోజకుడు పుట్టడు. చదువుండి గూడా చవటనయ్యాను. అవును....నిజంరా....నేను జీవచ్ఛవాన్ని!" అంటూ వల వలా ఏడ్చే వాడు.

నాన్నగారు బ్రతికుండగానే టైపు, షార్టుహేండు నేర్చుకున్న లలిత మాత్రం ఓ చిన్న ఉద్యోగం సంపాదించుకో గలిగింది. ఆమె తెచ్చే కొద్దిపాటి జీతం మీద ఆరుగురు ఆధార పడాలి! అందరి కంటే పెద్దవాడయుండి, సంసార బాధ్యతను వహించాల్సింది పోయి, తిరిగి తను గూడా చెల్లెలు సంపాదన మీదే బ్రతకాల్సిన గతి లిగినందుకు, తన్ను తాను నిందించుకుంటూ కుమిలిపోయే వాడు.

అసలే భర్త వియోగం, దారిద్ర్యం వీటి బాధల్లో నలిగి పోతున్న సీతమ్మ

బాధ్యతల కోసం పెట్టాలి పుచ్చుకొని ఎన్నటికీ తీరని నిరుద్యోగ సమస్యతో బాధలకు గురైన వ్యక్తులు మారణాయుధాలను చేపట్టే పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు దేశపురోభివృద్ధి ఏమౌతుంది

గారికి, పెరిగి పెద్దవాళ్లు కావల్సిన పిల్లల బంగారు భవిష్యత్తు యిలా అయినందుకు, మానసిక బాధతో మరింతగా దెబ్బ తిని మంచం పట్టింది. పెళ్ళీ పేరంటమై వైవాహికానంద జీవితపు అచులకో వుండాల్సిన కుమార్తె లలిత-బాధ్యత అనే కొయ్యకు తగిలి నలిగిపోవడం—ఇవన్నీ సీతమ్మగారి పాలిట సమ్మెట దెబ్బలయి కృంగదీస్తున్నాయి.

ఒకరోజు వున్నట్టుండి సుబ్బారావుకి ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజ్ ఆఫీసునుంచి యింటర్వ్యూ కార్డు వచ్చింది. ఆ రోజు అతని ఆనందానికి అవధులు లేవు।

"చెల్లాయ్....చెల్లాయ్...."

ఆనందంలో వూగిసలాడే అన్నయ్య దగ్గరికి వచ్చి "ఏఁవన్నయ్యా!" అంది మామూలుగా.

"నాకు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజ్ ఆఫీసు నుంచి 'కాల్ లెటరు' వచ్చిం దమ్మా!" ఆగాడు. ఊపిరి తీసుకున్నాడు. అతని మాటల్లో అవ్యక్తమయిన ఆనందం కనబడుతుంది. చెల్లెలు ముఖంలోకి గర్వంగా చూడటానికి ప్రయత్నించాడు. కాని, పాలిపోయిన ఆ కళ్ళ అంచుల్లో నీళ్ళు....

"చాలా సంతోషం అన్నయ్యా! ఇన్నాళ్ళకు భగవంతుడు మనయందు కనికరించాడు." ఆమెకు కొండంత ధైర్యం కలిగింది. అన్నయ్యకు తప్పకుండా ఉద్యోగం అవాలని మనసులో దేవుణ్ని మొక్కుకుంది.

వందలకు వందలు గుమ్మరిస్తున్నా, 'కాల్ లెటర్సు' రావటం లేదని చింతిస్తున్న వారున్న యీ కాలంలో, డబ్బూ-పలుకుబడీ యీ రెండూ లేని సుబ్బారావు లాంటి అతి సామాన్యుడికి అప్రయత్నంగానే 'కాల్ లెటరు' వచ్చింది. అటువంటి సందర్భంలో, ఆ యింట్లో వాళ్ళంతా పండగనాటి ఆనందం అనుభవించారంటే, యిందులో ఆశ్చర్యపడి పోవాల్సిన అవసరం ఏమీ లేదు!"

హడావిడిగా బయటకు పోయిన సుబ్బారావు, సాయంత్రానిగ్గాని తిరిగి రాలేదు. దీపాలు వెలిగించే వేళకు యిల్లు చేరుకున్నాడు. వస్తూనే మంచం మీద రోగంతో బాధపడే తల్లి వద్దకు వెళ్ళి—

"అమ్మా!" అని పిలిచాడు.

"ఏం బాబూ?" నూతిలోంచి బయటకు వినిపిస్తున్న నీరసతనం కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తోంది ఆ మాటల్లో. అసలే ఆమె జబ్బు మనిషి. దానికి తోడు దారిద్ర్యపు బాధ, పిల్లల బ్రతుకులు....ఇవన్నీ ఆమె మనసులో వున్న దిగులు మాత్రలు!

చెప్పాల్సిన విషయం మరచిపోయి, తల్లి ఆరోగ్యం గురించీ, చిన్నప్పుడు తన్ను పెంచిన తీరు, ఇప్పుడామె అనుభవిస్తున్న వేదన....వీటి ఆలోచనల్లో వుండిపోయాడు.

"ఏమిటి నాయనా?" స్వరం పెంచింది, దగ్గొచ్చింది. ఆయాసంతో కాస్త గింజుకుని లేవబోయింది.

చప్పున సుబ్బారావు తేరుకున్నాడు.... తల్లిని సరిగా పడుకోబెట్టి, ప్రక్కనున్న విసనకర్ర అందుకుని విసురుతూ—

"ఏం లేదమ్మా! అదే ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసుకు వెళ్ళి వివరాలు కనుక్కున్నాను. 'శ్రీనివాస ట్రేడింగ్ కంపెనీ' అని దైరీఫాం ప్రాంతంలో వుందిట. . అందులో గుమస్తా వుద్యోగానికి నాతో పాటు మరో యిద్దరికి గూడా లెటర్సు పంపించారట....జీతం రెండొందలు వుండొచ్చు...." అంటూ చెప్పుకు పోతున్నాడు.

అతడి మాటల్లో తృప్తి....కళ్ళల్లో

కోటి దీపాల కాంతి....మనసు నిండా సంతోషం....

ఆమె అలా కొడుకు మొహంలోకి చూస్తూ రెండు కన్నీటి బొట్లు రాల్చింది. అవి మాత్రం ఆనంద బాష్పాలు....ఇన్నాళ్ళకు కొడుకు నవ్వు మొహంతో వుండటం చూసిన ఆమె పాలిపోయిన పెదవులపై ఇంద్ర ధనస్సులా ఓ చిన్న చిరునవ్వు వెలిగింది.

ఆ మర్నాడే ఆతనికి యింటర్వ్యూ!

ఆనందం, ఆలోచనలు, భయం, ఆశ యివన్నీ అతని మనసులో ప్రవేశించి, ఆ రాత్రికి అతణ్ణి భోజనం చేయనీయకుండా చేసాయి.

అతని మెదడులో యింటర్వ్యూ హోరు ఏదో లోకానికి లాక్కుపోయింది. రేపటి భవిష్యత్తులో వుండే అందమైన సుఖం కోసం—ఆరోజే అతని మనసులో 'రేపు'ను సృష్టించుకుని, ఆ సృష్టిలో కనిపించే పూలబాట వంటి బ్రతుకును త్వరగా లేచి అందుకోవాలనే తీయనైన

కోర్కెతో—'నిన్న' లోని బాధ మరచి పోవాలని రంగు రంగుల అందమైన కలల్లో నిద్రపోయాడు సుబ్బారావు.

*   *   *

ఇంటర్వ్యూకి వెళ్ళాడు.

"గుడ్ మార్నింగ్ సర్!"

"మార్నింగ్! ఊఁ....నీ పేరేఁవిటి?"

కళ్ళద్దాలు తీసి రుమాలుతో తుడుచు కుంటున్నాడు. టెరీకాట్ దుస్తుల్లో దబ్బ పండు వంటి అతని ఛాయ మిలమిలా మెరుస్తోంది. రింగులు తిరిగిన ఆ జుత్తు, అతని ఆఫీసరు గిరికి ఓ ప్రత్యేక ఆకర్షణ! సమాధానం కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు.

"అదృష్టవంతులు...." అనుకున్నాడు సుబ్బారావు.

"టెల్ మి యువర్ నేమ్?" కాస్త గట్టిగా అడిగాడు కళ్ళద్దాలు పెట్టుకుంటూ.

"సుబ్బారావండి." భయ భయంగా అన్నాడు.

"ఏం చదువుకున్నావు?"

(నేను నీ దగ్గరకు వచ్చానని ఏకవచన ప్రయోగం చేస్తావు?....ప్చ్! ఏం చేస్తాను? అవసరం నాది-అవకాశం నీది!) సుబ్బా రావు చెప్పబోయాడు. అంతట్లో అతనే అందుకున్నాడు.

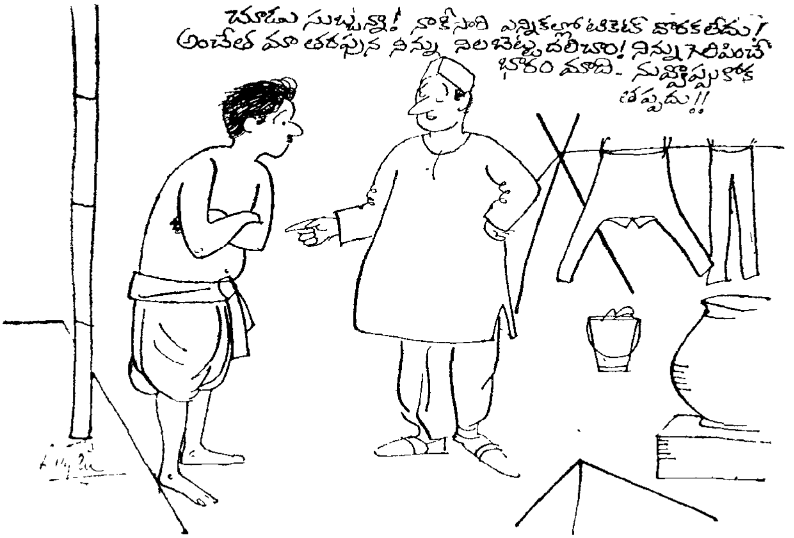
"లెట్ మి సీ యువర్ సర్టిఫికేట్స్!" చేయి చాచాడు.

సుబ్బారావు సర్టిఫికేట్లు అందించాడు. (భగవంతుడా....యీ ఛాన్సు నాకు దక్క నివ్వు. మమ్మల్ని కాపాడు ప్రభూ!)

"ఊఁ....; ఈ ఉద్యోగం నీకెంత వరకూ అవసరం?...." డిటెక్టివ్ లా అడిగాడు.

ఆఫీసరు ప్రశ్నలకు ఆలోచనల పుట్ట లోంచి అవసరాల కోరికలు ఝుమ్మున ముసురుకున్నాయి.

('అవసరమా' అనినెమ్మదిగా అడుగు తారా సార్? అవునండీ....నాకీ ఉద్యోగం ఎంతో అవసరం. మా నాన్నగారు చని పోయారు. ప్రస్తుతానికి నేనే యింటికి పెద్ద వాణ్ణి. బోలెడంత సంసారం. తమ్ములు, చెల్లెలు, రోగిష్టి తల్లి. వీళ్ళంతా కుటుంబ సభ్యులు. ఇంతవరకూ సోమరిలా గడిపేను. ఈ ఉద్యోగం మీరిస్తే ఆర్థిక వత్తిడి అర్ధాకలితో దహించుకు పోయే మాకు యింతన్నం పెట్టించిన వారవు తారు. అంతేకాదు సార్ ఈ ఉద్యోగం వస్తే నేను మనిషి నవ్వుతాను. నన్ను గురించి బెంగపెట్టుకున్న అమ్మ ఆరోగ్యం కుదుట పడుతుంది. నేనూ అందరిలా మనిషి నవుతాను. అప్పుడు నన్నుగూడా అందరూ గౌరవిస్తారు ముఖ్యంగా సార్ మేమంతా మా చెల్లెలు కష్టం మీద ఆధార పడుతున్నాం అది నేను సహించలేను. అది మమ్మల్ని పోషించేందుకు నడి బజార్లోంచి వెళ్ళుతుంది. మరో విషయం సార్....దానికి పెళ్ళి చేయాలి. అవున్

సార్. దాన్నోయింటి దాన్ని చేస్తే. అమ్మ మనసుకు శాంతుంటుంది. కొంత వరకూ నా బాధ్యత గూడా తగ్గుతుంది)

"ఇంతకు ముందు ఎక్కడేనా పని చేశావా?" ఆఫీసరు ప్రశ్న. ఇంతలో ఎక్కణ్ణుంచో ఫోను వచ్చింది. రిసీవరు అందుకుని సమాధానమిస్తున్నాడు ఆఫీసరు.

(గతంలో అనుభవం లేదు. కాని, యిప్పుడు నేర్చుకుంటాను. జాగ్రత్తగా పని చేస్తాను. అయ్యా మీకాళ్ళు పట్టుకుంటాను. నాకీ ఉద్యోగం యిప్పించండి కనీసం మీ యింట్లో పనివాడు .. పనివాడు వుద్యోగం యిప్పించండి సార్! చదువుకున్న వాణ్ణయినంత మాత్రాన, ఒళ్ళు వంచి పని చేయటం చేతకాదా సార్ నాకు. చెప్పండి సార్....ఏంచేయమంటారు? ...మీపిల్లల్ని ఆడించమంటారా? ...పోనీ మీ కుక్కకు స్నానం చేయించమంటారా? ఫైనలియర్ వుండి పోతేనేం? బి.కాం సుబ్బారావు మీ కుక్కకు స్నానం చేయిస్తే అది మీ కెంత గొప్పతనం సార్! అలా చేయటం నాకు గూడా ఎంతో ఆనందం సార్! 'ఫలాన ఆఫీసరు గారి కుక్కకు నేను సేవచేస్తున్నా' నని ఎంతో ఘనంగా చెప్పుకుని సంతృప్తి పడతాను....ప్లీజ్ కనికరించండి....)

"టెల్ మి యువర్ ప్రీవియస్ ఎక్స్పీరియన్స్" ఫోనులో మాట్లాడ వలసింది అయింది కాబోలు మళ్ళీ అదే ప్రశ్న వేశాడు.

ఆలోచనల్లోంచి బయటకు వచ్చేరు. సుబ్బారావు.

''ఆఁ....అహ....లేదు సార్ ఇంత క్రితం ఎక్కడా పనిచేయలేదు'', తడారిన గొంతుతో పొడిపొడిగా భయ భయంగా సమాధాన మిచ్చేడు.

'ఊఁ ... సరే! వర్కు మాత్రం కాస్త జాస్తిగా వుంటుంది. లేటు పెర్మి షన్సు అసలేకుదరవు నా దగ్గఱ తెలి సిందా?'' ఆఫీసరు గొంతు. ఈ మాటలు సుబ్బారావుకు కొండంత బలాన్నిచ్చేయి. గుఁడెల నిండా గాలి పీల్చుకున్నాడు.

(అలాగే సార్! పగలూ రాత్రుళ్ళూ కష్టపడి పనిచేస్తాను. మీ బజారు పనిచేయ మన్నా చేస్తాను ఆఫీసు పనికిగాని. యింటి పనికి గాని ఏ మాత్రం పెండింగు వుం చను సార్!)

సుబ్బారావు తలూపాడు.

''రేపు వుదయమే వచ్చి డ్యూటీలో జాయినవ్వు!''

''అలాగే నండి....''

(దేవుడనేవాడు ఎవడేనా వుంటే-అది మీరేనండీ).

"యస్. యు కెన్ గో!''

ఫ్లష్ డోర్సు మెల్లగా తీస్తూ. మెట్లు దిగి యింటివేపు నడిచేడు. అతడు చాలా ఆనందంగా వున్నాడు సిటీబస్సు ఎక్కేం దుకు డబ్బులు లేక, వేగంగా అడుగులు వేస్తున్నాడు. నొప్పెడుతున్న కాళ్ళబాధ, అతడి ఆనందాన్ని మాత్రం భంగం చేయ లేక పోయింది.

''అమ్మా .... చెల్లీ ... ఒరే పిల్ల కాయలూ' అంతావినండి. నాకు ఉద్యోగం అయింది. రేపే డ్యూటీలో చేరుతున్నాను

సీక్రెటాలిటీ

● వ్యాపారంలో పురుషుల్ని నమ్మవచ్చునా, స్త్రీలను నమ్మవచ్చునా అనే చర్చ ప్రారంభమైంది.

''ఏ స్త్రీ కూడా రహస్యాన్ని దాచలేదు'' అన్నాడొకడు.

''అది పొరపాటు... నాకు 24 వయస్సు వచ్చినప్పటినుంచీ నావయిస్సును రహస్యంగానే ఉంచాను'' అన్నది స్త్రీ.

'కావొచ్చు. కాని ఏదో ఒకరోజున మీరు ఆ రహస్యం తప్పక బయట పెడతారు'' అన్నాడు పురుషుడు.

''మీ అభిప్రాయం సరైంది కాదు. ఇరవై ఏళ్లుగా నేను బయటపెట్టని రహస్యాన్ని, జీవితాంతం వరకూ దాయగలనని ఖండితంగా చెప్పగలను'' అన్నదా స్త్రీ.

అసమర్థుని అసహాయతకు అంతిమ ఘడియలు వచ్చాయి. ఇవాళతో నే నెదిగిపోయాను. ఎవరైనా నన్నుచూసి నవ్వటానికి, యిప్పుడు వాళ్ళ కెన్ని గుండెలుండాలి? వెధవలు .... పీచులు ... పురుగులు....'' నవ్వాడు. ఇంకా గట్టిగా నవ్వాడు ఆ నవ్వుతో ఏడుపూ పంచుకుంది భాగం. దుఃఖపూరితమైన స్వరం వేగాన్ని పుంజుకుంది.

''ఒరే సుబ్బీ .... ఏమిట్రా.... ఏమయింది? నువ్వలా ఏడవకురా! చెప్పు.... ఏమయింది? మాకూ ఏడుపొస్తుంది చెప్పరా!'' కొడుకు మాటలకు, ప్రవర్తనకు గాభరాపడి వలవలా ఏడ్చేసింది సీతమ్మగారు.

''అబ్బే! ఏం లేదమ్మా! ఈ ఆనందాన్నంతా ఒకసారి అనుభవించేందుకు చేప్పలేక ఏడ్చాను. ఛ! నువ్వేమీ బాధపడకమ్మా! నిజమమ్మా....నాకు ఉద్యోగమయింది. రేపే డ్యూటీలో చేరాలి. నన్ను వేగంగా కాస్తలేపండి. అన్నట్టు....బట్టలు బాగా మాసిపోయాయి. రేపుదయం ఓజత-ఆ హైకోబట్టలు ఉతికివుంచండి. ఎల్లుంటికైనా పనిచేస్తాయి. అన్నట్టు .... లలితా, నువ్వు నీ ఉద్యోగానికి రేపే రాజీనామాయిచ్చేయి. పావం! యీ బాధ్యతభారాన్ని మోయలేక ఎలా నలిగిపోయావో చూడు. అంచేత-రేపే విడిచిపెట్టేయి ఆ ఉద్యోగాన్ని....''

అంటూ ఆగాడు సుబ్బారావు!

లలిత ఉలిక్కిపడింది!

సీతమ్మ ఆలోచిస్తుంది!

''అదేమిటన్నయ్యా....రేపింకా నువ్వు చేరుతావో లేదో? అప్పుడే నేనా వుద్యోగానికి తిలోదకాలిచ్చేయాలా? మంచిమాటే చెప్పావు. ఎవరేన వింటే నవ్వి పోగల్రు ..'' ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటించింది.

''ఏయ్! అదేం కుదర్దు. నువ్వు జాబ్‌కు రిజైన్ చేసి తీరాల్సిందే!'' మరి కొద్ది గట్టిగా చెప్పేడు.

"అసలేం జరిగింది? ఎందుకు రిజైను చేయాలి?"

"ఎందుకు చేయవు?"

"నేను చేయను!" ఆమె నిక్కచ్చిగా చెప్పింది.

"చేసి తీరాలి!" ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్టు గట్టిగా అరిచేడు.

"చేయను.... చేయను.... చేయను!" **లలిత మరీ మొండికెత్తింది.**

"అవును. ఎందుకు చేస్తావుటే! నీచేత ఉద్యోగం చేయిస్తూ, గాడిదలా ఖాళీగా తిరుగుతున్నందుకు, యిన్నాళ్ళూ - మన తెలిసిన వారంతా చాలా హీనంగా చూశారు నన్ను. ఇవాళ నాకు ఉద్యోగం వచ్చాక గూడా, నువ్వింక పని చేస్తుంటే, వాళ్ళ దృష్టిలో నేను పురుగుకంటె చులకనగా వుండాలని కదూ నీ ఉద్దేశ్యం? ఆల్ రైట్! అలాగే కాని! కానీ ఓ మాట.... ముందు నాకింత విషం యిచ్చి, తర్వాత నీ యిష్టాలను నెరవేర్చుకో!"

ఆవేశంలో వున్న సుబ్బారావుకి ఉప్పెనలా దుఃఖం పొంగుకొచ్చింది. భోరున ఏడుస్తున్నాడు.

ఆకాశం గుండె పగిలినట్టు..

తన హృదయం వేయి వ్రక్కలయి నట్టు....

తన మనసు తననే తిడుతున్నట్టూను....!

* * *

అర్ధరాత్రప్పుడు సుబ్బారావు ఏడుపుకి యింట్లో అందరూ లేచారు. నిద్రలో అతని పలవరింతలు రోజూ వాళ్ళకు పరిచయమయినవే అయినా, యీ సన్నివేశం మాత్రం వాళ్ళకీ రోజు క్రొత్తే. వాళ్ళ కేకలకు ఒకింతగాని లేవలేదు సుబ్బారావు.

"బాబూ సుబ్బీ...." ఆదుర్దాగా పిలిచింది తల్లి.

"అన్నయ్యా ..!"

"పెద్దన్నయ్యా....!" అంటూ చిన్నవాళ్ళందరూ భయంగా పిలుస్తున్నారు.

అంతా మంచం చుట్టూ చేరారు!

వాళ్ళ కేకలకు, కుదుపులకు సుబ్బారావు తేరుకుని—స్వప్నాల్లోంచి, వూహల్లోంచి దిగి మెల్ల-మెల్లగా జారుకున్నాడు.

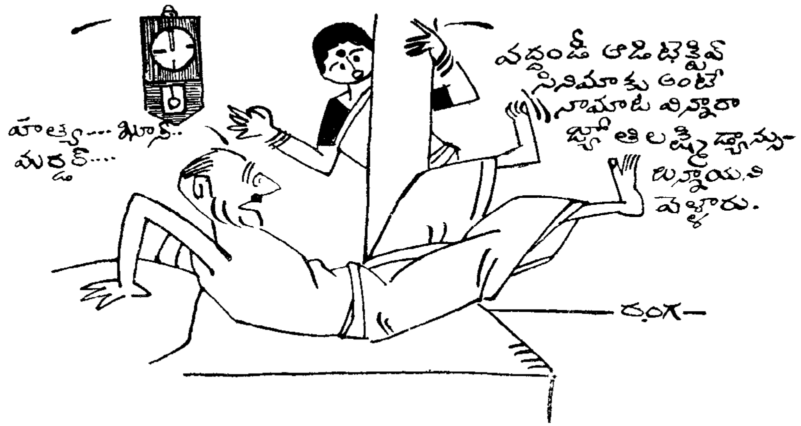
వాస్తవిక ప్రపంచం అతని కళ్ళ ముందు యిపుడు నిలచింది.

"ఊఁ ...ఏఁవిటి.. .ఏం జరిగింది?"

లీలగా ఏదో జ్ఞాపకం వస్తోంది. కరిగి పోయిన కలలోని జరగని సత్యాలు అతన్ని వెక్కిరించినట్టనిపించింది.

"ఏఁవిటన్నయ్యా... ఏం జరిగిందీ?" లలిత ఆదుర్దాగా అడిగింది. సీతమ్మగారు కొడుకు పరిస్థితికి ఝడుసుకొంది. అనుమానం కలిగి దిష్టితీసింది.

తెగిన గాలిపటంలా విచ్చలవిడిగా చీకటిలాంటి కోర్కెలతో యింతవరకూ విహరించిన అతని మనసు పూర్తిగా అప్పటికి అతని వశమయింది.

"ఊఁ....ఏం లేదు, ఏదో పీడకల.... అంతే .... నా కేం పర్వాలేదు. మీరు వెళ్ళి పడుకోండి" తడబడుతూ చెప్పాడు.

దిగులుగా ఎవరి స్థానాల్లోకి వారు కదిలారు.

పాపం అతని కోర్కెలన్నీ ఆ అమాయకపు మనసులో రంగుల రాట్నంలా తిరిగి తిరిగి అలసిపోయి ఒకచోట ఆగిపోయాయి. చెమర్చకముందే రెండుకళ్ళూ మూసుకున్నాడు.

* * *

ఉదయం ఎనిమిది గంటలయ్యేసరికి సుబ్బారావు యింటర్వ్యూకి వెళ్ళవలసిన ప్రదేశానికి బయలుదేరాడు.

"సుబ్బీ! కనక మహాలక్ష్మిని ఓసారి దర్శనం చేసుకుని వెళ్ళు. తప్పకుండా జయం కలుగుతుంది" మెల్లిగా నడుస్తూ, గుమ్మంవరకూ వచ్చి కేకేసింది తల్లి!

సుబ్బారావుకి ఆ మాటలు వినిపించాయో లేదోగాని, వెనక్కి చూడకుండా హుషారుగా నడవసాగాడు.

* * *

సాయంత్రం లలిత ఆఫీసునుంచి యింటికొచ్చేసరికి, సుబ్బారావేదో డైరీలో వ్రాసుకుంటున్నాడు. ఉద్యోగం సంగతి ఏమయిందని తెల్సుకోవాలనే కోరిక మనసులో కలుగుతున్నా, అతన్ని డిస్టర్బు చేయటం యిష్టంలేక లోపలకు వెళ్ళిపోయింది.

కొద్దిసేపటికి సుబ్బారావే చెల్లెల్ని పిలచి, డైరీలో ఓ పేజీ తెరచి, అది చదువుకోమని చెప్పి అక్కడ్నుంచి కదిలాడు.

అన్నయ్య వైఖరికి లలితకు అనుమానంతోపాటు భయం కలిగింది.

''ఇంటర్వ్యూ సంగతి చెప్పలేదేం చెప్మా'' అంటూ ఆశ్చర్యపోయింది.

చేతిలో బరువుగా వ్రేలాడుతున్న డైరీ గుర్తుకొచ్చింది. వెంటనే ఆమె కళ్ళు సుబ్బారావు చూపించిన ఓ పేజీలోని అక్షరాలవేపు పరుగెత్తాయి.

''చెల్లెలు మీద ఆధారపడి బ్రతుకుతున్న అసమర్ధతతో కుమిలిపోతున్న నాకు, ఒక సమయాన్న ఉద్యోగం దొరికే అవకాశము పరుగెత్తు కొచ్చింది. ఇంటర్వ్యూకి వెళ్ళవలసిన స్థలానికి వెళ్ళేను. కాల్ లెటర్సు పంపబడిన తతిమ్మా వాళ్ళు మాత్రం రాలేదు. నిజానికి నాకు చాలా ఆనంద మనిపించింది. కాని, ఆపరిసర ప్రాంతాల్లో బర్మా కాందిశీకుల యిళ్ళు విశాఖ వాలీ స్కూలు తప్ప మరేమీ నాకు కనిపించలేదు. ఆఫీసు కోసం గంటల కొలది వెదికాను. నా ఉత్సాహం చల్లబారి పోయింది. చివరికా స్కూలు వాచ్ మెన్ కనిపించేడు. అతనికి విషయం చెప్పేను. ఆఫీసు ఎక్కడుందో చెప్పమన్నాను. మీసాల చాటున తను వుద్యోగం చేస్తున్నాననే గర్వాన్ని పొదిగించి నవ్వురా, 'ఆ కంపెనీ రెణ్ణెల క్రితమే ఎత్తేశారు. అబ్బాయ్! ఆసలెవడు చెప్పాడు బాబూ! అదింకా యిక్కడే పనిచేస్తుందని అందులో ఉద్యోగాలు ఖాళీలున్నాయనీను....' అంటూ అతడు గడగడా యింకా మాట్లాడుకు పోతున్నాడు. ఆ మాటలు విన్న నా మీద, ఎవరో పిడుగు వేసి నట్టని పించింది. నా కాలి క్రిందనేల నాకు తెలీకుండా జారి పోతున్నట్టుని పించింది. ఏడుపొచ్చినంత పనయింది. నా కళ్ళల్లో నీళ్ళు యింకి పోయి చాలా రోజులయింది.... వెనక్కు తిరిగొచ్చేస్తుంటే. యింటినుంచి బయలుదేరినప్పుడు గుమ్మం వద్దనిల్చుని మాట్లాడే అమ్మ జ్ఞాపకం వచ్చింది ...

అవును! అమ్మ కనకమహాలక్ష్మి గుడికి వెళ్ళమంది....

వెళ్ళటం నేనునిర్లక్ష్యం చేశాను.....

వెళ్ళతే జయం అవుతుందంది ...

వెళ్ళలేదు....

జయం అవలేదు ...!''

సుబ్బారావు మనసుఏంక చదవలేక పోయింది లలిత. ఆమె కళ్ళల్లోంచి వుబికే నీళ్ళధార భూమాతను కౌగిలించు కుంటూంది. ఆ యింట్లో ఆ రాత్రి నుంచే సుబ్బారావు జాడలేదు. ఎక్కడికి ఏ అన్వేషణ గురించి వెళ్ళిపోయాడో గాని— కొడుకు కనిపించని బాధకు తట్టుకోలేక సీతమ్మ ప్రాణాలు విడచింది. ఆ కుటుంబంలోని అందరూ గోరుచుట్టుపై రోకలి పోటులాంటి యీ దెబ్బకు మరింత కృంగిపోయారు.

నాల్గు సంవత్సరాలనంతరం లలిత రెండో తమ్ముని పరీక్ష ఫలితాల గురించి పేపరు చూస్తుండగా. రెండవ పేజిలో పెద్దసైజులో సుబ్బారావు ఫొటో పడింది. ఫొటో చూసిన లలితకు మెరుపు తీగె మెరిసినట్టని పించింది. ఆత్రంగా ఫొటో క్రింద వ్రాసిన అక్షరాలు చదివింది.

''ప్రముఖ నక్సలైటు నాయకుడు శ్రీ సుబ్బారావు గుమ్మలక్ష్మి పురం ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో పోలీసులకు దొరికి పోయారు ప్రభుత్వం యితనికి మరణ శిక్ష విధించింది....!''

ఉత్పత్తి అర్థములు

ఓటు :— ఒట్టును (ప్రామిస్‌ను) నిరాటంకముగ దాటునది.

ఎన్నికలు :— ఎన్నో కల్లలు వల్లింప జేసేవి.

బూతు :— ఇది అశ్లీలము కాదు. ఇక్కడ కత్తిపోట్లు, తుపాకీగుండ్లు తగుల వచ్చునని భయపడతారు కొందరు.

అభ్యర్థి :— కేవలం ఎన్నికలకుమాత్రమే దర్శనమిచ్చి ఓట్లను అభ్యర్థించువాడు. పరీక్షలలో స్లిప్పులను అభ్యర్థించు విద్యార్థి ఒక అభ్యర్థే

వకీలు :— కీలెంచి వాత పెట్టువాడు. అంటే నీ అసహాయతను ఆధారంగా తీసుకొని వాదించువాడు.

మంత్రి ;— మంత్రాల అవసరము లేకుండ తంత్రాలతో తంతును జరిపించు వాడు.

రాజ్యాంగము !— రాజులను రాజ్యాలను వేళ్ళతోసహా పీకివేయునది.

పరిపాలన :— వివిధ రకాల సుంకాలతో పరిపరి విధాల లాలించుట.

చట్టము :— చట్టము (రుసుము లేక డిస్కవుంట్)కు అతీతమైనది.

'వైజర్'

పెద్దకథ

[గత సంచిక తరువాయి]

"మనకు ఇంపిల్ల కాకపోయినా వంటింటి యిపతలు అంతా అప్పగించడానికి నాకేం అభ్యంతరం ఉండేది కాదు. ఆ సంగతేదో చెబితే కడుపులో దాచుకోలేక పోయే వాళ్ళమా? అనవసరంగా బెదిరి పారిపోయింది గాని - ఎంత మంచి పిల్ల? ఎంత మంచి మనసు!" బాధగా నిట్టూర్చింది కళ్యాణి. కొడుకు ఆవేదన కూడా ఆమెకు చూచాయగా అర్థమౌతూంది.

ఒకనాడు నీలకాంత కోసం ఉన్మాదుడైనట్టే యీనాడు నీలకాంత పోలికలో ఉన్న సావిత్రి కోసం పిచ్చివాడయ్యాడు హరనాథ్. ఆమె జీవిత రహస్యం జన్మ రహస్యం ఏమైనా ఉండనీ! మంచిదో, చెడ్డదో తెలుసుకోవాలన్న ఆసక్తి అంత కంటే లేదు. 'తనకు సావిత్రి కావాలి!' ఆ కోరిక ముందు ఏ నలుపూ ఆగదు.... సావిత్రిని తిరిగి చూడాలంటే ఒకే ఒక ఆశ - సుధాకర్‌ను ప్రేమిస్తుందేమోనన్న తన అనుమానం నిజమైతే తన జాడ సుధాకర్‌కు తెలుపకుండా మాయమై పోలేదు సావిత్రి!

సావిత్రి వెళ్ళిపోయిన సంగతి తమ్ముడికి వ్రాస్తూ సుశిక్షితురాలైన ఒక నర్సునూ, అనుభవస్తుడైన వంట మనిషిని పంపమని వ్రాస్తూ, "అయినా సావిత్రిలాంటి యువతి దొరకడం దుర్లభమనుకొంటానురా, సుధా! పొరపాటు చేశాం. ఆమె సంగతి పూర్తిగా తెలుసుకొని ఆమెకున్న యిబ్బందులేవో ముందుగా మనమే తీర్చగలిగి ఉంటే ఆవిడిలా పారిపోయే అవసరం కలిగేది కాదనుకొంటాను. ఇప్పుడు మనం చేయగలిగిందంతా అదృష్టవశాత్తూ ఆవిడ కనబడితే నాన్న కోసమైనా ఆమెను వచ్చి ఉండేలా అర్థించడం. సాధ్యమైనంత మట్టుకు ఆమె ఆచూకీ తీయడానికి ప్రయత్నించు." అంటూ వ్రాశాడు హరనాధ్. అంతరాంతరాలలో సావిత్రిని తీసుకొని తమ్ముడు బయల్దేరి వస్తాడన్న ఆశ కొట్టుకుపోతుంటే.... కాని, ఆ రెండో నాడు వంట మనిషితో, కొత్త నర్సుతో దిగిన సుధాకర్‌ను చూచి నిస్పృహతో క్రుంగిపోయాడు హరనాధ్.

నర్సుకూ, వంట మనిషికీ ఎవరి పని వాళ్ళకు అప్పగించి అన్నగారి గదిలోకి వచ్చాడు సుధాకర్. ఉత్తరం ద్వారా కొంత తెలిపినా మళ్ళీ అడిగాడు. "ఎందుకు వెళ్ళిపోయినట్టు సావిత్రి?"

తల్లికి కల్పించి చెప్పిన నీలకాంత కథే తమ్ముడికీ చెప్పాడు హరనాధ్. "చివరకు నా అనుమానం కూడా నిజం కాలేదు. తన పేరు పరమపావని అంటుంది.... ఇదంతా చూస్తూంటే ఆవిడ జీవితంలో ఏదో జటిలమైన రహస్యమే దాచుకొందనిపిస్తుంది"

మౌనంగా వింటున్నాడు సుధాకర్.

"ఆమె ఆచూకీ తీయడానికి నువ్వు ప్రయత్నించలేదూ?"

"ఉహుం....ఏ ఆధారంతో ప్రయత్నించాలో తోచలేదు. ఎక్కడికి పోయిందని వెతగ్గలం?"

"నీకేమైనా ఉత్తరం వ్రాసి ఉంటుందేమోనని అనుమానపడ్డాను"

ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటిస్తూ, "నాకెందుకు వ్రాస్తుంది?" అన్నాడతడు.

"ఈ యింట్లో సావిత్రి అందరికంటే చనువుగా మెలిగేది నీ దగ్గరే. అది నాకు తెలుసు. ఆమె నిన్ను ప్రేమిస్తుందని నా ఊహ."

"...................." ఏదో వింత విషయం విన్నట్టుగా చూస్తున్నాడు సుధాకర్.

ఇప్పటికి నోరు తెరిచి పకపకా నవ్వాడు సుధాకర్. "సగం మాత్రమే కరెక్ట్ నీ ఊహలూ, అపోహలూ! మేం ప్రేమించుకోలేదు. ప్రేమించుకొన్నట్టుగా ఎన్నడూ మెలగలేదు. అయితే, సావిత్రి నా దగ్గర నిస్సంకోచంగా మెలిగే మాట నిజం.... నీలాంటి తమ్ముడో, అన్నో ఉంటే నేను చాలా అదృష్టవంతురాలినయ్యే దాన్ని

సుధాకర్ బాబూ-అంటూండేదామె. నువ్వే దృక్పథంలోంచి పరిశీలిస్తూ కూర్చొన్నావో గాని ''

తల మీద కొండలా మోస్తున్న బరువేదో తుడిచి వేసినట్టు తేలిక పడింది మనసు, హరనాధ్‌కు.

''సావిత్రి గురించి నాకు తెలిసినంత మట్టుకు, ఆమె నిన్ను ప్రేమిస్తోందన్నది నూటికి తొంబయ్యితొమ్మిది పాళ్లు అబద్ధం నీ అంచనా! ఆవిడ నన్ను ప్రేమించలేదు ఆమెకు నేనంటేనే అసహ్యం.''

''అసహ్యమా? ఎందుకని?''

అంటూ లేచాడు సుధాకర్. ''ఆమె ఈయింటి కోడలు కాగలిగితే మనం చాలా అదృష్టమనుకోవాలి.''

11

''బాబూ. అధరువులు రుచి కుదరలేదా?'' నొచ్చుకుంటూ. చేతులు నలుపుకొంటూ అతి వినయంగా అడిగింది వంటావిడ.

ఆమె అడిగిన చాలా సేపటికి ఏదో ఆలోచనా ప్రపంచం నుండి బయట పడనట్టుగా, ''ఏమన్నావూ?'' అన్నాడు ఆమె

పోల్కంపల్లి శాంతాదేవి

''.... ....''

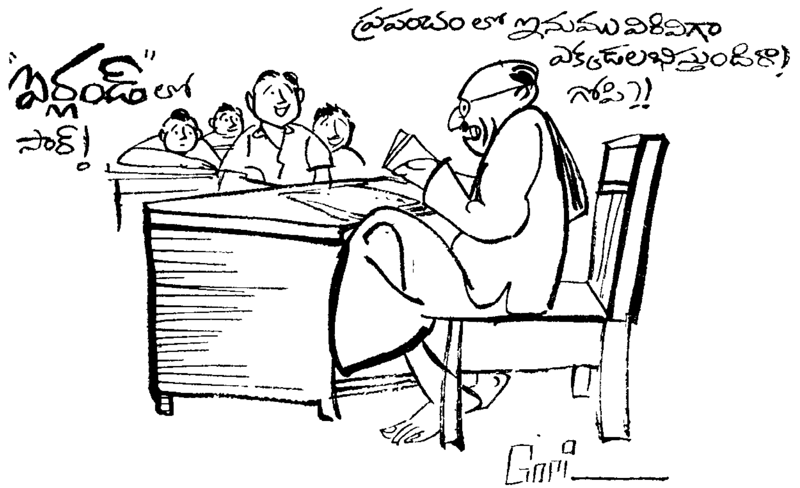
''ఎందుకని అసహ్యం? చవకబారుగా ప్రవర్తించావా ఆమె పట్ల?''

తమ్ముడు గుచ్చిగుచ్చి అడుగుతూంటే పిలకాంత కథ యథాతథంగా చెప్పక తప్పలేదు హరనాధ్‌కు. సంగతి యింత దూరం వచ్చాక—సావిత్రిని ఎంతగా ప్రేమిస్తున్నదీ. ఈ వియోగం ఎంతగా బాధిస్తున్నదీ చెప్పుకోలేకుండా ఉండలేక పోయాడు

''సాధ్యమైనంత మట్టుకూ సావిత్రి జాడ తీయడానికి ప్రయత్నిస్తానన్నయ్యా!''

కేసి చూపులు పోనిచ్చి హరనాధ్. ముప్ఫయ్యేళ్ళు నిండీ నిండకుండానే పూర్వ సువాసిని అయిన ఆ వంటావిడను చూస్తే జాలి పడాలనిపిస్తుంది గాని, ఆ కళ్ళలో తొంగి చూచే ఆకలి వికృతంగా తోస్తూ ఉంటుంది. 'కాస్త వయసు మళ్ళిన వంట మనుషులెవరూ దొరకలేదా వాడికి?' అని విసుక్కొంటూంటాడు. ఆమె హావభావాలు అసహ్యంగా తోచినప్పుడల్లా.

''రోజూ చూస్తున్నాను మీ భోజనం. అటింతా, ఇటింతా కెలికి.... నేను ఎక్కడ

వంటకు కుదిరినా చాలా శ్రద్ధగానే చేస్తుంటాను. పోనీ, ఏవి యిష్టమో, ఎలా చేస్తే యిష్టమో....''

''నీ శ్రద్ధ సంగతి నాకు తెలుసులే వమ్మా! నాకే తప్పి పోయింది ఈ తిండి తిప్పల మీది శ్రద్ధ.'' అవపోసనం పట్టి లేచాడు.

పైకి వచ్చి హృదయ ఫలకంపై సావిత్రి రూపమే నిలుపుకొని తదేక ధ్యానంతో మునిగిపోయి పైకప్పు కేసి చూస్తూ మంచం మీద పడుకొన్నాడు హరనాథ్.

''ఏమండీ!....'' చర్రున దూసుకు వచ్చింది నర్సు రాజ్యం. ''మీ నాన్నగారికి నచ్చజెప్పనైనా చెప్పండి. లేకపోతే నన్ను యిక్కడినుండి పంపించనన్నా పంపించండి. సావిత్రి యిలా చేసేది-అలా చేసే దంటూ అస్తమానం ఆవిడ పనులు, తెలివి తేటలు జపం చేస్తూ నన్ను తక్కువ చేసి ఈసడించడం ధర్మంగా ఉంటుందా ముసలాయనకు!''

మంద్ర స్వరాన అడిగాడు ''ముసలాళ్ళ కసిరింపులకు, రోగిష్టుల విదిలింపులకు ఓర్చుకోలేని దానివి నర్సువెలా అయ్యావు!''

''కసిరింపులకు, విదిలింపులకు నా ఒళ్ళు కందిపోదులెండి కాని, దయ్యంలా ఉన్నావు, భూతంలా ఉన్నావంటాడాయన. అక్కడికి సావిత్రి ఎవతో దేవతా స్వరూపిణి అయినట్టు ''

''రాజ్యలక్ష్మీ!'' కొంచెం కటువుగా సంబోధించాడు. ''స్త్రీ-సహజంగా నువ్వు

ఈర్ష్య పడొచ్చు! కాని, ఆవిడ మాకు తప్పిపోయిన రత్నం. ఆమె సహనంలో, సేవాభావంలో పదో వంతు నీకున్నా మా నాన్న నిన్నలా చీదరించేవాడు కాదేమో!''

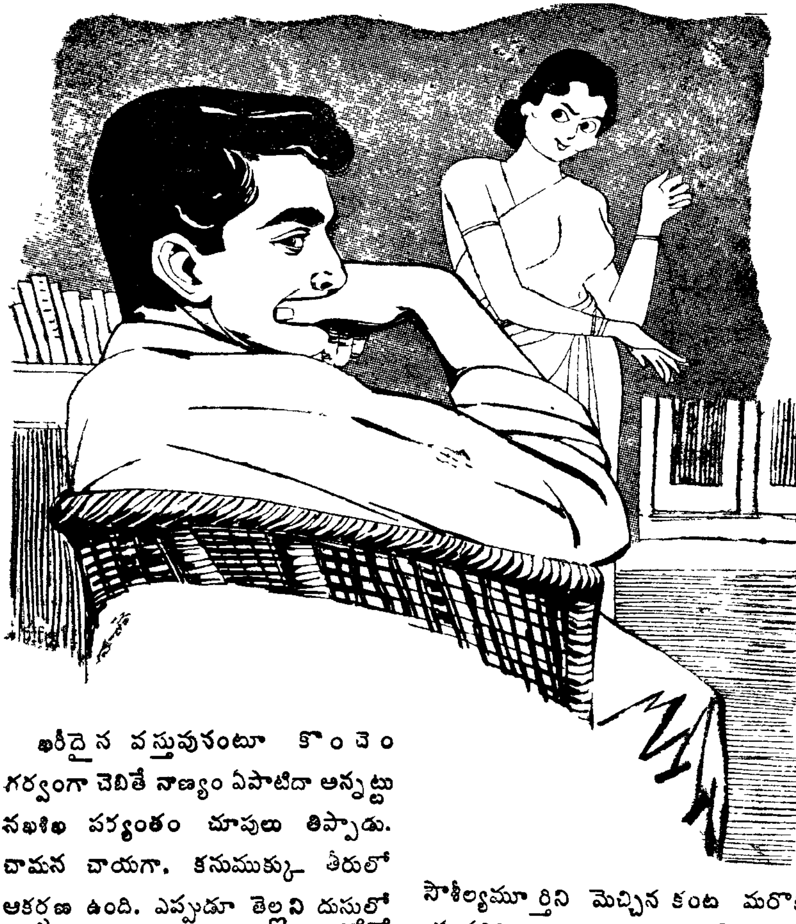
''అంతటి ఉత్తమురాలివి మీరో, మీ తమ్ముడో పెళ్ళాడి శాశ్వతంగా యిక్కడే వుంచేసే ప్రయత్నం చేయలేక పోయారా! మాబోటి వాళ్ళకు అవమానాలు తప్పేవి.''

''సూచనగానైనా నీకు ఈ యింటి సంగతులు తెలిసే ఉండాలి. తెలిసీ సావిత్రిని హేళన చేసి మాట్లాడ్డం స్త్రీ బుద్ధిని చాటుకోవడమే గాని మరేం కాదు. సావిత్రి ఈ యింటి పెద్దకోడలు కావలసిందే! తెలివి తక్కువగా ఆ అదృష్టాన్ని పోగొట్టుకొన్నాం. మరోసారి చెబుతున్నాను. సావిత్రిని చులకన చేసి మాట్లాడవద్దు. నీ విధులేమో నువ్వు సక్రమంగా చేసుకు పో! మాటలతో పనేముంది? ఇష్టం లేకపోతే వెళ్ళి పో! మరో నర్సు మాకు దొరుకుతుంది.''

అవమానంతో ముఖం ఎరుపెక్కిపోగా హరనాథ్ ముఖంలోకి తీక్షణంగా చూస్తూ నిలబడింది రాజ్యం. పసినిమ్మపండు ఛాయలో ఎంత అందంగా ఉందా మొహం? ఓ! జీవితంలో కాకపోయినా అతడి హృదయంలో చోటు చేసుకొన్న ఆ సావిత్రి అదృష్టవంతురాలు కాదూ!' అనుకొంది, క్రోధం మోహంగా మారిపోతుంటే! ఈ ఇంట్లో నర్సుగా ప్రవేశించి అవివాహితుడైన హరనాథ్‌ను చూశాక ఏవో వెర్రి కోరికలే పెంచుకొంది రాజ్యం. అతడి నిర్మోహ ప్రవర్తన, సావిత్రి సంగతి తెలిసి వచ్చాక గాలి మేడల మీదినుండి కొంచెం క్రిందికి దిగక తప్పలేదు. అయినా, అదను దొరికితే ఆకర్షణ వల విసిరే ప్రయత్నం మాత్రం విరమించుకోలేదు. ఏమో!....ఏ క్షణం తనకు అదృష్టం తెచ్చి పెడుతుందో!.... ఆ ప్రయత్నంలో అవమానం ఎదురైనా ఆశతో నిరీక్షిస్తూనే ఉంది.

అంతలో చీదరించుకొంటూ మళ్ళీ వినిపించిందతడి కంఠం. ''ఏదైనా చెప్పేది ఉంటే నేను క్రిందికి వచ్చినప్పుడు చెప్పమనలేదూ? పనిగట్టుకు పైకి వస్తావెందుకు? నువ్విలా రావడం నాకు బాగుండదని మరోసారి చెబుతున్నాను.''

కళ్ళల్లో గిర్రున నీరు తిరిగి పోతుంటే ఉక్రోషంగా అంది రాజ్యం: ''మీ ఉద్దేశ్యంలో నేను చాలా చవకబారు మనిషిలా కనబడుతున్నట్టుంది. అంత నీచమైన దాన్ని అయితే యిక్కడికి నర్సుగా వచ్చే దాన్ని కాదు. నడి బజారులో మంచి ఖరీదైన వస్తువుగానే డబ్బు చేసుకొనే దాన్ని. సోషల్‌గా తిరుగనేర్చిన దాన్ని గనుక మగ-ఆడ భేదం లేకుండా చనువుగా మాట్లాడుతుంటాను. దానికి మీరింత అపార్థం కల్పించుకొని మాట్లాడుతున్నారు.''

ఖరీదైన వస్తువునంటూ కొంచెం గర్వంగా చెబితే నాణ్యం ఏపాటిదా అన్నట్టు నఖశిఖ పర్యంతం చూపులు తిప్పాడు. చామన చాయగా, కనుముక్కు తీరులో ఆకర్షణ ఉంది. ఎప్పుడూ తెల్లని దుస్తుల్తో స్వచ్ఛంగా, ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది.... కాని, ఆ అందానికి తగిన హుందాతనం లేదు ఆ కళ్ళలో దాచుకోలేని ఆశ అగుపడుతూనే ఉంటుంది. ఏమిటో వెకిలిదనం వెగటు పుట్టిస్తూనే ఉంటుంది, అందుకే ఆవిడ పొడ గిట్టకుండా ఉంది హరనాధ్‌కు. అసలు సావిత్రి లాంటి సౌందర్యవతిని, సౌశీల్యమూర్తిని మెచ్చిన కంట మరొక యువతిని మెచ్చడం అసంభవమేమో!?

* * *

కొడుకులో వచ్చిన మార్పు గమనిస్తూంటే కళ్యాణి గుండె కలచినట్టు అవుతూంది. ఒక విధమైన యాంత్రిక జీవితానికి అలవాటు పడిపోయాడు-హరవాధ్. ఉదయం-సాయంత్రం పొలాల

వైపు వెళ్ళి రావడం, మిగిలిన సమయమంతా గదిలో కదలకుండా ఏమిటో స్తబ్దంగా, విషాదంగా కూలబడిపోవడం. అతడినలా వదిలేస్తే అలాగే ఐపోగలడని అతడి జీవితంలో మార్పు రావాలంటే ఉన్న ఒక్క ఉపాయం వివాహం. శత విధాలా అతడిని పెళ్ళికి ఒప్పించే ప్రయత్నము చేయాలనుకొంది కళ్యాణి.

"నన్నిలా వదిలెయ్యి అమ్మా! నేను అదృష్టవంతుడినైతే సావిత్రిని పెళ్ళాడతాను. కాకపోతే ఒంటిగాడినై నిలిచిపోతాను."

ఏదో నచ్చజెప్పబోయింది తల్లి.

"మళ్ళీ ఈ ప్రసక్తి తీసుకు రాకండి. అలా విసిగిస్తే ఈ దరిదాపుల్లో లేకుండా పారిపోతాను."

తన కడుపున పుట్టి తన చేతుల్లో పెరిగినవాడే తనను శాసించేవాడయ్యాడా? ఆమె అభిమానం గాయపడింది. 'ఏదో యుక్తి పన్ని వీడి పట్టు సడలించకపోతే....' అనుకొంది తీవ్రాలోచనలో పడిపోయి. కొడుకు సావిత్రి సాన్నిహిత్యంలో చిత్రంగా మారిపోయాడనుకొంది కళ్యాణి. తనకు తెలిసినంతవరకు కొడుకు నిగర్వి, నిరాడంబరుడూ కాదు. తమ యింట్లో పనిచేసే ఒక యువతిని యింతగా ప్రేమించగలడని, పిచ్చిగా అంతస్తులు మరిచి వివాహానికి సిద్ధపడతాడని తనే మాత్రం ఊహించగలిగినా సావిత్రిలాంటి అందమైన పడుచును ఏ రూపంలోనూ యింట్లో చోటిచ్చేది కాదు.

12

కిటికీ ఎదురుగా ఈజీచెయిర్‌లో వాలి, కన్నులు మల్లె తీగలను చూస్తున్నా హృదయ మందిరంలో ప్రణయమూర్తిని గురించి ఏవో దృశ్యాలు చిత్రించుకొంటున్నాడు హరనాథ్. ఓ అందమైన పూదోట....తోటలో సావిత్రి...." అనం పూర్తిగా ఆగిపోయింది రాజ్యం రాకతో.

సేఫ్ సెంటిమెంట్

"ఇవ్వాళ మా టీచరమ్మ నాకు తమ్ముళ్ళు కానీ, చెల్లెళ్ళు కానీ ఉన్నారా అని అడిగింది" అన్నాడు పుత్రుడు.

"ఏం చెప్పావురా?" అన్నది తల్లి.

"లేరు. నేనొక్కణ్ణే అన్నాను."

"టీచరేమన్నది?"

" 'రక్షించావ్ - భగవాన్!' అన్నది."

"ఏమిటో దీర్ఘాలోచనలో ఉన్నారు!" నవ్వింది.

"సిగ్గులేదు ఈమెకు! డంబాలు కొడుతుంది గాని. ఇప్పుడీ సమయంలో తన దగ్గరికి వచ్చే అవసరమేమిటో?"

"మీ ప్రణయదేవత ధ్యానానికి భంగం కలిగించినట్టున్నాను."

"ఏం చెప్పాలని వచ్చావు?"

"మీ సావిత్రిని గురించే."

కుర్చీలో విలాసంగా కూర్చొన్నాడు హరనాథ్.

"మీరింతగా ఆరాధించే ఆ సావిత్రి అనే ఆవిడ ఎలా ఉంటుందో. ఎంతటి గుణవంతురాలో అనుకొన్నానెంతో గొప్పగా."

"ఎంత ఉన్నతంగా అనుకొన్నా యింకా ఉన్నతురాలే ఆమె."

"ప్రేమకోసమై వలలో పడెనే పాపం పసివాడు" కీచుగా రాగం తీసి ఫక్కుమన్న రాజ్యాన్ని చూచి తెల్లబోయాడు హరనాథ్.

"సావిత్రి-సావిత్రి అంటే ఎవరో అనుకొన్నానుగాని. మీ అమ్మగారు కొన్ని సంగతులు చెప్పాక తెలిసి పోయింది. నీలకాంత యిక్కడ కొన్నాళ్లు సావిత్రిగా నాటకమాడి పారిపోయిందని!"

"నీలకాంత తెలుసా నీకు?"

"బాగా తెలుసు. రెండేళ్ళ క్రితం మదన్ అనే కాలేజీ కుర్రాడితో లేచి వచ్చి మా పక్క యింట్లో కాపురం పెట్టింది. ఇంచుమించు ఒకే వూరులో ఉన్నవాళ్ళం గనుక మా యిద్దరికీ మంచి స్నేహం ఏర్పడింది. ఆమె సంగతులన్నీ నాకు తెలియకుండా పోయేవి కాదు. లేపుకు వచ్చిన కుర్రాడు రెండు మూడు నెలలు ఉన్నాడో లేదో. బుద్ధిమంతుడిలా తల్లి దండ్రుల దగ్గరికి వెళ్ళిపోయాడు. కొన్నాళ్లు బాధగా విట్టూరుస్తూ గడిపిన నీలకాంత కోసం రోజూ ఒకరో-ఇద్దరో కార్లలో దిగే పెద్ద మనుషులను చూచి ఆవిడ స్నేహం వదిలెయ్యమని చెప్పింది మా అమ్మ. అందుకని ఎక్కువగా ఆమె సంగతులు తెలిసేవి కాదు గని ఒకరోజు ఆమె యింట్లోంచి మగవాళ్ళు పోట్లాడుకొంటున్నట్టు పెద్ద పెద్ద కేకలు వినిపించి వీధిలోకి వచ్చి నిలబడ్డాం మేము. పోట్లాడుకొన్న పులుల్లా యిద్దరు మగవాళ్ళు బయటికి వచ్చారు. చేతులు-చేతులు కలిపినట్టు వాళ్ళ జుట్లు చెదిరి బట్టలు నలిగాయి. ఒకడు మాకు తెలిసినవాడు. తండ్రి బ్లాక్‌మార్కెట్ చేసి బాగా కూడబెట్టిన స్కూటర్ మీద కూలబడి స్టార్టు చేసి. 'జాగ్రత్త! మళ్ళీ ఈ యింటి చాయల్లో కనిపించావంటే నీ బుర్ర-దాని బుర్ర తెగనరికి నేను జెయిల్లో వెళ్ళి కూర్చొంటాను.' అని హెచ్చరించి వెళ్ళిపోయాడు. రెండో అతడు ఎర్రగా చూస్తూ కారులో దూరి దూసుకు పోయాడు.

(సశేషం)

శత్రువు కొక పత్రం

సకల జగతికి మళ్ళీ సత్యం తెలిపింది ;
సమర జలధిలో మరో ముత్యం మెరిసింది ;
కయ్యానికి కాళ్ళు దువ్వేవారికి.
పూల బాటపై రాళ్ళు రువ్వేవారికి.
మేకపోతు గాంభీర్యంతో
మేలిమికోసం మీసాలు దువ్వేవారికి.
ఎంగిలి సొత్తుకోసం
ఎగసిపడి గోతులు తవ్వేవారికి
ఆ నాడూ.
ఈ నాడూ.
ఏ నాడూ
ముత్యంలా మెరిసి తెలిసే సత్యం ఒక్కటే ;
నిత్యమూ నిలచి నివసించే ధర్మం ఒక్కటే ;
సత్యం ఎప్పటికీ హతంకాదు ;
ధర్మం ఎన్నటికీ అంతం కాదు ;
శతకోటి శత్రువు లెదురొచ్చినా.
నీతి నిజాయితీలనే అస్త్రాలకు
శిరము లొంచి
శరణు వేడి
వారు కోరేది శ్వాసభిక్ష ;
అదే మరి వారికి శ్రీ రామరక్ష ;
రోషా లెందుకు ?
ద్వేషా లెందుకు ?
వేషా లెందుకు ?
కావేషా లెందుకు ?
శాంతి పొందుకు
సాగిపోని దేశ మెందుకు ?
కాలిన చేతులు
అందుకోలేవు ఆకులు ;
కాని,
విరిగిన రెక్కలు
విప్పగలవు కనురెప్పలు ?

రచన : ఎన్. వి. ఎస్. ఎన్. మూర్తి.

"రా శారదా" ఓవర్ బ్రిడ్జ్ ఎక్కబోతూ శారద చేతినందుకున్నాడు శేఖరం.

ఆమె చాలా సిగ్గుపడింది. కాని అతని ప్రయత్నాన్ని వారించకుండా చెయ్యి అందించింది.

నడుస్తూ-ఒక్కసారి అటూ యిటూ చూసింది.

రాజశేఖరం చిలిపిగానవ్వాడు "ఎవరయినా చూస్తున్నారేమో అనేనా? సిగ్గు ప డ వ ల సి న దేముంది శారదా దీనిలో?

మనం వివాహితులం.

ఈ విషయం నిరూపిస్తూనే ఉన్నాయి నీ మెడలో మంగళ సూత్రాలు.

ఇంక సంకోచం దేనికి?"

ఆమెమరింత సిగ్గుపడింది. "ప్లీజ్.... అలాటి మాటలాడ కండి"

అతని ఆసరాతో ఆమె నడవసాగింది

మెల్లగా ఓవర్ బ్రిడ్జి ఎక్కసాగారు.

"ఇలాగ నీ చెయ్యి పట్టుకుని నడిపిస్తూంటే....నాకు ఆనాడు అగ్నిహోత్రం చుటూ ప్రదక్షిణ చెయ్యడం...."

గట్టిగా అతని చెయ్యి నొక్కింది శారద. ఈసారి అతను కొంచం మెల్లగా అన్నాడు— "బిందెలో ఉంగరం తీసే టప్పుడు సరిగ్గా యిలాగే మృదువుగా నొక్కావు నా చేతిని. చాలామంది ఆడ పిల్లలు గిచ్చు తారటగా?"

చెయ్యి విడిపించుకో బోయిందామె. "ఇంకేమీ అనునులే"

ప్లాట్‌ఫారం మీదకు వచ్చారిద్దరూ.

కోర్కెల తలపుల వలపులలో
వయస్సు ప్రాధాన్యత వెనుక
బడవలసిందే! తాతయ్యలు
తాజ్‌మహాల్ సందర్శించిన
క్షణమే హానీమూన్!

అక్కడ చాలా కోలాహలంగా ఉంది.

"త్వరగా పదండి. చోటుదొరకదేమో!" ఆగి ఉన్న రైలుని చూస్తూ అంది శారద.

"అటువంటి ఆత్రుత నీ కనవసరం శారదా! ఈ రైలుకిముందే తెలుసు మనం హనీమూన్ వెళ్తున్నామని. అందుచేత మనకి ప్రత్యేకంగా ఓ కూపే."

కండక్టర్ శేఖరం అందించిన టికెట్స్ చూసి చిన్న పెట్టెవద్దకు తీసుకు వెళ్ళాడు.

''ఇదేమీటుపే. లోపలకి వెళ్ళి కూర్చుంటారా?''

''థాంక్స్'' అని లోపలికి ప్రవేశించాడు శేఖరం. అటు తిరిగి ఓసారి నవ్వుకుని మళ్ళీ ఓసారి వెనక్కి తిరిగి శేఖరాన్నీ శారదనీ చూసి—కదిలి పోయాడు కండక్టర్.

శారద ప్లాట్‌ఫారం మీదే నిలబడి ఉంది.

పోర్టర్ మాత్రం పెట్టె బెడ్డింగూ లోపలపెట్టి డబ్బులు తీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

శేఖరం పెట్టె చివరకు వచ్చి చెయ్యి జాపాడు. ఆమె సంకోచంగా నిలబడింది.

"తప్పులేదు శారదా. ఎవరూ ఏమీ అనుకోరు. నువ్వసలే సుకుమారివి అందులోనూ...."

శారద అతని సాయంతో పెట్టెలోకి నడిచింది. లోపలికి నడిపించాడు శేఖర్.

"ఈ పెట్టె మనయిద్దరికీ ప్రత్యేకం ఇది నీకు నచ్చిందా?"

''చాలా బాగుంది. దీనిలో మన యిద్దరికీ అతి చక్కని ఏకాంతం, చివరకు మన ప్రశాంతతనీ ఏకాంతాన్నీ భగ్నం చేసేందుకు అటెండర్ కూడా ఉండదు. అవసరమైతే వెళ్ళి పిలవవలసిందే.''

''చాలా చక్కగా ఉంది. కానీ....ఛార్జీ ఎక్కువ కాదూ?''

''మరచి పోకు శారదా .... మనం వెళ్తున్నది మామూలు ప్రయాణం కాదు. హనీమూన్. సుఖంగానరదాగా, సరసంగా జరగవలసిందే డబ్బు ప్రసక్తిలేనే లేదు. దీనికోసమే ఎంతో శ్రమపడి వెయ్యిరూపాయలు....''

''క్షమించండి .... ఇక అవసీఎ వద్దు....''

కిటికీ పక్కగా కూర్చుంది శారద.

''రైలు కదలాక విండో మూసి వేస్తాను'' అంటూ ఆమె పక్కన కూర్చున్నాడు రాజశేఖరం.

ఇక రైలు బయలుదేరడానికి ఐదు నిముషాలు మాత్రమే వ్యవధి ఉంది.

శారద నొసటి మీది స్వేద బిందువులను చూసి నొచ్చుకుంటున్నట్లున్నాడతను ''సారీ శారదా నువ్వు చాలా అలసిపోయావు. శ్రమపెట్టాను నిన్ను ఏదయినా డ్రింక్ తీసుకుందామా?''

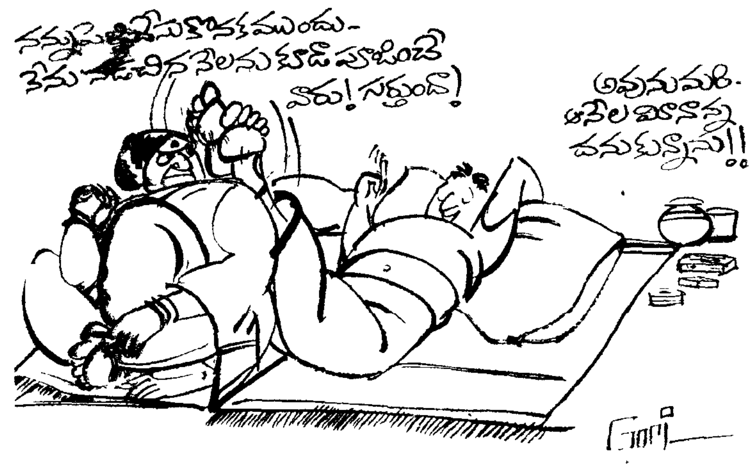
''నిమ్మరసం దొరికితే....''

అటెండర్‌ని పిలిచి ఆర్డరిచ్చాడు రాజశేఖరం.

''ఐస్ వేసిన నిమ్మరసం అర్జంటుగా రెండుగ్లాసులు పట్రా.''

ఆమె నొసలు తుడిచి—గ్లాసందించాడు. తనూ ఒకటి తీసుకున్నాడు.

''అలసట తీరిందా? ఎండలో వచ్చాం అందుకే మరీకంది పోయావు. ఇంత సుకుమారం అయితే ఎలా శారదా?''

సంతృప్తిగా నవ్వింది శారద.

రైలు కదిలింది.

తలుపుమూసి వచ్చాడు రాజశేఖరం

ఆమెవంక చూసి చిలిపిగా నవ్వుతూ- "అమ్మడూ, యీ గులాబిరంగు చీర నీకెంత చక్కగా అమరిందో తెలుసా? నీ అందం మరో వెయ్యి రెట్లయింది." అన్నాడు.

"వొద్దు మరీ చిన్నపిల్లాడిలా...."

ఆమెచుబుకాన్ని వేలితో పైకెత్తి అన్నాడు రాజశేఖరం...."మనం చిన్న పిల్లలం కామూ? పెళ్ళయినంత మాత్రాన మరీ పెద్దవాళ్ళమయి పోయామా?"

ఆమె ఏమీ అనలేదు.

అతను బ్యాగ్‌లోంచి పూలదండలు తీశాడు. "ఈ గులాబీ నీ తలలో...."

ఆమె తలలో గులాబి గుచ్చి మిగిలిన పూలను ఆమెపై పార బోశాడు.

అవన్నీ పక్కమీద పరచుకున్నాయ్. "ఈ పూలపాన్పుమీద నిన్ను చూస్తుంటే మన శోభనమే గుర్తుకి వస్తోంది. శారదా. ఆరాత్రి కూడా యిలాగే...."

అతనిపైకి వాలి తన వేళ్ళతో అతని పెదవులను మూసింది శారద.

అతనామెకు చాలా దగ్గరగా జరిగి మెడచుట్టూ చెయ్యివేసి "నేను చాలా అదృష్టవంతుణ్ని శారదా! నిజంగా.... నువ్వు నన్ను కరుణించి ..." అన్నాడు.

ఆమె అతని మాటకడ్డు పడుతూ — "అదేమీకాదు. నేనే అదృష్టవంతురాలిని కానీ కట్నం తీసుకోకుండా నన్ను చేసుకున్నారు. నాలో ఏముందని?" అంది

అతని చేతిని మృదువుగా స్పృశిస్తూ.

"కట్నం....శారదా నిన్ను పొందడం నేను చేసుకున్న జన్మజన్మాల పుణ్యం

శారద పేరంటే నా కమిత యిష్టం. అందుకే అవసరమున్నా లేక పోయినా పదేపదే నిన్ను నోరారా పిలుచుకుంటాను.

నువ్వు నాకెంతో అందమైన దానివిగా కనిపిస్తావు. సాక్ష్యం కావాలంటే యింకా దగ్గరగా వచ్చి నా కన్నులలోకి చూడు.

నీ కంఠం మధురం నువ్వు నోరు విప్పితే సంగీతం వింటున్నట్లే ఉంటుంది

నువ్వు తెలివయిన దానివి. ఎదుటి మనిషి మనసెరిగి మసలుకోనడం. నీకు కరతలా మలకం.

రూపాయలకంటె రూపం విలువైనది.

ఐశ్వర్యంకంటె అంతర్యం గొప్పది.

ఇంత కంటే నాకేం కట్నం కావాలి, శారదా?"

"ఓహో! నామాట వింటారా మరి?"

"చెప్పు శారదా! నీమాట వినడం కంటెనాకు ఆనందం ఏముంటుంది?"

"నాలాంటి ఆడవాళ్ళు చాలామంది ఉండవచ్చు కానీ మీ వంటి మొగవారు మీ రొక్కరే. మీరు నాకు లభించడం- ఎన్ని జన్మాల పుణ్యమో!"

"అలాగా!" నవ్వాడు రాజశేఖరం. "నేనంటే నీకు అమిత ప్రేమకదూ?"

"అక్కడికి మీకు నా మీద ప్రేమ లేనట్లు? ఆ విషయంలో యిద్దరమూ ఒకరి కొకరం తీసిపోము"

"నిజమే శారదా ప్రేమ విషయంలో మనం యిద్దరమూ ఒకటే చరిత్రలో ... షాజహాన్. ముంతాజ్ బేగం వీళ్ళగురించి విన్నాము కదూ?"

"ఊఁ ఆ ప్రేమ చిహ్నంగా తాజ్ మహల్ ఉంది కదూ?"

"అవును శారదా వారి ప్రేమలాగే ఆ తాజ్ మహల్ కూడా నిరుపమానం.

శోభనంనాటి రాత్రి నీకేం కావాలని

సింకింగ్ థాట్స్

● "ఎక్కువగా తాగి-తాగి నా కష్టాలన్నింటినీ అందులో ముంచేశాను."

"నీవూ మునిగిపోయావు!"

"లేదు వాటిని ముంచి, నేను యీత నేర్చుకుంటున్నాను; మెల్లిగా ఒడ్డు చేరుతాను!"

నే నడిగితే ఎన్నోసార్లు బ్రతిమాలించుకుని....''

"తాజ్ మహల్ చూడాలనుందన్నాను.''

"ఆలస్యంగా అయినా నీ కోరిక తీర్చగలుగుతున్నందుకు సంతోషంగా ఉంది నాకు. ఆలస్యాన్నీ నా అసమర్థతనీ మన్నిస్తావు కదూ!''

"ఎంత కఠినంగా మాట్లాడుతున్నారు!''

శారద కన్నులలో నీరు నిండింది.

"కాదు శారదా నిన్ను బాధపెట్టాలని కాదు. నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే యీ హనీమూన్....''

"మీతో సహజీవనమే ఒక సౌభాగ్యం. మీ సన్నిధే శతకోటి స్వర్గాలసీమ. ఇంతకంటె పెన్నిధి నాకింకేమీ అవసరం లేదు. నా మనసు మీకు తెలియదూ!''

"తెలుసు శారదా తెలుసు.... అందుకే యీ కార్యక్రమం ఏర్పాటుచేసింది''

ఆమె కన్నులను వేలితో తుడుస్తూ అన్నాడు శేఖరం "మనం ముందుగా ఆగ్రావెళ్తాం.

తాజ్‌మహల్ నీ అంత అందంగా

ఉంటుంది శారదా. ముందరి మైదానంలో చక్కని పచ్చికా. ఫౌంటిన్లూ—చాలా ఆహ్లాదకరంగా ఉంటుంది. సాయంత్రాలు ఆ పచ్చికలో కూర్చుని మనం కబుర్లు చెప్పుకుంటూ తాజ్‌మహల్ చూద్దాం.''

''శరత్ పౌర్ణమి వెన్నెలలో పాల రాత్రి తాజ్‌మహల్ ఎంతగా మెరుస్తుం దట?''

''అందుకే మన ట్రిప్ యిప్పుడు వెయ్యడం. పౌర్ణమి వెన్నెలలో తాజ్ మహల్ చూసి- ఆగ్రా ఫోర్టూ, ఫతేపూర్ సిక్రీకూడా చూసి అప్పుడు ఢిల్లీ వెళ్దాం.''

రైలు ఆగింది.

కాస్త పెద్దస్టేషనే.

''ప్రయాణపు సందడిలో నువ్వు సరిగ్గా భోజనం చెయ్యలేదు. ఏమయినా తీసుకుం దామా శారదా?''

''మీకు ఆకలి వేస్తూంది. పదండి ఏమయినా టిఫిన్ తీసుకువద్దాం.''

''నీకు దిగివెళ్ళాలని ఉంటేసరి. లేక పోతే యిక్కడికే తీసుకురమ్మంటాను.''

''వొద్దు మనమే వెళ్ళివద్దాం.''

ఇద్దరూ దిగారు.

రెండు ఆపిలు పళ్ళూ. అర డజను అరటిపళ్ళూ తీసుకుని - బాటిల్ నిండా వాటరు నింపుకున్నారు.

టైముచూసి ఏదో గుర్తుకు వచ్చినట్లు ట్రాన్సిస్టర్ ఆన్ చేశాడు రాజశేఖరం.

శారద - హాండీక్రాఫ్ట్స్ స్టాల్‌లో అద్దాల బీరువావెనక ఉంచిన బొమ్మలను చూస్తూంది.

''నీకు ఏదైనా నచ్చితే తీసుకుందాం శారదా!''

''ఆ రాధాకృష్ణుల బొమ్మ మీ కెలా గుంది?''

మారు మాట్లాడకుండా రెండు వదు లందించి ఆ బొమ్మని తీసుకున్నాడు శేఖరం.

''మన హనీమూన్‌కి జ్ఞాపకచిహ్నంగా మంచిబొమ్మ ఎన్నిక చేశావు శారదా!..:'' అభినందించాడు శేఖరం.

శారద ఆనందంగా చూసింది.

రైలు కూత వేసింది.

''పద శారదా....''

పదిలంగా పొదివి పట్టుకుని నడిపిం చాడు శేఖరం. శారద, శేఖరం కుపేలో కూర్చున్నాక కదిలింది రైలు.

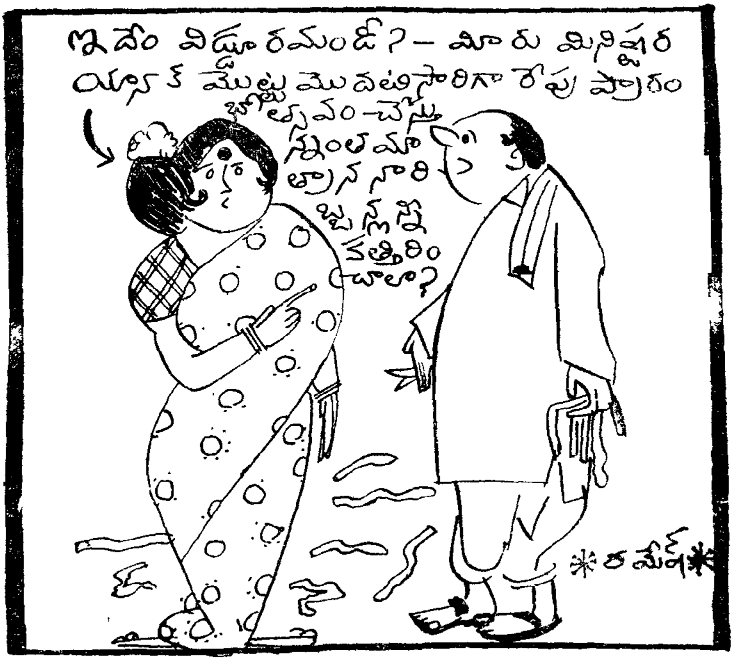
ఢిల్లీనుంచి నాగపూర్ వద్దామా?''

ఆపిల్‌ముక్క శారదనోటి కందించాడు శేఖరం.

''లేకపోతే బృందావన్ గార్డెన్సూ అవీ చూసి....''

''మైసూరుకూడా వెళ్తామా?''

''ఊఁ. బృందావన్ గార్డెన్స్ చక్కగా ఉంటాయిట. ముఖ్యంగా - విద్యుద్దీపాల అలంకరణ చాలా చక్కగా ఉంటుందట. గార్డెన్స్‌లో చిన్నలేక్ ఉందట. కావా

అంటే మనం బోట్ షైరుకూడా చెయ్యవచ్చు."

"వొద్దు ...నాకు భయం."

నవ్వాడు రాజశేఖరం "పక్కన నేనుంటాను శారదా!"

"సరే తరువాత?"

"ఇంకేముంది? తిరిగివస్తూ విజయవాడలో దిగి ..."

"సరే. మరి వెళ్తున్నప్పుడు విజయవాడలో దిగొద్దూ?"

"వొద్దు శారదా....వొద్దు. విజయవాడలో దిగి రఘుదగ్గరికి వెడితే...."

"వెడితే?"

"మన హనీమూన్‌కి అంతరాయం కలుగుతుంది."

"పోనీ? వాళ్ళకి చెప్పేస్తాం. మేం హనీమూన్ వెళ్తున్నాం, మమ్మల్నాపకండి –అని."

"శారదా!"

నవ్వింది శారద. "ఎంత కోపం వచ్చేసింది! చెప్ప లెండి .... అసలు మనం విజయవాడలో దిగవద్దు."

"నువ్వు మంచివానివి...." ఆమెను దగ్గరకు తీసుకుని బుగ్గలు నిమిరాడు.

చీకటి పడుతోంది.

"ఈ రైలు విజయవాడ వెళ్ళేసరి కెంత టైమౌతుంది?"

"తెల్లవారుతూంటే చేరుతుంది. ఈ రాత్రి గడిచి తెల్లవారాలి."

"ఈ రాత్రి రైలులో నాకు నిద్దర రాదేమో!"

"ఎందుకని శారదా?"

"చిరకాలవాంఛ నెరవేరుతున్న ఆనందంలో నిద్రకు తావెక్కడ? మీరుమాత్రం నిద్రపోగలరా?"

"లేదు శారదా. నా మనసు సంతోషంతో తేలిపోతోంది. ఈ హనీమూన్ అయ్యేవరకూ మనకి నిద్ర రానేరాదు. ఎంత ఎదురుచూశాం యీ హనీమూన్ కోసం!"

"మనం యిలా వెళ్ళామని తెలిస్తే ఎవరయినా ఏమనుకుంటారో?"

"ఏమీ అనుకోరు. ఈ రోజుల్లో పెళ్ళయిన ప్రతి దంపతులూ హనీమూన్ వెళుతూనే ఉన్నారు..."

"అందరూ కాదు. అవకాశం ఉన్న వాళ్ళనండి-"

"అదే. అవకాశం రావడం మనకి ఆలస్యమైంది. అంతే. అందుకని మనం యిప్పుడు వెళుతున్నాం. దీనిలో మరోలా అనుకుందు కేముంది?"

"అందరూ మీ అంత నిర్మలంగా ఆలోచించరు."

"ఒకళ్ళతో మనకి పనేముంది? నాకు నువ్వూ. నీకు నేనూ. అంతే. ఏం?"

"సరిగ్గా అంతే."

పగటిపూట పారిజాతాలు అట్టే పరిమళించవు. చీకటిపడటం తడవు- పూలు వెర్రిగా పరిమళించి మనుష్యుల్ని మంత్రిస్తాయి.

ఆ చిన్న కూపేలో సంపెంగలూ జాజులూ మధురమైన సువాసనలు నింపుతున్నాయి.

శేఖరం లేచి కిటికీలకు అద్దాలు దించాడు పెద్దదీపం ఆర్పి- "చీకట్లో బాగుంటుంది కబుర్లు చెప్పుకుందుకు. ఔనా శారదా?" అన్నాడు

ఎక్స్ ట్రా యూజ్

● ఆమె ఆతనితో లేచిపోయింది. కొద్ది రోజుల తరువాత ఆమె తండ్రి నుంచి ఆమెకో టెలిగ్రామ్ వచ్చింది. అందులో యిలా వుంది:

"నీవు తిరిగి యింటికి రాక....నీవు చేసిన పనికి నిన్ను క్షమించేశాం."

జ్యోతి

పెళ్ళికూతురిలా సిగ్గుపడింది ఆమె.

''అందుకే అన్నారు శారదా. నీ సౌందర్యం కాలానికి కరిగిపోనిదని.''

''ఎవరయినా వింటే నవ్వుతారు.''

''ఇక్కడెవరూ లేరు శారదా. నువ్వూ నేనూ-అంతే.''

నీలిదీపం మెత్తగా వెలుగుతోంది.

శారదవడిలో తల పెట్టుకుని పడుకున్నాడు శేఖరం.

ఇద్దరిమధ్యా ఎడతెగని కబుర్లు.

కాలగమనమే మరచిపోయారిద్దరూ.

తెలియకుండానే ఎప్పుడో నిద్రలోకి జారుకున్నారిద్దరూ.

రైలు విజయవాడ చేరుకునే సరికి ఉదయం ఏడుగంటలయింది.

శేఖరం కోరిన నీలిరంగుచీర కట్టుకుని అటువంటిదే జాకెట్ వేసుకుంది శారద.

శారదకునచ్చిన కాఫీకలర్ ప్యాంట్‌లో గ్రేకలర్ షర్టుటక్‌చేసుకుని లాంఛనంగా కాఫీకలర్ కాటన్‌కోటు భుజంమీద వేసుకున్నాడు శేఖరం.

ఇద్దరూ రైలుదిగి రిఫ్రెష్‌మెంట్‌స్టాల్ వంక నడవసాగారు - ఒకరినొకరు తనివి తీరా చూసుకుంటూ.

విజయవాడ స్టేషన్ ఎప్పటిలాగే కోలాహలంగా ఉంది.

శారదనీ శేఖరాన్నీ చూసి ఎవరో కుర్రాడు కొంటెగా నవ్వి- పక్కనున్న

వాడితో- ''కాలం మా రి పో యిం ది-'' అన్నాడు.

అవేమీ వినిపించుకోలేదు శేఖరం.

''తాతయ్యా!''

వినిపించుకోలేదు రాజశేఖరం. తనని కాదన్నట్లు నడవసాగాడు.

''మామ్మా....''

శారద ఆగింది.

పన్నెండేళ్ళ కుర్రాడు వచ్చి ఆమె చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

''మధూ!''

రాజశేఖరంకూడా ఆగాడు.

ఇంతలో రఘు వచ్చాడు వారినిచూసి.

''నాన్నా! అరె! .... అమ్మ కూడా వచ్చింది! ఎక్కడినుంచి నాన్నా? యింటి దగ్గరనుంచేనా? ఇలా వస్తున్నట్లు ముందు ఉత్తరమైనా వ్రాయలేదేం?''

''సరే కాని నువ్వెందుకు వచ్చావు స్టేషన్‌కి?'' [illegible] అడిగాడు రాజశేఖరం.

''[illegible] ద [illegible] [illegible] చేతి [illegible] ంగ్ హోమ్‌లో చేర్చి [illegible] అమ్మ మనసే [illegible]ంగా ఉంటుందికదా అని [illegible] అని స్టేషన్‌కి వచ్చాను. ఊహించని విధముగా మీరే ఎదురయ్యారు!''

''కోడలి కేమైందిరా?'' ఆత్రుతగా అడిగింది శారద.

''ఫ్రాక్చరయిందమ్మా. ఎక్స్‌రే తీసి చెపుతానంది డాక్టర్.''

వాళ్ళు మాట్లాడుతుండగానే శేఖరం పోర్టరుని తీసుకొని కుపేలోకి నడిచాడు.

ఆ పూలూ అవీ అతన్ని చూసి వెక్కిరిస్తున్నట్లు నవ్వాయి. బాధగా సామాను పోర్టర్ కందించి నడిచాడు రాజశేఖరం.

''రఘూ!.... ఈ సామాను పట్టించుకుని నువ్వెళ్ళు టిక్కెట్స్‌మీద రిఫండ్ వస్తుందేమో కనుక్కొని నేనూ అమ్మా మెల్లగా వస్తాం.''

''అలా కాదు నాన్నా. ఆ పని నేను చూస్తాను. అనవసరంగా మీ కెందుకు శ్రమ? మీరు బయల్దేరండి-''

కాదనకుండా నడిచాడు శేఖరం.

శారద జాలిగా చూస్తోంది తనవంక. [illegible] కదిలింది.

''[illegible] ఎందుకని అడిగి....'' [illegible] చెప్పి, శేఖరం ''[illegible]'' అని చెప్తాం అంత [illegible]?

[illegible] జీవితమంతా [illegible] సంవత్సరాలు కష్టపడి డబ్బు కూడబెట్టాం. కాని మనం [illegible]కి నోచుకోలేదు శారదా. రఘు వైపుకి చూస్తే మనం యిక్కడ కొన్నా

ళ్లుండక తప్పదనిపిస్తూంది. కోడలు నర్సింగ్ హోమ్‌లో చేరింది కనుక మనం ఆర్థికంగానూ ఆదుకోవలసి ఉంటుంది. సారీ శారదా.... ఇలా జరుగుతుందను కోలేదు''

''జ్ఞాపకమొచ్చింది మళ్ళీ మనం హనీమూన్ వెళ్ళగలమేమో! ఏయస్సైంకీ పైబడినా మన అనురాగం చెక్కు చెదరదు! అవకాశం వస్తే యిప్పుడైనా మన కోరిక నెరవేరుతుంది. మనసు ప్రధానం కాని వయసుతో సంబంధం లేదు. మనం యింకా వృద్ధులం కాలేదు. హనీమూన్ వెడితే అది మరింత ఆహ్లాదకరంగా ఉంటుంది.''

''నీ సన్నిధిలో నేనేనాటికీ ముసలి వాడిని కాను.''

''నేనూ అంతే''

''తాతయ్యా నువ్వు పంచెలు కట్టు కునే వాడివి కదా మరి సూటెందుకు వేసు కున్నావ్?'' అడిగాడు మధు.

''తలపోటి అయినా తలపు మాత్రం వాడి. అందుకని....'' నవ్వాడు రాజశేఖరం.

ఏదో గుర్తుకి వచ్చినట్టు అంది శారద ''బట్టల షాపులో మీకు రెండు పంచెలూ నాకు నాలుగు ముతక చీరలూ తీసుకుంటే నా చీరలు కోడలికిచ్చేస్తా. మీ సూటు అబ్బాయి కిచ్చేస్తే మనం చెప్పు కున్నట్టు అబ్బాయి మనం కోరిన ముందుగా పంచె కట్టుకోవటం సిగ్గేస్తుంది'

''నిజమే శారదా, అలాగే చేద్దాం.''

బట్టల షాపు ముందు రిక్షా ఆపిం చాడు రాజశేఖరం.

మనసు మమత

[కేంద్ర ప్రభుత్వ అవార్డు పొందిన నాటకం]

(గత సంచిక తరువాయి)

మధు: బాగా ఆలోచించు. ఆమె ఎవరో, ఏ కులమో, ఎటువంటిదో నీ కేమీ తెలియదు. ఆమెతో పరిచయం నీకు చాలా స్వల్పం. పెళ్ళయిన తర్వాత నీ ప్రియులైన తల్లినే కాదు, నీ వాళ్ళందర్నీ ఎదిరించి తట్టుకోగల గుండెధైర్యం; మనో విబ్బరం నీ కుండాలి. ఆ తర్వాత పరిస్థితులకు లొంగిపోయి ఈమెని నడి సముద్రంలో వదిలి తప్పు కుంటానంటే నీ ప్రాణాలు తీయక మానను. కనక, అన్ని విష యాలూ ముందుగా తూకంవేసి ఒక నిర్ణయానికి రా.

మనో: మంచి చెడ్డలన్నీ పూర్తిగా ఆలో చించుకునే ఈనిర్ణయానికొచ్చాను. శారదకోసం నా తల్లినే కాదు, ఈ ప్రపంచానికే ఎదురు తిరుగుతాను. అసలా అవసరం కలగదు. నా కోరిక మా అమ్మ కాదనదు. తప్ప కుండా మమ్మల్ని హృదయపూర్వ కంగా దీవిస్తుంది.

మధు: నిన్నంతగా ప్రేమిస్తుంది గనకే ఆ తల్లి మనస్సు గాయపడ్తుంది. ముక్కూ మొహం ఎరగని ఓ అనాధని పెళ్ళి చేసుకుంటానంటే ఏ తల్లీ అందుకు అంగీకరించదు.

మనో: కానీ, నా తల్లికి ముఖ్యం నా సంతోషం. నా సౌఖ్యం; అదే ఆమెకి ఆనందం. నా తల్లి నన్ను తప్పక దీవిస్తుంది. ఒక అనాధ జీవితానికి ఆశ్రయం ఇచ్చినందుకు ఆమె ఆత్మకు శాంతికలుగుతుంది.

మధు: ఆత్మకా?

మనో: అవును మధూ. నా తల్లి ఆత్మకే. ఆమె ఈ లోకంలో లేదు.

మధు: మరిన్నాళ్ళూ....

మనో: క్షమించు మధూ! నీతో అబద్ధం చెప్పాను. నిజంగానే మీ అమ్మ నిన్నొకని చనిపోయిందని ఆమెని ద్వేషిస్తుంటే, నిన్ను మార్చాలని నీలో మార్పు కొద్దిగానైనా తీసుకు రావాలని, మాటి మాటికీ నా తల్లి ప్రేమ గురించి చెపుతూ వుండే వాడిని. తల్లిప్రేమ అంటే ఎటు

వంటిదో నీకు తెలియజేయాలని తాపత్రయ పడేవాడిని.—మా తల్లి గతించి అప్పుడే ఐదుసంవత్సరాలైంది. ఆమె నన్ను ఎంతగా ప్రేమించేదో మాటల్లో చెప్పడం కష్టం. నాకోసం ప్రాణం ఇచ్చేది. అప్పుడు నేను స్కూల్‌ఫైనల్ పరీక్షలు వ్రాస్తున్నాను. అమ్మకి బాగులేదని ఉత్తరం వచ్చింది. ఎలాగూ రెండు రోజుల్లో పరీక్ష అయినాక వెళుతున్నాను కదా అప్పుడు చూదొచ్చుఅనుకున్నాను.

మధు: ఐ యామ్ వెరీ సారీ మనూ! గతం జ్ఞాపకం చేసినవాడినై నిన్ను బాధపెట్టాను!

మనో: హుఁ. నా తల్లిని నేను మరచి పోయిందెప్పుడు మధూ. నువ్వు క్రొత్తగా జ్ఞాపకం చేయడానికి. ఆమెని మరవడం ఈ జీవితంలో జరుగదు.

మధు: (టాపిక్ మార్చుతూ) ఆఁ ఇంతకీ శారదని నువ్వు నిజంగా పెళ్ళి చేసుకుంటావా?

రచన: విజయబాబు

కానీ, పరీక్ష అయ్యేవరకూ ఆమె ప్రాణం ఆగలేదు. నా కోసం చూసిచూసి కళ్ళు మూసింది. అమ్మ పోయినట్లు టెలిగ్రాం వస్తే పరీక్ష మానుకుని వెళ్ళాను. కానీ ఏం లాభం? నన్ను చూచే శక్తిలేని నా తల్లి శవాన్ని చూశాను. బ్రతికుండగా నేను ఏ మాత్రం బాధ పడినా ఓర్చుకోలేని నా తల్లి, నేను గుండె బాదుకొని ఏడ్చినా, వినబడనీ కనబడని ఏ దూరతీరాలకో వెళ్ళిపోయింది మధూ. వెళ్ళి పోయింది.

మనో: నువ్వు ఒప్పుకుంటే....

మధు: నేను ఒప్పుకోవడం ఏమిటోయ్ మధ్య! శారద ఉద్దేశ్యం కనుక్కుందాం.

మనో: నువ్వుచెబితే కాదంటుందా?

మధు: అదేం కుదరదు ఆమెని నీ ఎదురుగానే పిలిచి అడుగుతాను. ఒప్పుకుంటే లైన్ క్లియర్. సరేనా?

మనో: సరే. నే నలా బయటవుంటాను. నువ్వు పిలిచి అడుగు.

మధు: ఏం. సిగ్గా?

మనో: (తలాడించాడు 'ఔ' నన్నట్లు)

మధు: ఈ మాత్రానికే సిగ్గు పడేవాడివి రసికాగ్రణివనే పేరెలా తెచ్చుకున్నావురా?

మనో: బజార్‌లో దొరికేవస్తువును కొనుక్కోడానికి సిగ్గెందుకురా. నీకు బొత్తిగా ఎక్స్‌పీరియన్స్ లేదు పూర్ ఫెలో!

మధు: ఆ ఎక్స్‌పీరియన్స్‌లో రిచ్‌నెస్ అక్కరలేదుగాని. యిక్కడేఉండి ఆమె చెప్పేజవాబు నీ చెవుల్తోనే విను. (లోపలికి చూసి పిలుస్తూ) చెల్లాయ్! శారదా!

శార: (భయంగా వస్తూ) ఏంఅన్నయ్యా?

మధు: యిలా రామ్మా. కూర్చో! ఫర్వాలేదు కూర్చోమ్మా!

శార: (బిడియపడుతూ ముడుచుకు కూర్చుంది)

మనో: (సిగ్గుపడుతున్నాడు)

మధు: ఆఁ చూడు. వీడు - అదే - మనోహర్ గురించి — నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

శార: నీకు తెలీదా అన్నయ్యా?

మధు: తెలుసులే! నీ అభిప్రాయం ఏమిటా అని.

శార: నీ అభిప్రాయమే నా అభిప్రాయం

మధు: నో, నో అలా తప్పించుకుంటే కాదు. యిలాంటి విషయాల్లో ఇతరుల ఉద్దేశ్యాలతో ప్రమేయం పెట్టుకోకూడదు. నీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటో ఉన్నదున్నట్లు ఫ్రాంక్‌గా చెప్పేయ్.

శార: (ఏమీ చెప్పదు)

మధు: చెప్పమ్మా! పోనీ వాడి గురించి నేను చెబుతూ ఉంటాను. నీకు నచ్చని విషయం చెప్పేటప్పుడు కాదని చెప్పు.

శార: అలాగే.

మధు: వీడు-బాగా డబ్బున్నవాడు. నాతో చదువుకుంటున్నవాడు. నా దృష్టిలో అందగాడే. ఏం?

శార: (ఔనన్నట్లు తలూపింది)

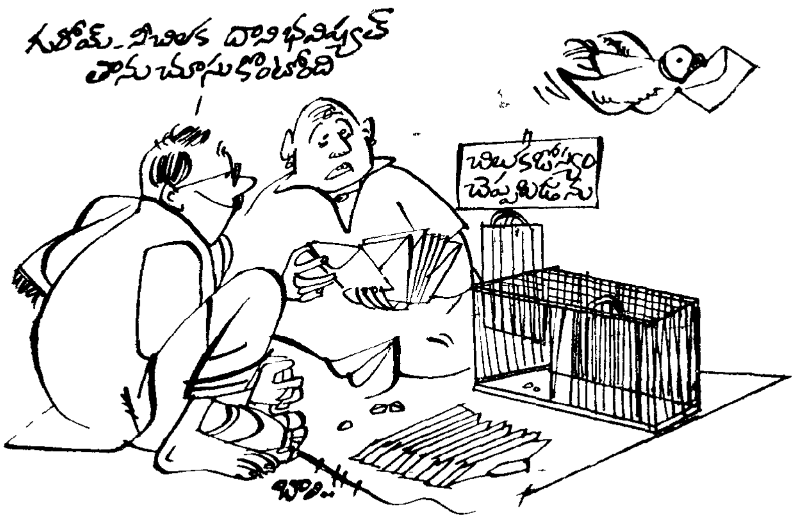
మధు: తల్లిదండ్రులకు ఒక్కడే కొడుకు. ఆఁ అన్నట్లు-తల్లి లేదు.

శార: అదేం! యిప్పటి వరకూ అతని తల్లిగారి సంగతే అడుగడుక్కీ చెప్పేవారు!

మధు: అది వాడి చిలిపిచేష్టల్లో భాగం. వాళ్ళఅమ్మ వాడిని ఎంతగానో ప్రేమిస్తోందని చెబితే, వాడిపైన నాకు ఈర్ష్యపుట్టి ఏడుస్తానని వాడి ఏడుపు. కాని యిప్పుడే వాడు ఏడుస్తూ చెప్పాడు తనతల్లి పోయి అయిదేళ్ళయిందని.

శార: అయ్యో పాపం!

మధు: సరే, అసలు సంగతేమిటంటే, వీడు-నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలను

కుంటున్నాడు—అదీ నువ్వు ఒప్పుకుంటేనే.

శార: ఆఁ! (గతుక్కుమన్నది)

మధు: నీ కిష్టమేనా?

శార: ఆఁ....(ఏమీ చెప్పలేకపోయింది)

మధు: సందేహించకు. నీ ఉద్దేశ్యం ఉన్నదున్నట్లు చెప్పేయ్. ఇలాంటి విషయాల్లో మొగమాట పడకూడదు.

శార: అది కాదన్నయ్యా. యిప్పుడు నా పెళ్ళి సంగతెందుకు?

మధు: చెల్లాయ్! నే నడిగిందానికి జవాబు చెప్పు. అవును, కాదు, అంతే!

శార: (భయం, దుఃఖాలతో కళ్ళనీళ్ళు తిరిగాయి)

మధు: చెప్పు చెల్లాయ్. వీణ్ని చేసుకోడానికి యిష్టముందా, లేదా? చెప్పు!

శార: లేదు.

మనో: (యింతసేపూ ఆతృతగా వున్నవాడు షాక్ తిన్నాడు.)

మధు: (మనోహర్‌ని చూపి) లేదు.

మనో: (ఏడుపుమొఖం పెట్టాడు.)

మధు: చూడు చెల్లాయ్! తొందరపడి జవాబు చెప్పావేమోనని అనుకుంటున్నాను. బాగా ఆలోచించు. మను చాలా మంచివాడు. ఉదారుడు. సంస్కారప్రియుడు. బాగా డబ్బున్నవాడు. యిలాంటి సంబంధము నీకు దొరకాలంటే ఎన్నో వేలకట్నం గుమ్మరించాలి. వాడికై

వాడు విన్నుకోరి చేసుకుంటానంటున్నాడు. నీ కోసం. నీ ప్రేమకోసం. అయినవాళ్ళందరీ. అవసరమైతే ఈ సమాజాన్నే ఎదిరిస్తానని ముందుకొచ్చాడుకనక,.

శార: క్షమించన్నయ్యా!....

మధు: పోనీ ఏమైనా డౌట్స్ వుంటే అడుగమ్మా!

శార: ఏమీలేవు. కానీ నేను చేసుకోను. క్షమించు.

మధు: అసలు పెళ్ళే చేసుకోవా?

శార: చేసుకోను.

మధు: (మనోహర్‌తో) చేసుకోదు. విన్నావా? పెళ్లే చేసుకోదు. అన్నకు తగ్గ చెల్లెలే! జీవితాంతం మేం బ్రహ్మచర్యమే అవలంభిస్తాం.

శార: (మనోహర్‌తో) క్షమించండి.

మనో: ఫర్వాలేదు. మీ అభీష్టం చెప్పారు. అది నెరవేరాలని హృదయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను. తొందర పడినందుకు నన్నే మీరు క్షమించాలి.

మధు: బాధపడకు బ్రదర్! మెన్ ప్రపోజెస్ అండ్ ఉమన్ డిస్పోజెస్! ఏంచేస్తాం చియర్ అప్.

[నవ్వాడు. మనోహర్ నవ్వు తెచ్చుకున్నాడు. నేపథ్యంలో పాట చరణం రిపీట్ అవుతుంది.]

పాట చరణం:—

ఏ మొక్కలో పూచినపువ్వో
ఏ సుందరి సిగలో నవ్వో!
ఏ చెట్టున కాచిన పండు
ఏ దేవుని కడుపునిండో!
ఎవరికి తెలుసు?

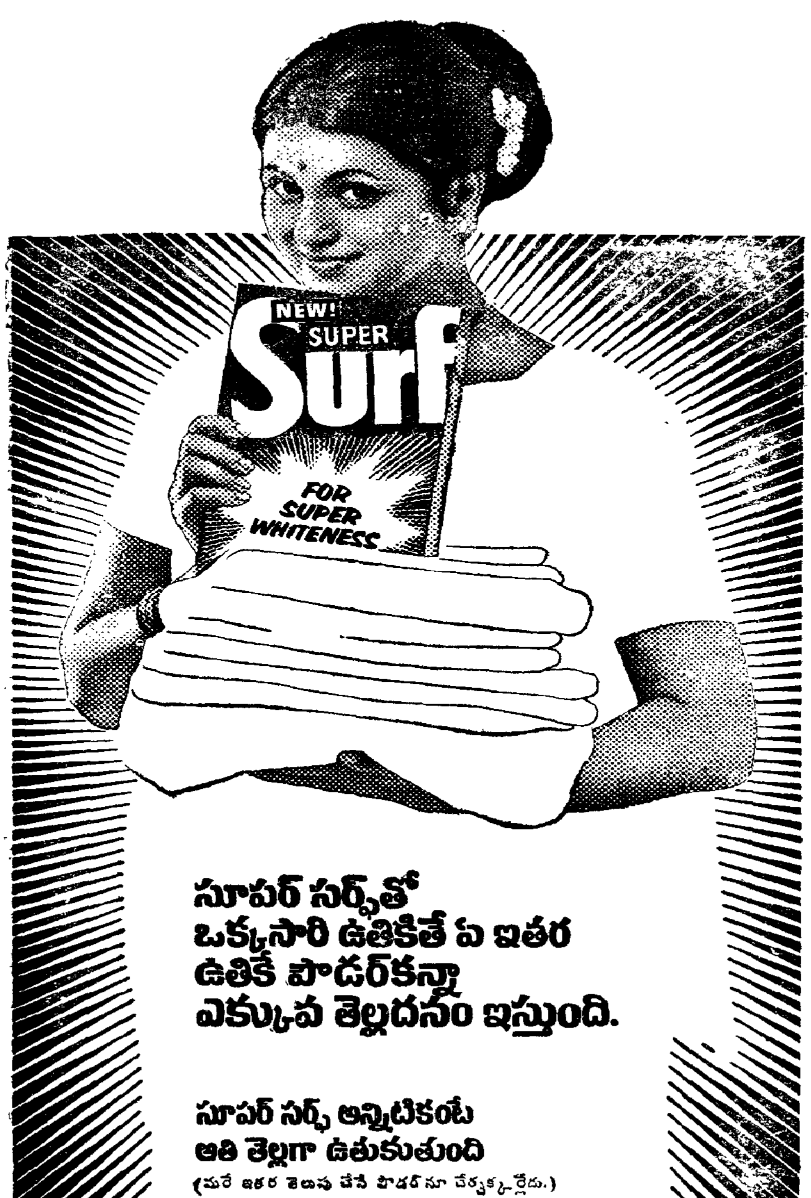
ఎవరికి తెలుసు, ఏ నరునికి తెలుసు?
తెలిసినవా రెవరు? -మర్మం-
తెలిపే వా రెవరు?

[పాట మధ్యలో శారద, మెల్లగా లోపలికి వెళ్ళి కాఫీ ట్రేలో తీసుకొచ్చి మధుకు, మనోహర్‌ల కిచ్చి తనూ త్రాగుతూవుంది. ఇంతలో ''టెలిగ్రాం!'' అన్న కేక వినిపించింది. మధు బయటికి వెళ్ళి. టెలిగ్రాంతో వచ్చి జేబులో పెట్టుకుంటున్నాడు. శారద-దగ్గర కొచ్చి అడుగుతూ-]

ఇన్‌క్రిమిన్ ———

● ''పూలమొక్కలు చాలా త్వరగా పెరిగిపోతున్నవే?'' అన్నాడు ఆసామి.

''ఔనండీ.... మొక్కలకు అంతకన్న చేసే పనేముంది గనుక!'' అన్నాడు తోటమాలి.

NEW! SUPER
Surf
FOR SUPER WHITENESS
సూపర్ సర్ఫ్‌తో
ఒక్కసారి ఉతికితే ఏ ఇతర
ఉతికే పౌడర్‌కన్నా
ఎక్కువ తెల్లదనం ఇస్తుంది.
సూపర్ సర్ఫ్ అన్నిటికంటే
అతి తెల్లగా ఉతుకుతుంది
(మరే ఇతర తెలుపు చేసే పౌడర్‌నూ చేర్చక్కర్లేదు.)

శార: ఏమిటన్నయ్యా టెలిగ్రాం?

మధు: ఏంలేదు.

మనో: ఏంలేదా? టెలిగ్రాం వస్తే ఏం లేదంటా వేమిటిరా? యిందాక ఏదో ఉత్తరం పట్టుకు అలాగే కూర్చుండిపోయావట! ఏదీ ఇలా యియ్యి.

మధు: (విసుక్కుంటూ) ఏంలేదులేరా!

మనో: (మొండిగా) నువ్వు కొట్టినా సరే, దాన్ని నేను చూసితీరాల్సిందే. (మధుజేబులో చెయ్యిపెట్టిలాక్కున్నాడు. టెలిగ్రాం చదువుతూ) మదర్ యిన్ డెత్ బెడ్. స్టార్ట్ ఇమీడియట్లీ (మధుతో) మదర్! ఎవరురా ఈ మదర్? ఈ రామమూర్తి ఎవరు?

మధు: ఎవరైతే ఏం లే.

మనో: కాదు చెప్పాలి మధూ! ఎవర్రా?

మధు: (ఏం చెప్పడు)

మనో: మధూ! చెప్పరా!

మధు: ఆ మదర్ నా మదరే. ఆ రామమూర్తి ఆమె హజ్బండ్.

మనో: నీ మదరా? మరి చచ్చిపోయిందని....

మధు: అవును చచ్చిపోయింది, నా దృష్టిలో ఎప్పుడోచచ్చిపోయింది.

మనో: నీ దృష్టిలోనా? అయితే ఈమె...

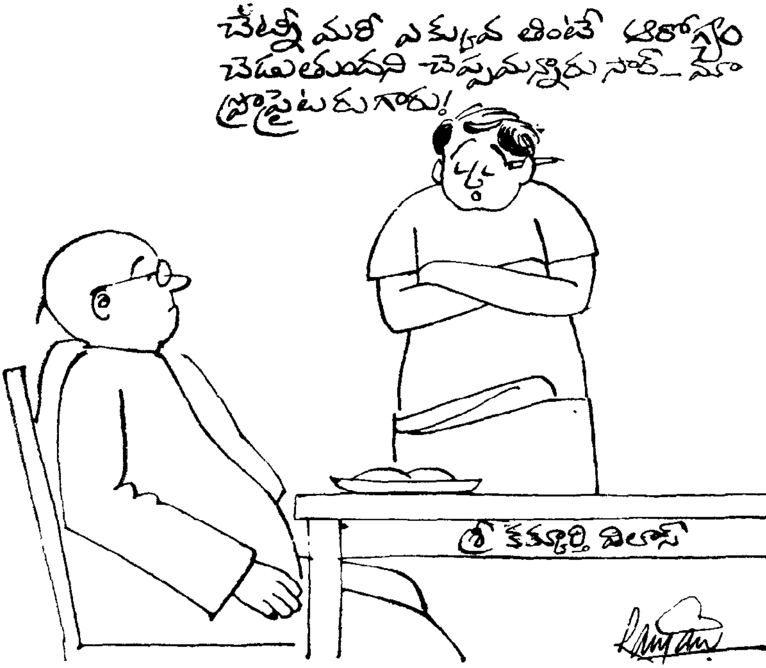
మధు: కాదు, ఆమె నా తల్లి అని చెప్పుకుంటే ఆ పవిత్ర మాతృశబ్దానికే కళంకం. ఈమె కులట, పతిత, వ్యభిచారి,

మనో: మధూ! తప్పురా. తల్లిని అలా నిందించటం పాపంరా!

మధు: పాపం? ఆ భయమే వుంటే ఈ ఆడవాళ్లు యిలాంటి నీచానికి ఎందుకు ఒడికడతారు. వాళ్లుచేసిన పాపానికి అభం. శుభం తెలియని నాలాంటి కొడుకులు ఎందుకు నరకం అనుభవిస్తారు.

మనో: మధూ! అసలేం జరిగిందిరా?

మధు: జరగకూడనిదే జరిగింది. విన్నుప్రాణప్రదంగా పెంచిన నీ తల్లి సంగతే నీకు తెలుసు. కానీ, ఈ లోకంలో ఎన్ని రకాలైన తల్లులున్నారూ. నా తల్లిసంగతి కూడా వినితెలుసుకో. నాతల్లి ప్రేమించిందొకరిని, పెళ్లిచేసుకుందింకోకరిని. వయస్సులో వుండగా యౌవన మదంతో ముందూ వెనకా ఆలోచించకుండా ప్రసాద్ అనే ఒక షోకిల్లాని ప్రేమించి, తన శరీరాన్ని అర్పించింది. వాడామె జారిన మనస్సుని పూర్తిగా జుర్రుకున్నాడు. పర్యవసానంగా ఆమె గర్భం ధరించింది. అంతవరకూ మూతలుపడ్డ ఆ యౌవనోద్రేకి కళ్ళు అప్పుడు పూర్తిగా తెరుచు

కున్నాయి. ఆ ప్రసాద్‌ని పెళ్ళి చేసుకోమని ప్రాధేయ ప డింది. కానీ. చాటుపనుల్లో ధైర్యం చూపించిన ఆ పిరికి ప్రియుడు. పది మంది ముందు పడడానికి ధైర్యం చాలక, సంఘాన్ని ఎదిరించడానికి గుండెలు లేక, ఎవరికీ తెలియ కుండా ఎక్కడికో పారిపోయాడు. ఆ తర్వాత నాతల్లి చేసినపాపాన్ని తెలిసి కూడా ఆమె డబ్బు పైన ప్రేమతో ఈ రామమూర్తి పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. పైకి మాత్రం మేనగోడలిపైన జాలితో చేసు కున్నానని చెప్పుకుంటాడు. పెళ్ళి అయిన ఆరు నెలల్లోనే ఆమె పాపం పండి నా రూపంలో బైట పడింది. డబ్బుగలవాళ్ళ పాపాన్ని డబ్బే కప్పి పుచ్చేస్తుంది. పరాయి వాడికి పుట్టిన నన్ను ఆ రామ మూర్తి చేత తన బిడ్డలాగే చూసు కునేటట్లు చేసిందీ ఆ డబ్బే! కానీ నా తల్లి పతిత అనే నగ్నసత్యం బడిలో పిల్లల ద్వారా విన్ననాడు నేనెంత క్రుంగిపోయానో, కులట

కొడుకని వాళ్ళంతా ఎగతాళి చేస్తూ వుంటే ఆమె చేసిన పాపానికి రూపమైన నేను ఎంత నరకం అనుభవించానో నాకే తెలుసు... అందుకే ఆ తల్లిపైన ద్వేషం, అటువంటి పతితని పెళ్ళాడిన ఆ రామమూర్తి పైన అసహ్యం ఏర్పడిపోయింది. ఇక ఆ యింట్లో వుండలేక, నా తల్లిని అన్యాయం చేసిన ఆ ప్రసాద్‌ని అంతం చేయాలని, ఎవరితో చెప్పకుండా మా యింట్లోనున్న పిస్టలు పట్టుకుని బయలుదేరాను. అప్పుడే ఈ రఘురామయ్యగారితో పరిచయం కలిగింది. నన్ను శాంతింప జేసి, అప్పటినుండీ తన కన్నకొడుకు కంటే ఎక్కువగా చూస్తూ వచ్చారు. తర్వాత సంగతంతా నీకు తెలిసిందే. ఆ పిస్టలు యింకా నా దగ్గరే వుంది నా తండ్రి కోసం ఎదురుచూస్తూ. ఇప్పుడు చెప్పు, నేను నా తల్లిని ద్వేషించడం తప్పా. ఆమె చేసిన ఘనకార్యం తప్పా?....

మనో: యౌవనంలో ప్రతి వ్యక్తి ఒక్కొక్క పరిస్థితిలో కాలు జారే స్థితికి రావచ్చు.

మధు: నో ర్మయ్ .... నీలాంటి బలహీనులు, మనస్సును అదుపులో పెట్టుకోలేని చవటలు, యౌవన మదంతో వయస్సు పైన సాకు వేసి కామాన్ని తీర్చుకుంటారు. తమ చెప్పు చేతల్లో మెలగవలసిన ఆ మనస్సుకు తామే బానిసలవు తారు.

మనో: అందరూ నీలాంటి నిగ్రహశక్తి, కంట్రోలున్న వాళ్ళే వుంటార్రా? నాలాంటి బలహీనులు కూడా....

మధు: ఉండకూడదు. ఆ బలహీనత వల్లనే ప్రపంచంలో ఎన్ని అనర్థాలు జరుగుతున్నాయో చూస్తూ-చూస్తూ, తెలిసి-తెలిసీ మళ్ళీ అదే రొంపిలో ఎందుకు పడాలి?

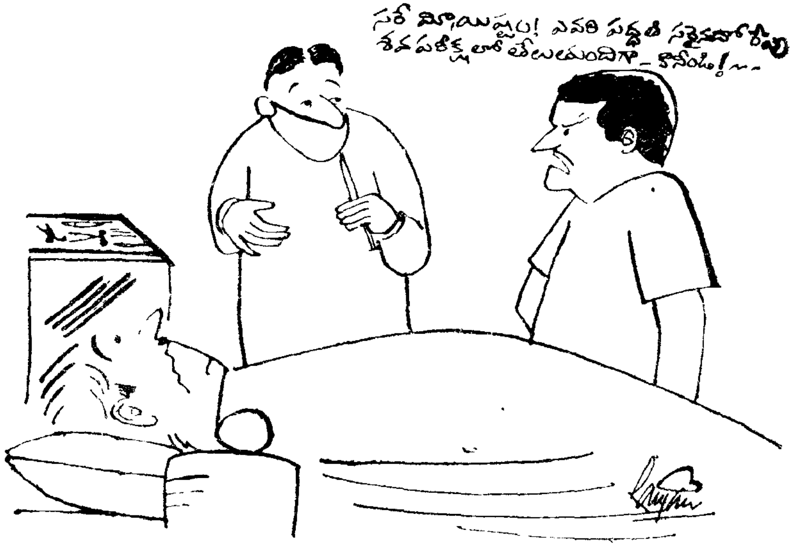
మనో: బలహీనుల్ని చూసి కోపగించుకుని లాభం లేదురా! జాలి పడి క్షమించాలి.

మధు: క్షమిస్తూ వుంటే ఎప్పుడూ తప్పు

ఎటాక్.

- ఒక ఇల్లాలు తన కొడుకు క్లాస్ టీచర్‌కు ఇలా ఉత్తరం రాసింది:

"దయచేసి మా వాణ్ని కొట్టకండి. ఇంటిదగ్గరైనా నేనూ, వాడి తండ్రీ స్వీయ రక్షణకోసమే వాణ్ని ఎదుర్కొంటూ ఉంటాము!"

పనులు చేస్తూనే వుండొచ్చు కదూ? సిగ్గున్న వాళ్ళెవరూ యిలా మాట్లాడరు. ఇదుగో, నువ్విప్పుడు అన్నట్టే నా తల్లి కూడా ఉత్తరం వ్రాసింది క్షమించమని. చూడు. (జేబులోని ఉత్తరం తీసి విసిరి కొట్టాడు)

[మనోహర్ తీసుకున్నాడు. శారద ఆత్రుతగా దగ్గర కొచ్చింది. ఉత్తరం శారద కిచ్చి]

మనో: చదవండి.

శార: (తీసుకొని పైకి చదువుతూ) నా ప్రాణ సమానమైన చిరంజీవి మధుకు, నీతల్లి ప్రేమతో దీవించి వ్రాయు ఉత్తరం. మధూ ఎన్నో సంవత్సరాలుగా నీకు ఉత్తరాలు వ్రాయాలని. క్షమాపణ వేడుకోవాలని, నాపై నీకు కలిగిన ద్వేషాన్ని కొద్దిగానైనా మాపుకోవాలని అనుకునేదాన్ని. చిన్నవాడివైనా నా కన్నీళ్ళతో నీ కాళ్ళు కడిగి నీ కోపం తగ్గించాలని ఆశపడేదాన్ని. కానీ .... కానీ నాకా సాహసం కలిగేది కాదు. ప్రయత్నించినా కలం ముందుకు నడిచేది కాదు. యిప్పుడు మృత్యుముఖంలో.... (యిక చదవలేక బాధ పడుతూ ఉత్తరం మనోహర్ కి యిచ్చేసింది)

మనో: (తీసుకుని చదువుతూ) యిప్పుడు మృత్యు ముఖంలో వున్నాను. అందుకే నేమో నా కీ ధైర్యం కలిగింది మధూ! నేను చేసినపని తప్పే. వయస్సు వికసించి,మనసు మొగ్గగానున్న సంధిసమయంలో ప్రపంచంతెలిసీ తెలియనిరోజుల్లో ప్రసాద్ మాటల్ని నమ్మి అతణ్ని ప్రేమించాను నాసర్వస్వం అతనే అనుకుని. నా సర్వస్వం అతని కర్పించాను కానీ. అతని పేదరికం అడ్డుగా నిలిచి అతనితో సంబంధాన్ని మా తండ్రి ఒప్పుకోలేదు, కాని అప్పటికే మా సంబంధం త్రెంచుకోలేని దశకు వచ్చినందు వల్ల, ఎవరికీ తెలియకుండా నా దగ్గరున్న నగలూ, డబ్బూ తీసు కొని ప్రసాద్‌తో కలిసి పారిపోదా మనుకున్నాను. [illegible] ప్రసాద్ [illegible] [illegible] ఎక్కి[illegible] పారిపోయాడు. నా రెక్కలు తెగ గొట్టి, నడిసముద్రంలో ముంచి పోయాడు, ఆ పరిస్థితిలో నిజంగా చచ్చిపోయేదాన్నే. కానీ నీకోసం. నిజంగా నీ కోసమే బ్రతికాను.

మధు: హుం! అప్పుడే చచ్చిపోయుంటే నా కీ నరకం తప్పేది!

మనో: (అది పట్టించుకోకుండానే) ఆ సమయంలోనే చిన్నప్పటి నుండే నా మనసు తెలిసిన నా మేనమామ నాకు ధైర్యంచెప్పి,. పెళ్లి చేసు కొని, మళ్ళీ నాకు పునర్జన్మ కలి గించారు. నిన్ను తన స్వంతబిడ్డగా చూసుకున్నారు. కూడా నా లేత మనసు [illegible] గుర్తించి [illegible] పోయిం[illegible] తప్పే. నేనుఒప్పు కుంటా[illegible] [illegible] పశ్చాత్తాప పడుతున్నాను. నేను చేసిన ఈ తప్పు [illegible] బాధ పడిందని తెలిసి [illegible]పోయాను. నీవు నాకు [illegible] ఎంత

నో స్పేస్.

"[illegible]"

"[illegible]"

"నాకోసం [illegible] అర్పించేందుకైనా సిద్ధమేనా?"

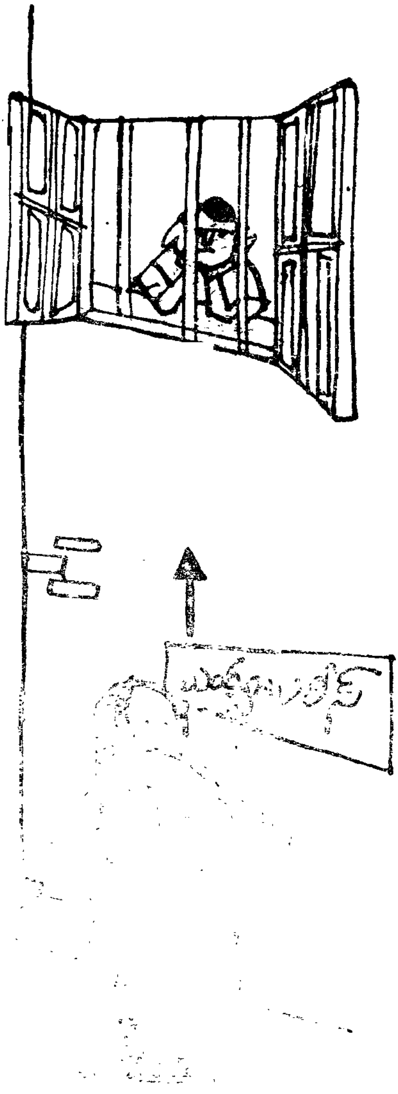
"ఉహూం! నా ప్రణయానికి చావు లేదు!"

బాధపడ్డానో, ఎంతటి రంపపుకోత అనుభవించానో నాకే తెలుసు. మధూ! బాబూ! నీ తల్లి తప్పులు క్షమించు. యిప్పుడు నేను చావు ....(యిక చదవలేక ఉత్తరం మడిచాడు.) (మధు కోపంగా ఉత్తరం తీసుకొని కసిగా చదువుతూ.)

మధు: యిప్పుడు నేను చావు బ్రతుకుల్లో వున్నాను. నన్ను మన్నించి, పెద్ద మనసుచేసి, ఒక్కసారి "అమ్మా" అని అంటే చాలు. ఈ జీవితాన్ని ప్రశాంతిగా విడిచిపెడ్తాను. కడసారి నిన్నుచూసి తృప్తిగా ఈ తనువు చాలిస్తాను. అంతకంటే [illegible]ంత నేను కోరేదేమి ఈ లోకంలో లేదు. మధూ! తప్పకుండా వస్తావుకదూ? ఒక్కసారి "[illegible]" అని పిలుస్తావు కదూ? బాబూ! [illegible] నీ కోసం [illegible] [illegible] [illegible] తల్లి. ([illegible] మధు [illegible] [illegible] [illegible])

[[illegible] [illegible] పెడుతూవున్నారు మధు [illegible] [illegible] వున్నాడు.]

మనో: చూశావా మధూ! రక్తసంబంధం

మనం కాదనుకు[illegible] [illegible] పెట్టము. నీ యిష్టానికి వ్యతిరేకంగా. నీక తెలియకుండానే నీ కళ్ళలో నీళ్ళు

తిరిగాయి. వెళ్ళు. పాపం ఆ తల్లి హృదయానికి శాంతి కలిగించు.

మధు: నో, నాకూ ఆమెకూ ఎలాంటి బంధమూ, సంబంధమూ లేదు. ఏదో మనస్సు జారి బాధపడ్డాను. ఆమెస్థితికి జాలిపడి కాదు.

మనో: మధూ! తల్లిఋణం ఎన్ని జన్మ లెత్తినా తీర్చలేం. బిడ్డ పుట్టక ముందు తన రక్తాన్ని పంచి. పుట్టినతర్వాత రక్తాన్ని పాలుగా మార్చి, పోషించి, పెద్దచేయడానికి ఆ తల్లి ఎంత ప్రయాస పడ్తుందో ఆలోచించు. పుట్టిన ఆ బిడ్డలో తనరూపు చూసుకుని, మళ్ళీ తనే పునర్జన్మ ఎత్తినట్టుగా భావించు కుని తను పడ్తున్నశ్రమనేకాదు. తనని తానే మరచిపోతుంది. ఆ బిడ్డతోనే ఆమె బ్రతుకుతూ, ఆ బిడ్డఊపిర్నే పీలుస్తూ. ఆ బిడ్డ కష్టాలన్నీ పంచుకుని జీవిస్తుంది. తల్లి ప్రేమకంటే ప్రగాఢమైంది. తల్లికంటే పవిత్రమైనదేదీ ఈ ప్రపంచంలో వేరేలేదు. అలాంటి తల్లి తెలిసో, తెలియకో తప్పు చేస్తే వాటిని ఎంచే అర్హత కూడా మనకి లేదురా. కనుక ..

మధు: మనూ! తల్లి కొడుకుని ప్రేమిం చడంకూడా ఒక ఘనకార్యంగా లెక్చర్ కొట్టొద్దురా. అది సహ జమూ. ప్రకృతి సిద్ధమైనదీను. ఈ ప్రపంచంలో మనుషులే కాదురా బిడ్డల్ని ప్రేమించేది. మృగాలూ, పక్షులేకాకుండా. క్రిమి కీటకాదులుకూడా ప్రేమిస్తున్నవి. నిజం ఆలోచిస్తే, .అవే ఈ ఘన మైన మానవులకంటే గొప్పవిరా. తమ ప్రేమకి ప్రతిఫలం కోరవు. ప్రేమించడమే వాటికి తెలుసు. అంతేకాని, నేను ప్రేమిస్తున్నాను గనుక నువ్వుకూడా ప్రేమించు, నే చేస్తున్నపాపాలకు వంతపాట పాడు అని బలవంతంగా బుర్ర కెక్కించడంలేదు. దయచేసి ఇక మీదట నీ లెక్చరుమాని నాస్వంత విషయాల్లో కలుగజేసుకోవద్దు.

మనో: అలాగేరా. కానీ ఒక్క మాట స్వానుభవంతో చెపుతున్నాను. నా కోసం నా తల్లి ఎదురుచూస్తూ. చూస్తూ చివరికి నన్ను చూడకుం డానే ఎలా తనువు చాలించిందో ఇంతకుముందే చెప్పాను. ఇప్పుడు నీ తల్లికికూడా అలాంటి స్థితే రావొద్దని ప్రార్థిస్తున్నాను. కాదు ప్రాధేయపడుతున్నాను. నవ మాసాలు మోసి నిన్ను కన్నం దుకు, కనీసం ఆమె చివరికోరి కైనా తీర్చడం నీ ధర్మంరా, నా మాట విని వెంటనే బయలుదేరు మధూ.

మధు: వెరీ సారీ.

(సశేషము)

పనికిరాని పరిజ్ఞానం

* బ్రిటీష్ గవర్నమెంట్ ఏదైనా ఆఫీసు రిపోర్టు చేయటానికి వుపయోగించే పుస్తకము—బ్లూ బుక్.

* పర్షియా దేశానికి మరొక పేరు—యిరాన్.

* రూపాయిని సిలోన్, ఇండియా, పాకిస్తాన్ వుపయోగిస్తాయి.

* సాధారణంగా గుర్రం ఎత్తు ఎంత వున్నదో కొలిచే సాధనాన్ని హేండు అంటారు. ఒక హేండు 4 అంగుళాలకు సమానము.

* ''చెప్పని కథ'' అనే కథ రాసిన రచయిత బి. యం. కౌల్.

* రష్యా వారి సహాయ సంపత్తితో విశాఖ పట్నంలో వుంచబడిన మొదటి భారతీయ జలాంతర్గామి పేరు- కల్‌వెరి.

* ఇండియాలో అత్యంత ఎత్తు నుంచి నీరు పడే జలపాతం పేరు గెర్‌సొప్ప. ఇది మైసూర్‌లో వుంది.

* 2 వేల నాలుగు వందల 15 అడుగుల పొడవున్న సోనెపూర్ ప్లాట్‌ఫారం అన్నిటి కంటే పెద్ద ప్లాట్‌ఫారంగా పేరు పొందింది.

* మైసూర్ రాష్ట్రంలో 56 అడుగుల ఎత్తున్న గోమతేశ్వర్ బొమ్మ అత్యంత ఎత్తైనదని పేర్గాంచింది.

* కాంతి మామూలుగా ఒక సెకనుకు 186,000 మైళ్ళు పయనిస్తుంది.

సేకరణ:

గాథంశెట్టి రాజేంద్ర

ఆకలి శిఖరాలు

(అక్టోబరు సంచిక తరువాయి)

సీతా గోపాలంల సంసారంలో కలతలు రేగి సీత వూరు వెళ్ళిపోయి నప్పటినుంచి నా మనసు మనసులో లేదు. ఏ విధంగా నైనా సరే వాళ్లిద్దరూ యీ స్పర్థలు తొలిగి మళ్ళీ ఒకటి అవాలి. నా మీద ప్రతీకారం తీర్చుకోవడం కోసం శాంతి గోపాలాన్ని చదరంగంలో పావులా తిప్పడం నాకెంతో అశాంతిగా బాధా కరంగా వుంది. శాంతికి నిజంగా గోపాలం పట్ల ఆకర్షణ కలిగివుంటే అలా అంటి ముట్టనట్టుగా అందీ అందనట్టుగా వుండేదికాదు. యజమాని వుద్యోగి సంబంధం అసలు ఏర్పరిచేదికాదు. తనలో భాగస్వామిగా కలుపుకొనేది. అతని వ్యక్తిత్వం పట్ల తెలివితేటలు పట్ల తనకి కలిగిన గురిని. అభిమానాన్ని ఏదో విధంగా వేయినోళ్ళ అందరిముందూ చాటి వుండేది. ఒక విధంగా జీవితం పట్ల మరో విధంగా [illegible] మీనా కసితో వున్నాదంగా వున్న గోపాలానికి నేను చేస్తున్న హెచ్చరికలు [illegible] టి వాడి ముందు శంఖం వూదినట్టు అవుతున్నాయి తప్ప ప్రయోజనం కనిపించటంలేదు. గోపాలం చూపిస్తున్న యీ మూర్ఖత్వానికి అమాయకులైన సీత పిల్లలు బలి పశువుల్లా ఆహుతి అయే ప్రమాదం కనిపిస్తోంది. ఈసంసారం అనేక ఒడిదుడుకులులేకుండా మళ్లీ స్థిరంగా నిలబడాలంటే అది ఒక్క సీత చేతిలోనే వుంది. భర్త వక్రమార్గం పట్టినందుకు ఆగ్రహ పడకుండాసహనంతో ప్రవర్తించాలి. సీత ఈ విషయంలో ఓరిమి వహించలేదని, తొందరపడిందని నేను అనుకోను, పిల్లల కోసం అవసరం అయితే అభిమానం కూడా త్యాగం చేయాలి. గోపాలంలో ప్రస్తుతం వున్న మంచిని గురించి జ్ఞాపకంచేస్తూ, సీతకి కర్తవ్యం బోధిస్తూ రెండు మూడు వుత్తరాలు వ్రాశాను. వాటికివెంటనే గాకుండా బాగా ఆలోచించుకుని వుత్తరం వ్రాసి

సీరియల్

నట్టుగా సీతదగ్గర నుంచి ఆలస్యంగా జవాబువచ్చింది. ఉత్తరం చాలా క్లుప్తంగా నేను విరాళ పడేటంత చిన్నదిగా వుంది. అన్నయ్యగార్కి. నేను చాలా దురదృష్ట వంతురాలిని. నా మార్గాన నన్ను వది లేయండి. నేను బాగా ఆలోచించే ఆయనకి దూరంగా వుండటానికి నిశ్చయించు కున్నాను. నామీద మీకున్న అభిమానానికి సర్వదా కృతజ్ఞురాలిని. సీత అని వుంది. ఆ మూడు నాలుగు వాక్యాల్లో సీత పడ్తున్న ఆవేదన, నిస్సహాయత్వం నా కళ్ళకు

వెళ్ళేసరికి యింటిముందు పిల్లలతో కలిసి పాప బొమ్మలాట ఆడుతోంది. నన్ను చూడగానే బొమ్మలు క్రింద పడేసి. "అమ్మా! మామయ్య వచ్చాడేవ్" అంటూ లోపలికి పరుగెత్తింది. ఆ యింట్లో ఎవ రెవరు వున్నారో నాకు తెలియదు. నేను తటపటా యిస్తూ బైటే నిలబడిపోయాను. సీత పోలికలు బాగా కనిపిస్తున్న ఒక ముసలావిడ బైటకి వచ్చి ఎవరు బాబూ మీరు?" అంది.

'నా పేరు రవి. సీత భర్త గోపాలం

యద్దనపూడి సులోచనారాణి

కటినట్టు కనిపించసాగింది. ఇక వుత్త రాలతో లాభం లేదు. స్వయంగా వెళ్ళి ముఖాముఖి వాదించో, మందలించో ఒప్పించి తీరటానికి నిశ్చయించుకున్నాను. నేను సీతని చూడటానికి ప్రతేక్యంగా వెళ్దామని అనుకుంటుండగానే అక్కడికి దగ్గర్లోవున్న పట్టణంలో నాకు పనికూడా తగిలి కలిసి వచ్చింది.

ఆఫీసు పని అనుకున్న దానికంటే త్వరగా ముగించుకుని. సీతవున్న వూరు వెళ్ళాను. వూరు చిన్నది కావటం వల్ల యిల్లు గుర్తు పట్టటం నాకేమంత కష్టం అనిపించలేదు. ఎవరినీ అడగకుండా సరాసరి యింటికి వెళ్ళగలిగాను. నేను

స్నేహితుణ్ణి. యీ పక్కవూరికి పని మీద వస్తుంటే. గోపాలం సీత పిల్లలు ఎలా వున్నారో చూసి రమ్మనమని మరీమరీ చెబితే" అంటూ నసిగాను. గోపాలం మాట వినగానే ఆమె ముఖంమాడ్చుకుంది. "మీ స్నేహితుడికి, తనకి భార్యా పిల్లలు వున్నారనే సంగతి యింకా గుర్తువుం దన్నమాట!" అంది నిష్టూరంగా.

నేను సమాధానం చెప్పలేక పోయాను.

ఇంతలో సీత గబగబా బైటకి వచ్చింది, లోపల ఏదో పని మధ్యలో వదిలేసి చేతులు కడుక్కుని వచ్చినట్టుగా కొంగుని తుడుచుకుంటూ వచ్చింది. నన్ను చూడగానే సీత ముఖంలో నమ్మశక్యం

జరిగిన కధ

డబ్బు పంపడం లేదని మా బాబాయి చాలా కోపంగా ఉత్తరాలు వ్రాసేవాడు. డబ్బు పంపేందుకు ఉద్యోగమే లేదని తెలీదు ఆయనకు. ఓ ఇంటర్వ్యూలో గోపాలంతో పరిచయం ఏర్పడింది. అతని సుస్తీ కారణంగా నేను గేటు కీపరుగా వెళ్ళి అనుకోకుండా పాత స్నేహితురాలు శాంతిని చూశాను. ఒక్కసారి మనసంతా ఎలాగో అయిపోయింది.

తర్వాత జ్వాలాముఖిలో చేరి దాని అభివృద్ధికి పాటుపడి. పరిస్థితుల ప్రాబల్యం వల్ల దాని యజమానిని అయ్యాను. శాంతి వాళ్ళ ఫ్యాక్టరీలో మేనేజరుగా చేరమంటే, నిరాకరించింది. అది గోపాలానికిచ్చాను. సుభద్రమ్మగారు తన మరణించిన కొడుకు పోలికలు నాలో ఉన్నాయని అన్నారు. ఉద్యోగంలో చేరాక అతనిలో వచ్చిన మార్పుకు శాంతి కారణం అని తెలిసి అతనిని హెచ్చరించాను.

పత్రిక పనిపై అనుకోకుండా సత్యను కూడా తీసుకుని ఖిల్లి జాతుల గ్రామం వెళ్ళి, అక్కడ కోటను చూసి వచ్చాము. కోట దగ్గర వర్షంలో సత్యతో చాలా దగ్గరగా ప్రవర్తించాను. తరువాత నెల రోజులు కనబడకపోతే ఎందుకో తెలీకుండానే చాలా బాధ పడ్డాను. కుసుమ విషయంలో సుభద్రమ్మగారితో చాలా కరకుగా మాట్లాడవలసి వచ్చింది. అక్కడే ఉన్న సత్య ముభావకంగా, అదోలా ప్రవర్తించింది. నామీద అనుమానంతో సత్య మరో కొత్త అక్కౌంటెంటును పంపింది. ఎవరో అని తలెత్తి చూస్తే ఎదురుగా భారంగా గోపాలం, అతని ప్రవర్తన వక్రమార్గం పట్టింది క్రమంగా. సీత పిల్లలతో పుట్టింటికి వెళ్ళింది.

గాని ఆశ్చర్యంతోపాటు, ఆప్త బంధువుని చూసిన ఆనందంకూడా పోటీ పడింది.

"రండి లోపలికి. ఎప్పుడు వచ్చారు. వూరునుంచి" ఆ గొంతులో తడబాటు స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.

నేను లోపలికి వచ్చి అక్కడ గోడ వారగానున్న కుర్చీలో కూర్చున్నాను. యింతలో వాకిట్లో ఆడుకుంటున్న పిల్లలెవరో క్రింద పడి ఏడుపు సాగించటంతో, 'ఎవరే అది!' అంటూ ముసలావిడ బైటకి వెళ్ళింది.

'అంతా బాగున్నారా?' అని అడిగింది సీత.

'ఆ!' అన్నాను, అంతా అని అడగటంలో ఎవరిని గురించో నాకు తెలుస్తూ వుంది. సీత వెంటనే ఏం మాట్లాడలేదు. తల వంచుకుని నిలబడింది. నేనూ ఏం చెప్పలేక పోయాను. తల్లి కొంగు పట్టుకుని నిలబడిన పాపనిదగ్గరకి రమ్మనమని పిల్చి వెంట తెచ్చిన బిస్కెట్లు చాకలెట్ల పాకెట్స్ యిచ్చాను.

"బాబు ఏడీ?" అని అడిగాను.

"తమ్ముడికి జ్వరం" అందిపాప.

నేను సీతవైపు చూశాను.

"వారం పది రోజుల నుంచి జ్వరం మూసిన కన్ను తెరవటం లేదు" అంది.

"ఏమిటి సుస్తీ?" ఆదుర్దాగా అడిగాను.

సీత వెంటనే జవాబు చెప్పలేదు.

''యిలా రండి లోపలికి బాబుని చూద్దురుగాని" అంది. నేను లేచి సీతని అనుసరించి వెళ్లాను. లోపల నలుగు రైదుగురు ఆడవాళ్లున్నారు. ఏదో విషయం గురించి వాళ్లు గట్టిగా వాదించుకుంటూ ఘర్షణ పడుతున్నారు. నేను లోపలికి అడుగు పెట్టగానే అందరూ కేకలు మానేసి నావైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూశారు. సీత వాళ్ళ వైపు చూడకుండా నేనెవరో వాళ్ళకి చెప్పకుండానే ''రండి'' అంటూ లోపలకు తీసుకెళ్ళింది.

గదిలో మంచం మీద పడుకున్న బాబుని చూడగానే నేను నీళ్లు కారి పోయాను. చిక్కి శల్యం అయి అస్థిపం జరంలా వున్నాడు. చప్పున దగ్గరగా వెళ్ళి నుదుటమీద చెయివేసి చూశాను. జ్వరం అంతగా వున్నట్టు లేదు. మూ గన్నుగా పడుకున్నాడు.

"జ్వరం వున్నట్టులేదే?" అన్నాను.

సీత నా ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పటం యిష్టం లేని దానిలా అక్కడున్న స్టూలు మంచం దగ్గరకి జరిపి, ''కూర్చోండి యిప్పుడే వస్తా'' అంటూ లోపలికి వెళ్ళి పోయింది.

నేను యింకోసారి నుదురు, పొట్టతాకి చూశాను. పొట్టమీద చెయి తగలగానే బాబు కళ్ళు తెరిచాడు.

''బాబూ!'' తగ్గు స్వరంతో ఎంతో ఆప్యాయంగా పిలిచాను. నేను వెళ్ళిన సమయం సాయంత్రం కావటం వల్ల, బాబువున్నగది బాగా లోపలికి వుండటం వల్ల అక్కడ వెలుతురు మందంగా వుంది.

నీరసంగా మగతగా వున్న వాడికళ్ళకి నేను తండ్రిలా కన్పించాను. కాబోలు 'నాన్నా! నాన్నా!' అంటూ లేచి నా మెడ వాటేసుకున్నాడు. నాన్నా! అంటూ నన్ను కరుచుకు పోయాడు. నేను లేచి మంచం మీద కూర్చుని వాడిని చేతిలోకి తీసుకుంటూ అనునయంగా చెప్పాను. ''బాబూ! నేను అంకుల్‌నని'' నీరసంగా నున్న వాడి కళ్ళు నా స్వరం వినగానే వులికిపాటుగా నన్ను పరీక్షగా చూశాయి. ఆ వెంటనే ఆ ముఖంలో నిండిపోయిన నిరాశ నేను వూహించలేనిది. కళ్ళతోనే గదంతా వెతికాడు.

''నాన్న ఏడీ? నాన్న వస్తాడని అమ్మ చెప్పింది.'' అంటూ ఏడుపు లంకించు కున్నాడు. నేను దగ్గరకు తీసుకొన్నా విసురుగా లేచేసాడు. లేచి కూర్చుని పక్కబట్టలు లాగి క్రింద పడేసాడు. కాళ్ళు మంచం మీద తన్నటం ప్రారం భించాడు. బాబు ఏడుపు వినగానే సీత పరుగునవచ్చింది. వాడిని దగ్గరకు తీసుకుని సముదాయించ బోయింది. కానీ సాధ్యం గాలేదు బాబు సీత మాటలు వినలేదు నే నిచ్చిన బిస్కెట్ పాకెట్సు తీసుకో లేదు. ఒకటే ఏడుపు. రెండు నిముషాలు

సముదాయించిన సీత యిక భరించ లేని దానిలా వాడి వీపు మీద చెళ్ళున రెండు మూడుసార్లు చరిచింది. "సీతా!" అరిచి నట్లుగా బిగ్గరగా అన్న నేను చప్పున వచ్చి చెయి పట్టుకున్నాను. సీత చెయి విదిలించుకుంది.

"నాకూ మొదట్లో బాధగానే వుండేది యిప్పుడు అలవాటు అయిపోయింది. యిది రోజూ జరిగే తంతే! రెండు చరిస్తే గాని ఆ ఏడుపు మానడు. సీత కోపంగా అంది "చూడండి! వాళ్ళకి యింత చాకిరీ చేస్తున్నాము. కేవలం యీ పిల్లల కోసమే కాని జీవచ్ఛవంలా బ్రతుకుతున్నాను. కానీ నేను వీళ్ళకు నచ్చలేదు. ఎంతసేపూ తండ్రి-తండ్రి! ఆయనకు కనీసం వీళ్ళు వకళ్లు బతికి వున్నారనే జ్ఞాపకం అయినా లేదు..." అంటుండగానే సీత కంఠం బొంగురుపోయి దుఃఖం ముందుకొచ్చింది. ఆ ఏడుపు నిగ్రహించుకోటానికి అన్నట్టు చప్పున అక్కడ నుంచి వెళ్ళిపోయింది.

బాబు మంచం మీద కూర్చుని కళ్ళు నులుముకుంటూ ఏడుస్తున్నాడు. హృదయ విదారంగా. దీనంగా. ఆర్తిగా వున్న ఆ ఏడుపు నా గుండెలని కలిచి వేసింది. బాబుని నా ఒళ్లోకి తీసుకోవాలని చూశాను కానీ వాడు రాలేదు. నన్నుతన్నాడు. గిరాడు. నా చేతుల నుంచి తప్పించుకోటానికి గిలగిల లాడాడు. చివరికి మీ నాన్న మిమ్మల్ని నాతో తీసుకు రమ్మన్నాడు. మనం వూరు వెళ్దాం. మా బాబు మంచివాడు. మనిద్దరం ఫ్రెండ్స్ కదూ! నేను మీ అంకుల్‌ని కానా!" అని చెప్పడంతో మాలిమి అయి దగ్గరకి వచ్చాడు.

సీత కాఫీ తెచ్చి యిచ్చింది.

"మీనాన్నగారెక్కడ?" అన్నాను.

"బజారు వెళ్లారు. ఇప్పుడే వస్తారు.

"బట్టలవీ సర్దుకో సీత! మీ నాన్న రాగానే ప్రయాణం అవుదువు గాని" అన్నాను.

"నేనా?" ఆశ్చర్యంగా చూసింది

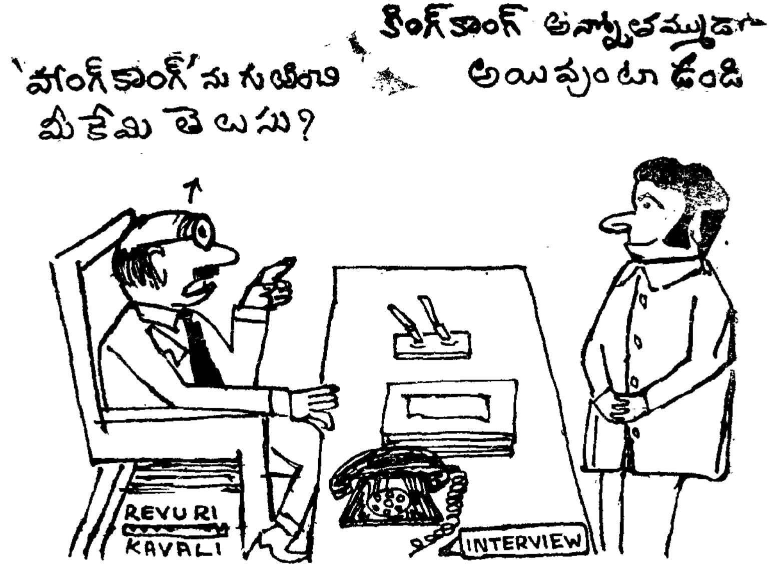
"నువ్వు యిక్కడుంటే బాబుకి సుస్తీ తగ్గదు. తండ్రి కోసం బెంగ పట్టాడని తెలుస్తూనే వుందిగా!"

"మీకు తెలియదు. నేను వచ్చేటప్పుడు ఆయన ఎలాటి మాటలు అన్నారు! మళ్ళీ ఏముఖం పెట్టుకుని ఆ గుమ్మం ఎక్కను!"

"పిల్లలకోసం నువ్వు అభిమానం వదులుకోక తప్పదు సీత! మీ స్వర్థలు-

అన్‌నోన్సెన్స్

- "ఏం- పరీక్షాపత్రంలోని ప్రశ్నలు సరిగ్గా అర్థంకాలేదా?"
  "ప్రశ్నల కేం- స్పష్టంగా ఉన్నవి. కాని వాటి జవాబులే తెలియక కొట్టుకున్నాను!"

అవమానాలు యీ పసివాళ్ళ కేం తెలుస్తాయి- గోపాలాన్ని చూడకపోతే బాబు దక్కడేమో నని భయంగా వుంది."

సీత తల వంచుకుంది.

"అక్కడికి వస్తే చూస్తారని ఏం నమ్మకం? నేను పిల్లలం ఆయన కంట్లో నలుసుల్లా అయాం. బాబుకేదైనా అయితే ఆయన బాధపడే రోజులు ఎప్పుడో పోయినాయి." సీత మూగగా ఎంత వేదనని భరిస్తోందో జీరపోయిన ఆ కంఠమే చెబుతోంది. నేను అనునయంగా అన్నాను.

"సీతా! గోపాలం వక్తృత్వ దుర్మార్గుడు - స్వార్థపరుడూ అయితే విన్నా రాజీపడమని నేను కలలోకూడా కోరేవాడినికాదు. గోపాలం దారితప్పిన మనిషి. అతన్ని దారికి మళ్ళించాల్సిన బాధ్యత నీ కుంది. ఈ విషయంలో నీకు తోడుగా వుండాల్సిన అధికారం నాకు వుంది. ఈ స్పర్థలన్నీ తొలగి, పరిస్థితులు చక్కబడిన రోజున నువ్వు యిప్పుడు చూపించే సహనానికి, పణంగా పెటున్న ఆత్మాభిమానానికి నువ్వు గర్వపడేరోజు తప్పకుండా వస్తుంది. నా మాటవిని నువ్వు బయలుదేరు."

'వచ్చి ఏం లాభం? అడుగుపెట్టిన క్షణంనుంచి నరకం. మేం ఎందుకు పోట్లాడుకుంటున్నామో. ఆయన నా మీద

చేయి ఎందుకు చేసుకుంటున్నారో పిల్లలకి అర్థంగాదు. యిలా దూరంగా వుంటే వాళ్ళకి కనీసం తండ్రి అంటే గౌరవం అయినా మిగులుతుందేమో!''

"వాళ్ళసంగతి వదిలేయ్! నీ భవిష్యత్తు ఏమిటి? యిలా ఎన్నాళ్ళుంటావు?''

''నా శరీరంలో ఓపికఉన్నంతవరకూ మా అమ్మా-నాన్నా పెద్దవాళ్ళు అయిపోయారు. వాళ్ళఆశ నాకు ఎలాగూలేదు మా పెద్దవదిన సుస్తీమనిషి. ఆరుగురు పిల్లల్ని చూడాలి. నా అవసరం వాళ్ళకి వున్నంతకాలం యీ యింట్లో వుంటాను. తర్వాత ఏ యింట్లోనైనా మనిషి అవసరం రాకపోతుందా?'

నేను దానికి సమాధానం చెప్పబోతుండగా, ఇంతలో ఎవరే సీత వచ్చారుట?' అంటూ నడుంవంగిన ముసలాయన లోపలికి వచ్చాడు. ఆయనకి కాస్త చెవుడులా వుంది. సీత బిగ్గరగా, నా గురించి పరిచయం చేసింది. ఆయన నా దగ్గరికివచ్చి కూర్చున్నాడు. గోపాలం బాగోగులు గురించి అడిగాడు ఆయన కష్టనిష్ఠూరాలు చెప్పసాగాడు. సీత అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయింది.

ముసలాయన వెంటనే, ''నువ్వు సీతకి వ్రాసిన ఉత్తరాలు చూశాను బాబూ! ఏదో విధంగా దాని సంసారం కుదుటబడే మార్గం చూడు. చచ్చి నీ కడుపున పుడతాను.'' అంటూ మొదలుపెట్టాడు. ఆయన గోపాలం గురించి ఆగ్రహ పడకుండా. పైనుంచి సమర్థించడం నాకు ఆశ్చర్యం వేసింది.

''అతనికేం! మగవాడు! బైట తిరిగే సవా లక్ష గొడవ లుంటాయి అవన్నీ తప్పులు పట్టుకుంటూ కూర్చుంటే సంసారం నిలుస్తుందా? అయినా అన కూడదు గానీ! ఈ రోజుల్లో ఆడపిల్లలకు ఓర్వలేనితనం ఎక్కువ. సహనం అనే మాట లేదు. నా చిన్నతనంలో మా తాతయ్య తనకు నచ్చిన ఆడదాన్ని ఇంటికే తెచ్చుకొని కాపురంపెట్టాడు. ఎవరయినా నోరెత్తటానికి వుందా? యిలా ముక్కుమీద కోపం పెట్టుకొని రుసరుస లాడితే సంసారాలు నిలిచేవా? ఇప్పటికి నేనున్నాను. నా తర్వాత దానికి ఏమిటి చెప్పు!'' అంటూ ఆవేదన వెలిబుచ్చాడు. ఆయనకూ నాకూ మధ్య రెండు తరాల వ్యత్యాసం వుంది. ఆయన అభిప్రాయంతో నేను ఈషణ్మాత్రం కూడా ఏకీభవించలేను. అలాగని తర్కం పెట్టుకోలేదు. నేను సీతని తీసుకు వెళ్ళటానికి వచ్చానని చెప్పాను. ఆయన ముఖం చాటంత అయింది. సీతను బైలు దేరమని చెప్పాడు.

సీత అయిష్టంగా బలవంతంగా గత్యంతరం లేనిదానిలా ఒకవిధంగా నా మీద కోపం వచ్చినదానిలా బైలుదేరింది.

దోవలో రైలులో చెప్పాను ''సీతా! నీ మనసు కష్టపెడుతున్నందుకు నాకూ బాధగానే ఉంది. నువ్వు ఎక్కడున్నా నీ

శరీర కష్టంమీద బ్రతకాల్సిన దానివే! ఆ మాత్రానికి అక్కడే ఎందు కుండాలి? గోపాలంమీద ఆర్థికంగా నువ్వు ఆధార పడవద్దు నేనేదయినా నీకు ఆధారం చూపిస్తాను. పిల్లల్-నీకు అతను అవసరాలు తీర్చలేనివాడు గోపాలం అంతగా విరుచుకు పడలేడు. కొద్ది రోజులు ఓపిక పట్టు. ఒక ఆర్నెల్లు! పోనీ ఒక ఏడాది! అప్పటికీ లాభంలేదు అనుకుంటే గోపాలంతో నువ్వు శాశ్వతంగా విడిపోదువు గాని. నా మాటలు శ్రద్ధగా విన్న సీత చివరకి అలాగే అన్నట్టు తల వూపింది.

నాకు తెలుసు! సీత మళ్ళీ రావటానికి కారణం వేరేనని గోపాలానికి ఈ రోజు లేకపోతే రేపయినా తప్పక తెలుస్తుంది. అసలే తన విషయాల్లో కలగచేసుకోవద్దని గట్టిగా చెప్పాడు. ఈ విషయం తెలిస్తే యింకా మండిపడతాడు. అతను నా మీద దూయబోయే కత్తులని ఎదుర్కోటానికి నేనూ సిద్ధంగానే వున్నాను. సీతతోపాటు నేనూ సహనం చూపించాలి. ఎందుకంటే గోపాలం నాకు ప్రియమిత్రుడు! అతను మళ్ళీ మనదారికి రావటానికి నే నేదిభరించటానికైనా సిద్ధంగా వున్నాను. ఈ విషయంలో నేను సీతకి పూర్తి అండగా నిలబడడానికి ధృఢంగా నిశ్చయించుకున్నాను.

(సశేషము)

సినిమా

సవిత చిత్రవారి

"చిట్టి తల్లి"

రాణి (బేబి రాణి):—మా నాన్న, మా తాతయ్య, మా యింటిలో పనివాళ్ళు అందరూ నన్ను 'చిట్టి తల్లి' అంటారు. నేనంటే మా నాన్నకెంతో యిష్టం. నాకు మా యింటిలో ఉన్న చిన్న కుక్కపిల్ల టామీ అంటే ఎంతో యిష్టం అందరి కంటే మా టీచరమ్మ కమల అంటే నాకు ఎంతో యిష్టం మా అమ్మ ఎవరో నాకు తెలియదు. అమ్మ చనిపోయిందని నాన్న అంటే నేను చనిపోదామని వెళ్ళా అప్పుడు మా తాతయ్య మా టీచరమ్మే మా అమ్మ అని చెప్పాడు ఆమెకూడా ఔన న్నది. అప్పట్నించి ఆమె దగ్గరికి నాన్న నన్ను పంపనే లేదు

ఆనంద్ (హరనాథ్):—ఎలా పంపేది. నా భార్య జానకి చనిపోయినా ఆమె గుర్తుగా వదిలిపెట్టిన నా రాణిని చూచుకొని జీవిస్తున్నాను. అబద్ధాలు చెప్పి అన్నెం పున్నెం తెలీని ఆ తల్లిలేని పసి పాప నా రాణిని లోబరుచుకొందామని ఎత్తు వేసింది కమల దయతలచి స్కూల్లో ఉద్యోగం యిచ్చి ఆదరించినందుకు నన్ను మోసం చెయ్యాలని చూసింది—నా డబ్బు నా హోదా. నా పేరు ప్రఖ్యాతులు చూసి ఎలాగైనా నన్ను పెళ్ళాడాలని ఎత్తు వేసింది.

కమల (భారతి):—అన్నీ అబద్ధాలు. ఆ ఉద్దేశ్యం నాకు లేనే లేదు. తల్లి లేని బిడ్డగా పెరిగాను నాకు తల్లిలేని పిల్ల పడే ఆవేదన తెలుసు. అందుకే రాణి ని ఆదరించాను. **తోటి టీచర్లు సూటీపోటీ మాటలంటున్నా. లోకం ఆడిపోసు కొంటున్నా లెక్కచెయ్యలేదు. రాణితో నేను తన తల్లినే అన్నాను. ఎందుకు? ఆ క్షణంలో నేను ఆ మాట అనకపోతే తన తల్లిదగ్గరికి పోతానని ఆకొండ మీదనుంచి దూకి చనిపోయేదే**—

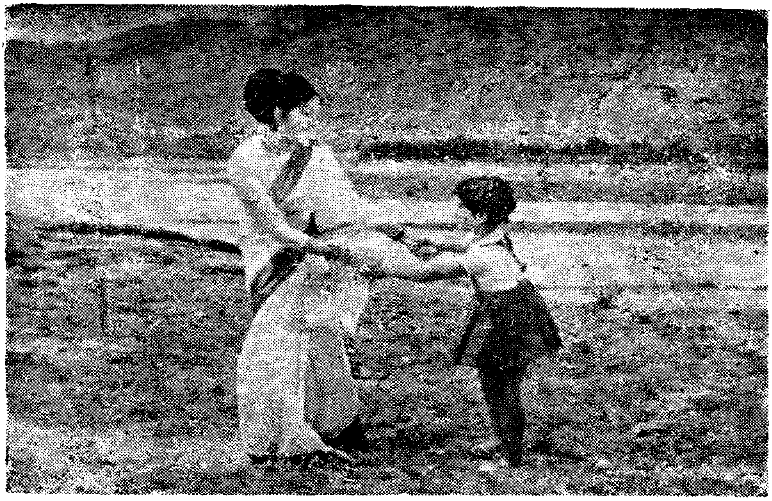
నిజానికి ఆ మాట అనలేదు.

లోకం నన్ను దోషిగా నిర్ణయించింది.

ఔనా? కాదో? **మీరే** సవిత చిత్రవారి **"చిట్టితల్లి"** చిత్రం చూసి **నిర్ణయించండి.**

నటీనటులు:—హరనాథ్, భారతి, రాజబాబు, రమాప్రభ, బేబీరాణి, త్యాగరాజు, కె. వి. నాగేశ్వరరావు ఛాయాదేవి, జయకుమారి, సాక్షి రంగారావు. మొ॥వారు.

రచన-దర్శకత్వం: జి. కె. మూర్తి బి. ఏ. పాటలు: సి నారాయణరెడ్డి, జి. కె. మూర్తి; కెమేరా: పి జె మోహన్‌రావు. సంగీతం: విజయా కృష్ణమూర్తి.

సవిత చిత్ర వారి "చిట్టి తల్లి"లో భారతి, బేబీ రాణి.

మాధవీ ఆర్టు ప్రొడక్షన్స్ సమర్పించు "వంశోద్ధారకుడు"

అపరిచితులనయినా సన్నిహితులను చేసేది రక్త సంబంధం. అమర్ జీవితంలో కూడా యీ యదార్థం నిజమని ఋజువయింది. నానీ జన్మకి కారకుడయి కూడా విధి ఆడిన విచిత్ర నాటకంవల్ల అమర్ నానీకి అపరిచితుడుగానే వుండి పోయాడు కాని ఆకస్మాత్తుగా నానీని చూడడం సంభవించింది. ఆప్యాయతా, అనురాగాలు సుడులు తిరిగే నదిలా పొంగాయి.

తన బిడ్డ అని తెలియకుండానే ఆశీర్వాద పుష్పాలు నానీ మీద చల్లాడు. కన్న ప్రేమకి ఒక చక్కని ఉదాహరణ ఇది.

అలాగే మానవత్వం రంగరించుకున్న మహామనిషి శ్రీనివాసరావు. ఒక అమాయకురాల్ని లోకపు అపనిందల నుంచి తప్పించాలన్న సహృదయంతో ఆమె గర్భవతి అని తెలిసి కూడా వివాహం చేసుకుని, తనది కాని శిశువుకు తండ్రై ఆ పాపే తన కనుపాపగా-తన సర్వస్వంగా ఎంచి, పెంచాడు. నానీతోనే లోకం. నానే పంచ ప్రాణాలు. ఒక్క క్షణం నానీ కనపడకపోతే శ్రీనివాసరావు హృదయం తపించిపోయేది. అది చెరగని తరగని-పెంచిన ప్రేమకొక పవిత్ర ఉదాహరణ. నానీ చూస్తే చాలు. శ్రీనివాసరావు

హృదయం పులకింపజేసే సౌమలితా నాట్యం చేసేది....

స్వాఫీ భవిష్యత్తును ఊహించుకుని బంగారు కలలు కనేవాడు.

కన్నప్రేమ-పెంచిన ప్రేమల మధ్య సంఘర్షణే ఉదాత్తమైన యితివృత్తాన్ని ఆధారంగా తీసుకుని, మాధవీ ఆర్ట్ ప్రొడక్షన్స్ వారు నిర్మిస్తున్న చిత్రం 'వంశోద్ధారకుడు'. ఈ చిత్రానికి దర్శకులు శ్రీ పి. సాంబశివరావు.

దాదాపు నిర్మాణం పూర్తయిన యీ చిత్రంలో శోభన్‌బాబు, యస్. వి. రంగారావు, కాంచన, బేబి రాణి, ప్రసన్నరాణి, రావికొండలరావు, రావుగోపాలరావు, మాడా వెంకటేశ్వరరావు, తదితరులు నటించారు.

శ్రీ కె. యస్. ప్రకాశరావు, శ్రీమతి అంజలీదేవి అతిథి నటులు.

సంభాషణలు: ఎన్. ఆర్. నంది; పాటలు: ఆత్రేయ, కొసరాజు, డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి, సంగీతం: ఘంటసాల వెంకటేశ్వరరావు, అసోసియేట్ డైరెక్టర్ జి. సి. శేఖర్; దర్శకుడు: పి. సాంబశివరావు, నిర్మాత: ఏ. యస్. ఆర్. ఆంజనేయులు.

విశాలాంధ్ర అంతటా లక్ష్మీ ఫిలింస్ ద్వారా మార్చిలో విడుదల.

మార్చి నెలాఖరులో వస్తున్నాడు "కిలాడీ బుల్లోడు"

చిత్రకళా ఫిలింస్ పతాకం క్రింద ఈస్ట్‌మన్ కలర్‌లో శోభాయమానంగా రూపొందిన "కిలాడీ బుల్లోడు" మార్చి మాసంలో ఆంధ్ర దేశమంతటా పయనించనున్నాడు. తొలి నుంచి తుది వరకు సంభ్రమాశ్చర్యాలు ఎరిగిస్తూ జెట్ విమానంలా సాగిపోయే ఈ క్రైమ్-థ్రిల్లర్ చిత్రంలో శోభన్‌బాబు, చంద్రకళ, జయకుమారి, విజయశ్రీ, కిస్‌మిస్, రాజబాబు, సత్యనారాయణ, ప్రభాకరరెడ్డి, జగ్గారావు, త్యాగరాజు, ఆనందమోహన్, రావికొండలరావు, జయకృష్ణ ప్రభృతులు నటించారు. శ్రీ నందమూరి రమేష్ దర్శకత్వంలో జనాకర్షణీయంగా తయారైన యీ చిత్రానికి నిర్మాత శ్రీ నందమూరి సాంబశివరావు. రచన: టి. వి. మహారధి. సంగీతం: టి. చలపతిరావు. కెమెరా: యస్. వెంకటరత్నం. కళ: యస్. కృష్ణారావు. ప్రెస్ రిలేషన్: శ్రీ కృష్ణ.

మార్చిలో "పిల్లా? పిడుగా?"

మూడు షెడ్యూల్స్‌తో "పిల్లా? పిడుగా?" చిత్రాన్ని పి. యస్. ఆర్. పిక్చర్స్ వారు ఈస్ట్‌మన్ కలర్‌లో సర్వాంగ సుందరంగా రూపొందించారు. రెండు షెడ్యూళ్ళు యిన్‌డోర్‌లో జరిగింది. జ్యోతిలక్ష్మి పెద్దపులితో పోట్లాడిన దృశ్యాలు, నాలుగు పాటలపై నయనానందకరమైన నృత్యవేశాలు యిన్‌డోర్‌లో 7 రీళ్ళ వరకు షూటింగులు సాగాయి.... ఆటుపై మూడవ షెడ్యూలు మైసూరు రాష్ట్రంలో వున్న జోగ్‌ఫాల్స్‌లో ఔట్

సవిత చిత్ర వారి "చిట్టి తల్లి"లో హరనాథ్, భారతి.

డోర్ షూటింగులు జనవరిలో జరిగింది. దట్టమైన అరణ్యాలతో, అందమైన జల పాతాలతో, అద్భుతమైన ప్రకృతి శోభతో అలరారే జోగ్‌ఫాల్స్‌లో - గుర్రాల మీద పరుగులు, తుపాకీ యుద్ధాలు, భయంకరమైన మొసలితో జ్యోతిలక్ష్మి సాహసోపేతమైన పోరాటం, పరిగెత్తే రైలుపై బందిపోట్లు దాడి చెయ్యటం, హీరో రామకృష్ణ సాహసంతో వారిని ఎదుర్కోటటం, జ్యోతిలక్ష్మిపై ఒక పాట చిత్రీకరణ క్లైమాక్స్‌కు సంబంధించిన సన్నివేశాలు మున్నగునవి ఔట్‌డోర్‌లో చిత్రీకరించటంతో చిత్రనిర్మాణం పూర్తి అయింది. మార్చి 3వ తేదీన పిల్లాంధ్ర ప్రజలకు ఈ చిత్రాన్ని అగ్ఫాత కానుకగా అందజేయాలనే నిర్మాత శ్రీ పంజల నాగేశ్వరరావు సంకల్పించారు. ఈ చిత్రంలో బొంబే తారలు హెలన్, జయశ్రీ టి. నృత్య ప్రదర్శనలు మరో ప్రత్యేకాకర్షణలు

అడుగడుగునా సంభ్రమాశ్చర్యాలతో ప్రేక్షక హృదయాల్ని కదలిస్తూ, మెరుపులా ఆనందాన్ని కలిగిస్తూ మనోహరంగా సాగిపోయే యీ "పిల్లా? పిడుగా?" చిత్రానికి శ్రీ కె. యస్. ఆర్. దాసు దర్శకత్వం వహించారు

రచన: శ్రీ కృష్ణమోహన్, సంగీతం: సత్యం, కెమెరా: దేవరాజ్, కూర్పు: కందస్వామి, నృత్యం: కె. యస్. రెడ్డి, ప్రెస్ రిలేషన్: శ్రీకృష్ణ

జెమినీ వారి "కలెక్టర్ జానకి" చిత్రంలో జమున.

రామకృష్ణ, జ్యోతిలక్ష్మి, సత్యనారాయణ, ప్రభాకర రెడ్డి, త్యాగరాజు, రామదాసు, బాలకృష్ణ, ధనశ్రీ, విజయశ్రీ, కోటి సూర్యప్రభ, హెలన్, జయశ్రీ టి, మున్నగు తారాగణమంతా నటించిన ఈ చిత్రాన్ని శ్రీ కళ్యాణి పిక్చర్స్ వారు ఆంధ్రలోనూ పి. యస్. ఆర్. పిక్చర్స్ వారు నైజాంలోనూ; అజంతా మూవీస్ వారు మైసూరులోనూ విడుదల చేస్తారు.

"కలెక్టర్ జానకి"

త్వరలో విడుదల!

జమున సరికొత్త పాత్ర

జెమినీవారి సరికొత్త తరహా సాంఘిక చిత్రం 'కలెక్టర్ జానకి' ఈస్ట్‌మన్ కలర్ విడుదలకు సిద్ధంగా వుంది. పట్టుదల, దీక్షలతో కలెక్టర్ పదవిని సాధించిన, బంట్రోతు కూతురు జానకి కథ యిది. నేటి సమాజంలో ఉద్యోగం చేసే స్త్రీల సమస్యలను, కర్తవ్యం-ప్రేమ సంఘర్షణలను చక్కగా చిత్రీకరించిన ఈ రంగుల చిత్రంలో కలెక్టర్ జానకిగా జమున నటించింది. జెమినీ పతాకం క్రింద నిర్మించబడిన చిత్రంలో కలెక్టర్ జానకిగా జమున నటించింది. జెమినీ పతాకం క్రింద నిర్మించబడిన చిత్రంలో జమున నటించడం యిదే ప్రథమం. ఎస్. ఎస్. వాసన్ కుమారుడు ఎస్. ఎస్ బాలన్ దర్శకత్వంలో సర్వాంగసుందరంగా రూపొందిన యీ చిత్రంలో యింకా జగ్గయ్య, జయంతి, నాగభూషణం, రమా

నవభారత్ మూవీస్ "రైతు కుటుంబం"లో
కాంచన, నాగేశ్వరరావు.

ప్రభ, ధూళిపాళ, నిర్మల, నారాయణరావు, కె. వి. చలం మున్నగువారు నటించారు. గుమాస్తాగా పనిచేస్తూ, కలెక్టర్ అయినట్లు కలలు కనే ఒక గుమాస్తా పాత్రలో నాగభూషణం నటన యీ చిత్రంలో ప్రత్యేక ఆకర్షణ అని అంటున్నారు. ఉత్తమ సాంఘిక చిత్రాలకు చిహ్నమైన జెమినీవారి యీ నినూత్న కలర్ చిత్రం త్వరలో నవయుగ వారి ద్వారా విడుదల కానున్నది.

'దత్త పుత్రుడు'

పద్మశ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు సరి కొత్త తరహా పల్లెటూరి రైతు యువకునిగా అద్భుతంగా నటిస్తున్న రవీంద్ర ఆర్టు పిక్చర్స్‌వారి పూర్తి రంగుల చిత్రం 'దత్తపుత్రుడు' నవయువ దర్శకుడు టి. లెనిన్‌బాబు దర్శకత్వాన దాదాపు పదకొండు రీళ్ళయింది.

సంగీత దర్శకుడు చలపతిరావుగారు పసందయిన సరిగమలు కూర్చగా- ఎస్. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం, సుశీల పాడిన- ప్రేమగీతిని - రామకృష్ణ, వెన్నిరాడై నిర్మలలపై మనోరంజకంగా యిటీవల చిత్రీకరించారు.

అయిదు షెడ్యూళ్ళలో ఇన్ అండ్ అవుట్‌డోర్ షూటింగుల్లో, పదకొండు రీళ్ళ చిత్రాన్ని శరవేగంగా నిర్మించడం

పి. ఎన్. ఆర్. పిక్చర్స్ వారి ఈస్ట్‌మన్ కలర్ చిత్రం
"పిల్లా? పిడుగా?"లో జ్యోతిలక్ష్మి నాట్య బృందం.

దర్శకులు లెనిన్‌బాబు ప్రతిభకు తార్కాణంగా భావిస్తున్నారు.

రెండు షెడ్యూల్స్‌తో నిర్మాణం పూర్తిచేసి జూన్ 15 లోగా విడుదల చేయాలని_ నిర్మాత శ్రీ తమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తిగారు సంకల్పిస్తున్నారు

ఆద్యంతం ఆసక్తిని, అనురక్తిని కలిగించే బలమైన కథాంశంతో పాటు నాగేశ్వరరావు, వాణిశ్రీల అపూర్వ నటనా చాతుర్యం, పదునైన, పసందైన పినిసెట్టిసంభాషణలు మనసుకు మరులుగొల్పే హాయినిచ్చే టి చలపతిరావుగారి సంగీతం -ఈ చిత్రం బాక్సాఫీసుకు హైలైట్‌గా అంటున్నారు.

ఈ చిత్రంలో నాగభూషణం, రామకృష్ణ, పద్మనాభం, అల్లు రామలింగయ్య, మిక్కిలినేని, బాలకృష్ణ, జగ్గారావు,వల్లం. వెన్నిరాడై నిర్మల, రమాప్రభ, శాంతకుమారి, సూర్యకాంతం- మొదలగువారు సహ తారాగణం. రచన: పినిసెట్టి. పాటలు: నారాయణరెడ్డి, కొసరాజు, దాశరథి సంగీతం: టి,చలపతిరావు. నిర్మాత: తమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తి. దర్శకులు: టి. లెనిన్‌బాబు. విడుదల: లక్ష్మీ కంబైన్స్.

Regd No M8

సవితా చిత్ర

చిట్టితల్లి

రచన దర్శకత్వం: జి.కె.మూర్తి B.A. నిర్మాతలు: కె.అప్పయ్యశాస్త్రి, జి.కె.మూర్తి B.A.
సంగీతం: విజయాకృష్ణమూర్తి కెమెరా: సి.జె.మోహనరావు నిర్వాహణ: పి.ఆర్.శేఖర్
కళ: వాలి & కళాకార్ ఎడిటింగ్: మోహన్ & వేలాయుధం
ఆంధ్ర: శ్రీ కుమారస్వామి పిక్చర్స్, సీడెడ్: నవభారత్ ఫిలిమ్స్, నైజాం: భువనేశ్వరి పిక్చర్స్

